

ผลการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชาย
มัธยมศึกษาปีที่ 2

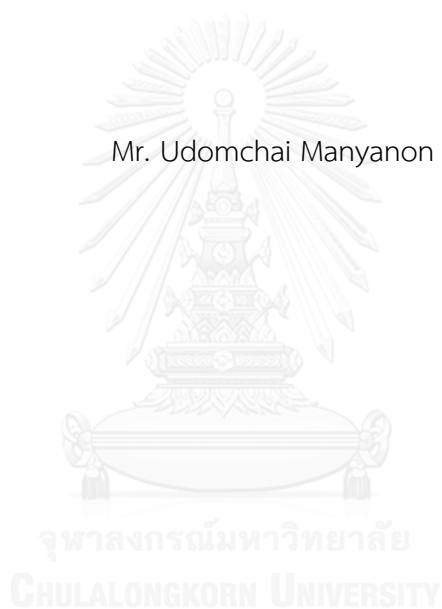
บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF ANALYTICAL THINKING PROCESS ON SEX EDUCATION SEXUAL BEHAVIORS
OF EIGHTH GRADE MALE STUDENTS

Mr. Udomchai Manyanon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Health and Physical Education

Department of Curriculum and Instruction

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อ

พฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2

โดย

นายอุดมชัย มัณยานนท์

สาขาวิชา

สุขศึกษาและพลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ ดร. จินตนา สรายุทธพิทักษ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อะเคื้อ กุลประสูติติก)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ศาสตราจารย์ ดร. จินตนา สรายุทธพิทักษ์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. รุ่งระวี สมะวรรณ)

อุดมชัย มัณยานนท์ : ผลการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 (EFFECTS OF ANALYTICAL THINKING PROCESS ON SEX EDUCATION SEXUAL BEHAVIORS OF EIGHTH GRADE MALE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศ. ดร. จินตนา สรายุทธพิทักษ์, 196 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ เรื่องเพศศึกษาก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม 2) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ เรื่องเพศศึกษาหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี จำนวน 54 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ จำนวน 27 คน และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ จำนวน 6 แผนและแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนด้วยค่า ที

ผลการวิจัยพบว่า

1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ สูงกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา   หลักสูตรและการสอน   ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา   สุขศึกษาและพลศึกษา   ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

ปีการศึกษา 2559

5883400127 : MAJOR HEALTH AND PHYSICAL EDUCATION

KEYWORDS: ANALYTICAL THINKING PROCESS / SEX EDUCATION / SEXUAL BEHAVIORS

UDOMCHAI MANYANON: EFFECTS OF ANALYTICAL THINKING PROCESS ON SEX EDUCATION SEXUAL BEHAVIORS OF EIGHTH GRADE MALE STUDENTS. ADVISOR: PROF. JINTANA SARAYUTHPITAK, Ph.D., 196 pp.

The purposes of this research were: 1) to compare the average score of the sexual behaviors on sex education before and after implementation of the experimental students group and the control group students 2) to compare the average score of the sexual behaviors on sex education between the experimental students group and the control group students. The sample was 54 male students in the eighth grade at Suankularb Wittayalai Thonburi School. The sample were divided into 2 groups: 27 male students in the experimental group were assigned to study under the sex education of analytical thinking process while the others 27 male students in the control group were assigned to study with the sex education conventional teaching methods. The research instruments were composed of six activity plans using sex education of analytical thinking process and sexual behaviors test. Then data were analyzed by means, standard deviations and t-test.

The research findings were as follows:

1) The mean scores of the sexual behaviors in the area of knowledge, attitude and practice of the experimental group students to study under the sex education of analytical thinking process after learning were significantly higher than before at .05 level.

The mean scores of the sexual behaviors in the area of knowledge, attitude and practice of the control group students to study with the sex education conventional teaching methods after learning were found no significant difference than before at .05 level.

2) The mean scores of the sexual behaviors in the area of knowledge, attitude and practice of the experimental group students to study under the sex education of analytical thinking process after learning was significantly higher than the control group students to study with the sex education conventional teaching methods at .05 level.

Department: Curriculum and Instruction Student's Signature .....

Field of Study: Health and Physical Education Advisor's Signature .....

Academic Year: 2016

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วย ความกรุณาและช่วยอย่างดียิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร. จินตนา สรายุทธพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการดูแลเอาใจใส่ให้คำปรึกษาแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไขให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องสมบูรณ์ สร้างคุณค่าทางด้านวิชาการ ตลอดจนให้กำลังใจ และความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะเค็๋ กุลประสูติติก ประธานสอบ วิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.รุ่งระวี สมะวรรณะ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อคิดและแนะ แนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะเค็๋ กุลประสูติติก อาจารย์ ดร.รุ่งระวี สมะวรรณะ อาจารย์ ดร.วิรตี เอกณรงค์ชัย อาจารย์สิริัญญา รอดพิพัฒน์ อาจารย์วรกมล สุนทรานนท์ ที่ให้คำแนะนำและตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กราบขอบพระคุณ อาจารย์ณัฐวุฒิ บุระเกิด อาจารย์ชานนท์ จิระประยูร และคณาจารย์ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือ อำนวย ความสะดวก สนับสนุนและเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในครั้งนี้ และขอบคุณนักเรียนชั้น ม. 2/1 และ ม.2/3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง และให้ความร่วมมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

กราบขอบพระคุณ คุณแม่บัวเร็ว มัณยานนท์ คุณพ่อณัฐ มัณยานนท์ และนางสาวอนง นาฎ จะโนรัตน์ เป็นอย่างสูงที่ให้การสนับสนุนทางการศึกษามาโดยตลอด และเป็นกำลังใจ อันมีค่ายิ่งโดยตลอดจนจบการศึกษา ผู้วิจัยขอมอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นเครื่องบูชาเพื่อทดแทน บุญคุณ

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน พี่น้องสาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดเวลาที่เข้าศึกษาในระดับ ปริญญาโทมาบัดนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1. พฤติกรรมทางเพศ.....	8
1.1 ความหมายของพฤติกรรมทางเพศ.....	8
1.2 การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ.....	9
1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ.....	11
2. การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา.....	16
2.1 สารระการการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา.....	16
2.2 การจัดการเรียนรู้สุขศึกษา	17
2.3 การจัดการเรียนรู้เพศศึกษา	19
3. พัฒนาการของวัยรุ่น.....	20

3.1 ความหมายของวัยรุ่น.....	20
3.2 การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของวัยรุ่น	21
4. การคิด	26
4.1 ความหมายของการคิด.....	26
4.2 ประเภทของการคิด	26
4.3 ระดับของการคิด.....	28
5. กระบวนการคิดวิเคราะห์.....	29
5.1 ความหมายของกระบวนการคิดวิเคราะห์.....	29
5.2 ลักษณะของกระบวนการการคิดวิเคราะห์.....	30
5.3 องค์ประกอบของกระบวนการการคิดวิเคราะห์	32
5.4 กระบวนการคิดวิเคราะห์.....	35
5.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดวิเคราะห์.....	45
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	48
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	49
ชั้นที่ 1 การเตรียมการทดลอง.....	51
1.1 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
1.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
1.3 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	52
ชั้นที่ 2 การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	59
2.1 การกำหนดแบบแผนการทดลอง.....	59
2.2 ติดต่อประสานงานก่อนการทดลอง	59
2.3 การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	59
ชั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	61

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล	61
3.2 สถิติที่ใช้.....	61
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และ การปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์และของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ	62
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และ การปฏิบัติ ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้ กระบวนการคิดวิเคราะห์และของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่อง เพศศึกษาแบบปกติ	80
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	92
สรุปผลการวิจัย.....	92
อภิปรายผลการวิจัย	94
ข้อเสนอแนะ	100
รายการอ้างอิง	102
ภาคผนวก.....	107
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	108
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	110
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	116
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	182
ภาคผนวก จ ภาพการจัดการเรียนรู้.....	191
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	196

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ของนักการศึกษา.....	40
ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติกับการจัดการเรียนรู้เรื่อง เพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์.....	53
ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศเรื่องเพศศึกษาด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ ก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่ม ควบคุม.....	60
ตารางที่ 4 จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้.....	60
ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ ก่อนและ หลัง การทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	62
ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ ก่อนและหลังการ ทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำแนกเป็นรายข้อ.....	63
ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ ก่อนและหลัง การทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ.....	66
ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตติ ก่อนและหลังการ ทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	69
ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตติ ก่อนและหลังการ ทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำแนกเป็นรายข้อ.....	69
ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตติ ก่อนและหลังการ ทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ.....	72
ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ ก่อนและหลัง การทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	74
ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ ก่อนและหลัง การทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำแนกเป็นรายข้อ.....	75
ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ ก่อนและหลัง การทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ.....	77
ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ หลัง การ ทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	80
ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ หลัง การ ทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ.....	81

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ หลังการ ทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	84
ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ หลังการ ทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ.....	84
ตารางที่ 18 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ หลังการ ทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	87
ตารางที่ 19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ หลังการ ทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ.....	87

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 สรุปขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	50
แผนภาพที่ 2 แบบแผนการทดลอง.....	59
ภาพที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ หลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	90
ภาพที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ หลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	90
ภาพที่ 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ หลังการ ทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	91

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมในปัจจุบันของวัยรุ่นชาย เป็นผลมาจากหลายปัจจัย ได้แก่ ความอยากรู้อยากลอง พัฒนาการทางร่างกายและทางเพศ เห็นได้จากพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นชายในปัจจุบันนี้ พบว่า มีความไม่เหมาะสมตามค่านิยมของสังคมไทยมากขึ้น เช่น การเลือกคู่อุปถัมภ์จะถือเอาความรักเป็นสำคัญ การคบเพื่อนต่างเพศเป็นไปอย่างอิสระเสรี เพราะเห็นว่าไม่ใช่เรื่องน่าละอาย ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในเรื่องเพศทำให้วัยรุ่นชายมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การสำส่อนทางเพศ การเบี่ยงเบนทางเพศ เป็นต้น ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ได้แก่ การเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ รวมถึงปัจจัยแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปล้วนส่งผลให้วัยรุ่นชายมีประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกในอายุที่น้อยลงเรื่อย ๆ และมักจะมีเพศสัมพันธ์กับคนรักหรือเพื่อนโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย เพราะเข้าใจผิดว่าการมีเพศสัมพันธ์กับคนรู้จักน่าจะปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีเหมือนการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ นอกจากนี้สื่อต่างๆ ที่เข้าถึงได้ง่ายขึ้นมีส่วนกระตุ้นให้วัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์กันเร็วขึ้นด้วย โดยปรากฏการณ์ผลสำรวจพฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นทั้งชายและหญิงในปี 2551 พบว่า มาจากการดูหนังโป๊ของนักเรียนชายร้อยละ 82 และนักเรียนหญิงร้อยละ 48 และมาจากการเข้าถึงเว็บไซต์ลามกของนักเรียนชายร้อยละ 53 และนักเรียนหญิงร้อยละ 18 สอดคล้องกับข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับวัยรุ่นไทยเสียตัวช่วงอายุน้อยลง และพบว่า อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นชายลดลง จากเดิมอายุ 18-19 ปี ในปี พ.ศ. 2545 เป็น 15-16 ปี สอดคล้องกับสถิติขององค์การอนามัยโลก พ.ศ.2554 พบว่า วัยรุ่นหญิงไทยอายุต่ำกว่า 20 ปี มีอัตราการคลอดสูงเป็นอันดับ 2 ของภูมิภาคอาเซียน รองจากประเทศลาว องค์การอนามัยโลก คาดการณ์จำนวนผู้ติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์รายใหม่ ปี 2559 ประมาณ 499 ล้านคนต่อปี ซึ่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีผู้ติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์รายใหม่ ประมาณ 79 ล้านคนต่อปี โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า จากสถิติ ปี พ.ศ. 2548 อัตราป่วย 22.8 ต่อประชากรแสนคน และปี พ.ศ. 2557 อัตราป่วย เพิ่มขึ้นเป็น 54.8 ต่อประชากรแสนคน ส่วนใหญ่เยาวชนอายุ 15-24 ปี ติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เพิ่มขึ้น ได้แก่ โรคหนองใน ซิฟิลิส แผลริมอ่อน หนองในเทียม และกามโรคต่อมน้ำเหลือง จาก 41.6 ต่อประชากรแสนคน ในปี พ.ศ. 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 55.3 ต่อประชากรแสนคน ในปี พ.ศ. 2556 และพบว่า เพศชายติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สูงกว่าเพศหญิงถึง 1.4 เท่า (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล,

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ, & สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ, 2552; สำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์, 2559)

จากการสำรวจของ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ปี 2554 ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลพฤติกรรมของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งชายและหญิง จำนวนทั้งหมด 20,827 คน เป็นเพศชายจำนวน 9,627 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 และเป็นเพศหญิงจำนวน 11,200 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 พบว่า นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ร้อยละ 4.2 และนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ร้อยละ 3.0 อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตั้งแต่ปี 2548 2549 2550 2551 2552 2553 และ 2554 เท่ากับ 13.2 13.0 13.1 13.0 12.9 12.8 และ 12.2 ปี ตามลำดับ และอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตั้งแต่ปี 2548 2549 2550 2551 2552 2553 และ 2554 เท่ากับ 13.1 13.0 13.4 13.0 13.0 13.0 และ 12.3 ปี ตามลำดับ ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคู่มากที่สุด จากสถิติดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาทางด้านจิตใจและอารมณ์ วัยรุ่นมีปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ มักจะมีความรู้สึกว่าตนทำผิดเกิดความละอายใจและวิตกกังวลว่าคนอื่นจะรู้ ฝ่ายชายจะรับผิดชอบอย่างไร จะรับผิดชอบหรือไม่ พ่อแม่จะคิดอย่างไร จะบอกพ่อแม่อย่างไร ทำให้เกิดความรู้สึกผิด ความเศร้าโศกเกิดความเครียด และเกิดภาวะจำยอมที่ต้องแต่งงานกัน โดยที่ทั้งวัยรุ่นหญิงและวัยรุ่นชายยังไม่มีความพร้อมสำหรับการใช้ชีวิตคู่ที่ต้องมีภาระเลี้ยงดูบุตร ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวซึ่งนำไปสู่การหย่าร้างในอนาคต เสี่ยงการเรียนเมื่อหมกมุ่นกับเรื่องเพศ จะทำให้สนใจการเรียนน้อยหรือไม่สนใจการเรียนมักขาดเรียนบ่อย หรือหนีเรียนไปหลายคนต้องลาออกจากโรงเรียน โดยเฉพาะฝ่ายหญิงจะพบมากแต่ฝ่ายชายก็พบมากเช่นเดียวกัน จากการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า ผลของการมีเซ็กส์ในวัยรุ่นสัมพันธ์กับพฤติกรรมเรียนและผลการเรียนที่ตกต่ำลง ปัญหาการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์อาจทำให้เกิดการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ที่สำคัญ คือ โรคในกลุ่มกามโรคและโรคเอดส์ โดยเฉพาะโรคเอดส์เป็นโรคที่กำลังแพร่ระบาด และทำให้เกิดปัญหาทางสังคมอย่างมาก ทั้งยังเป็นโรคที่ไม่มียาหรือวิธีการรักษาที่ทำให้หายขาดได้ และไม่มีวัคซีนสำหรับป้องกันโรคนี การติดเชื้อโรคเอดส์จึงทำให้เกิดปัญหาสุขภาพและปัญหาสังคมตามมา ทั้งยังทำลายอนาคต (ศรีเพ็ญ ตันติเวสส & คณะ, 2556; สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2552, 2554)

การแก้ไขปัญหา พญ.พรรณพิมล วิปุลากร กล่าวว่า ในการฝึกทักษะให้วัยรุ่นชายรู้จักปฏิเสธสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่ดีนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูสามารถสอนได้ โดยให้โต้ตอบด้วยการกระทำและคำพูดของตนเอง ทักษะเหล่านี้ต้องนำมาพูดคุยและฝึกทักษะกันบ่อย ๆ ที่สำคัญในปัจจุบันนี้ควรเปิดใจ

ยอมรับโลกที่เปลี่ยนไป มองเรื่องเพศให้เป็นเรื่องธรรมชาติ และสามารถนำมาพูดคุยกันได้ สอดคล้องกับ งานวิจัยของวันวิสาข์ บัวลอย (2557) ที่ได้ทำการศึกษา โปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผลการศึกษา พบว่า ภายหลังจากทดลองของกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองเรื่องการมีพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ความสามารถในการคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ ความสามารถในการสื่อสารเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์มีประสิทธิภาพทำให้กลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเอง การคิดและการตัดสินใจรวมทั้งมีทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศที่ดีขึ้น (ASTVผู้จัดการออนไลน์, 2558)

ในส่วนของการสอนของครูวิชาสุขศึกษาจากการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว พบว่า ผู้เรียนจะได้เรียนรู้คุณค่าของตนเองและครอบครัว การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ความรู้สึกทางเพศ การสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น สุขปฏิบัติทางเพศ และทักษะในการดำเนินชีวิต มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต ตัวชี้วัด 1) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ 2) วิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน 3) อธิบายวิธีป้องกันตนเองและหลีกเลี่ยงจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอดส์ และการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ 4) อธิบายความสำคัญของความเสมอภาคทางเพศและวางตัวได้อย่างเหมาะสม และคุณภาพผู้เรียน จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 1) เข้าใจ ยอมรับ และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ความรู้สึกทางเพศ ความเสมอภาคทางเพศ สร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น และตัดสินใจแก้ปัญหาชีวิตด้วยวิธีการที่เหมาะสม 2) มีทักษะในการประเมินอิทธิพลของเพศ เพื่อน ครอบครัว ชุมชน และวัฒนธรรมที่มีต่อเจตคติค่านิยมเกี่ยวกับสุขภาพและชีวิต และสามารถจัดการได้อย่างเหมาะสม ดูแล้วจะเห็นได้ว่า หลักสูตรไม่ได้ระบุตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ ส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหาในเรื่องเพศ เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศศึกษาครูผู้สอนจึงควรศึกษาแนวคิดที่จะช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับนักเรียน เพื่อลดปัญหาพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Watson & Glaser, 1964; World Health Organization, 1994; วณิช สุรรัตน์, 2547; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) พบว่า กระบวนการคิดวิเคราะห์ เป็นกระบวนการ

เพื่อชั้นนำพฤติกรรม ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเจตคติช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นปัญหา ทำความเข้าใจปัญหา รู้จักปัญหาอย่างแท้จริง กระบวนการคิดวิเคราะห์ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ สิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์ 2) กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดประเด็นสงสัยจากปัญหา หรือสิ่งที่วิเคราะห์ อาจจะกำหนดเป็นคำถามหรือกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ เพื่อค้นหาความจริงของสาเหตุหรือความสำคัญ 3) กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เพื่อใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน 4) กำหนดการพิจารณาแยกแยะ เป็นการกำหนดการพินิจวิเคราะห์แยกแยะ และกระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยใช้คำถาม 5W 1H ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร) 5) สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือตอบปัญหาของสิ่งที่กำหนดไว้ ค้นหาคำตอบได้ว่า อะไรเป็นสาเหตุให้เรื่องนั้น เชื่อมกับสิ่งนี้ได้อย่างไร เรื่องนี้ใครเกี่ยวข้อง เมื่อเกิดเรื่องนี้ส่งผลกระทบต่ออย่างไรมีองค์ประกอบใดบ้าง ที่นำไปสู่สิ่งนั้น มีวิธีการ ขั้นตอนการทำให้เกิดสิ่งนี้ได้อย่างไร มีแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างไรบ้าง ถ้าทำเช่นนี้จะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต ลำดับเหตุการณ์นี้ดูว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรเขาทำสิ่งนี้ได้ได้อย่างไร สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างไร การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการที่ใช้ปัญญา หรือใช้ความคิดนำพฤติกรรม

จากสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชาย และความสำคัญของกระบวนการคิดวิเคราะห์ ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเสริมสร้างให้วัยรุ่นมีทักษะในการคิด การตัดสินใจและการแก้ปัญหาด้วยตนเองในเรื่องเพศ ได้อย่างเหมาะสม มีทักษะในการสื่อสาร ทักษะ การปฏิเสธ และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีแก่ผู้อื่น ตลอดจนมีความภูมิใจในตนเองที่จะนำไปสู่การมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้ประสบการณ์ที่ฝึกในห้องเรียนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้

คำถามการวิจัย

ผลการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดย

1. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ เรื่องเพศศึกษาก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ เรื่องเพศศึกษาหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม

สมมติฐานการวิจัย

การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2559 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 190,544 คน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่
  - 2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์
  - 2.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมทางเพศในด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเรื่องเพศศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ 5 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ สิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์ 2) กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดประเด็นสงสัยจากปัญหาหรือสิ่งที่วิเคราะห์ อาจจะเป็นคำถามหรือกำหนดวัตถุประสงค์การวิเคราะห์ เพื่อค้นหาความจริงสาเหตุหรือความสำคัญ 3) กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เพื่อใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน 4) กำหนดการพิจารณาแยกแยะ เป็นการกำหนดการพินิจวิเคราะห์แยกแยะ และกระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยใช้คำถาม 5W 1H ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ

How (อย่างไร) 5) สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือตอบ ปัญหาของสิ่งที่กำหนดไว้

การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาด้วยวิธีปกติ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องเพศศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 3 ขั้น ดังนี้ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นสอน 3) ขั้นสรุปและ ประเมินผล

พฤติกรรมทางเพศ หมายถึง ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ โดยครอบคลุมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกภายนอกและภายใน ได้แก่ การวางตัวต่อเพศตรงข้ามและความเสมอภาคทางเพศ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิเสธ) โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์) โดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในการประเมินด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติด้านพฤติกรรมทางเพศของนักเรียน

นักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพศชาย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เป็นกลุ่มทดลองมีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติด้านพฤติกรรมทางเพศสูงขึ้น
3. ได้แนวทางในการนำกระบวนการคิดวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศของนักเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องผลการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสาร แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมทางเพศ
  - 1.1 ความหมายของพฤติกรรมทางเพศ
  - 1.2 การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ
  - 1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ
2. การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา
  - 2.1 สารระการการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา
  - 2.2 การจัดการเรียนรู้สุขศึกษา
  - 2.3 การจัดการเรียนรู้เพศศึกษา
3. พัฒนาการของวัยรุ่น
  - 3.1 ความหมายของวัยรุ่น
  - 3.2 การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของวัยรุ่น
4. การคิด
  - 4.1 ความหมายของการคิด
  - 4.2 ประเภทของการคิด
  - 4.3 ระดับการคิด
5. กระบวนการคิดวิเคราะห์
  - 5.1 ความหมายของกระบวนการคิดวิเคราะห์
  - 5.2 ลักษณะของกระบวนการคิดวิเคราะห์
  - 5.3 องค์ประกอบของกระบวนการคิดวิเคราะห์
  - 5.4 กระบวนการคิดวิเคราะห์
  - 5.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดวิเคราะห์
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. พฤติกรรมทางเพศ

1.1 ความหมายของพฤติกรรมทางเพศ

พฤติกรรมทางเพศ (Kirkendall. W.L, 1965; สุรีย์พร นันทพานิช, 2552) เป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งตามธรรมชาติของมนุษย์ เพราะมนุษย์เกิดมาพร้อมด้วยเพศ ความสุข และความสมบูรณ์ของมนุษย์และสมาชิกในครอบครัว พึงจะได้รับขึ้นอยู่กับความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการปรับตัวทางเพศ และการแสดงบทบาททางเพศที่ถูกต้อง รวมทั้งขึ้นอยู่กับความฉลาด และความสามารถในการดำรงชีวิตไปตามความเหมาะสม และเป็นการแสดงออกทางเพศภายใต้กรอบของสังคม วัฒนธรรม ชีววิทยา และลักษณะเฉพาะบุคคลด้วยท่าทีที่เป็นธรรมชาติ

พฤติกรรมทางเพศ หมายถึง ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในเรื่องเพศ ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดและเรียนรู้จากสังคมรวมถึงแนวทางในการปฏิบัติต่อเรื่องเพศทั้งในด้านกายวิภาคและด้านพฤติกรรมทางเพศเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทั้งด้านสรีรวิทยา และจิตวิทยา พฤติกรรมทางเพศหรือ Sexuality เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศตามแรงขับทางชีววิทยา อันส่งผลให้เด็กวัยรุ่นแสดงพฤติกรรมแห่งความสัมพันธ์ทางเพศออกมา มีดังนี้ (สุชาติ โสมประยูร & วรณี โสมประยูร, 2541)

1) การรักและสนใจเพศตรงข้าม วัยรุ่นมักจะสนใจเพศตรงข้ามรุ่นเดียวกับตน วัยรุ่นในอายุระหว่าง 15 – 18 ปี จะเริ่มมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศตรงข้าม ลักษณะความรักเพศตรงข้ามที่บอบบ่อ คือ ความลุ่มหลงแต่ฝ่ายเดียวโดยเฉพาะกับคนที่เขาไม่มีวันสมปรารถนาในความรัก แต่ความรักเช่นนี้จะเกิดขึ้นชั่วคราวเท่านั้น

2) การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง เป็นพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยการกระตุ้นจับต้องอวัยวะเพศจนเกิดความสุข ความพอใจ พฤติกรรมเช่นนี้เป็นเรื่องธรรมดาอย่างหนึ่งของพัฒนาการทางเพศของมนุษย์ วัยรุ่นจำนวนมากเมื่อมีประสบการณ์เกี่ยวกับการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง จะเกิดความรู้สึกขัดแย้งภายในจิตใจเกี่ยวกับศีลธรรมว่าตนเองกระทำถูกหรือผิด ฉะนั้นผู้ใหญ่ควรบอกให้เด็กเข้าใจว่า การสำเร็จความใคร่เป็นเรื่องธรรมดา ไม่มีพิษภัยและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการทางเพศของเด็ก แต่ต้องกระทำโดยพอเหมาะพอควร ไม่หมกมุ่นจนเกินไป และต้องสามารถยับยั้งชั่งใจได้เมื่ออยู่ในภาวะที่ไม่ควรทำ จิตแพทย์ถือว่าการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับควบคุมความกดดันทางเพศหรือช่วยในการปรับตัวทางเพศ

3) การสนใจเรื่องเพศ เด็กในวัยหนุ่มสาวจะสนใจเรื่องเพศ เพราะเป็นระยะที่ตนจะมีความรู้สึกทางเพศ ความสนใจเริ่มแสดงให้เห็นจากความพิถีพิถันในการแต่งกาย การแสดงกิริยาที่ดึงดูดความสนใจจากเพศตรงข้าม การสนใจซื้อหาหนังสือเรียงรอยมาอ่าน บางทีก็แสดงความสนใจแอบดูเพศตรงข้ามในเวลาหรือสถานที่ลับเฉพาะที่เรียกว่า ถ้ำมอง (Peeping Tom)

4) รักร่วมเพศ (Homosexuality or Lesbian) ระยะวัยรุ่นเป็นระยะการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆ ความรู้สึกทางเพศที่ยังเขินอายหรือไม่แน่ใจตนเองที่จะแสดงความสนใจเพศตรงข้ามจึงหันมาระบายความสนใจกับเพื่อนเพศเดียวกับตน

กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมทางเพศ เป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งตามธรรมชาติของมนุษย์ที่แสดงพฤติกรรมออกทั้งทางด้านสรีรวิทยา และทางด้านจิตวิทยา รวมทั้งค่านิยม ทศนคติ ความรู้สึก และเป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสองเพศ ได้แก่ พฤติกรรมดึงดูดความสนใจจากเพื่อนต่างเพศ การคบเพื่อนต่างเพศ การออกเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ การยินยอมให้ถูกเนื้อต้องตัวระหว่างเพื่อนต่างเพศ และการยินยอมให้มีความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต่างเพศ

1.2 การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ

การสอนเรื่องเพศแก่เด็กและวัยรุ่น (พนม เกตุมาน, 2550a) เป็นกระบวนการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตายเป็นการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ที่จะให้บุคคลได้เรียนรู้ธรรมชาติความเป็นจริงของชีวิตและสังคมเพื่อให้บุคคลมีความรู้มีทัศนคติและมีพฤติกรรมที่ถูกต้องในเรื่องเพศ ตลอดจนสามารถปรับตัวตามพัฒนาการของชีวิตอย่างเหมาะสมการสอนดังกล่าวมีเนื้อหาที่ครอบคลุมกว้างขวางเกิดขึ้นต่อเนื่องตามพัฒนาการเด็กตั้งแต่เกิดและต่อเนื่องไปตามวัยจนถึงวัยรุ่น เด็กเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจากตัวอย่างและการสอนโดยพ่อแม่ครอบครัวและสังคมสิ่งแวดล้อมไปตามระดับสติปัญญาและการเปลี่ยนแปลงของตนเองและสิ่งแวดล้อม พัฒนาเป็นเอกลักษณ์ทางเพศบทบาททางเพศที่เหมาะสมปรับตัวเองและควบคุมตัวเองในเรื่องเพศได้ การสอนเรื่องเพศจำเป็นให้สอดคล้องตามพัฒนาการทางเพศปกติ ผู้สอนเรื่องเพศจึงต้องศึกษาเรื่องพัฒนาการทางเพศตั้งแต่เด็กจนถึงวัยรุ่นเพื่อให้จัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง

นักการศึกษากล่าวถึงความมุ่งหมายของการสอนเพศศึกษาไว้หลายท่านดังนี้

สุชาติ โสมประยูร และวรรณิ โสมประยูร (2541) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการสอนเพศศึกษาและพฤติกรรมทางเพศในทัศนะของครูไว้ ดังนี้

1) เพื่อเป็นการสร้างทัศนคติหรือค่านิยมและแนวคิดที่ติงามต่อเรื่องเพศให้แก่เด็กซึ่งจะเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการตัดสินใจได้อย่างฉลาด

2) เพื่อเป็นการสร้างเสริมลักษณะนิสัยและความประพฤติทางเพศรวมทั้งความสำนึกในหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อการกระทำต่าง ๆ เหล่านั้นทั้งในด้านส่วนตัวและส่วนรวม

3) เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในเรื่องกระบวนการทางด้านกายวิภาคสรีรวิทยาสภาพของจิตใจวุฒิภาวะทางอารมณ์ลักษณะทางสุขวิทยาและบทบาทของสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศและชีวิตครอบครัว

4) เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและรู้จักใช้คำศัพท์หรือประมวลคำที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศและสามารถนำไปใช้สื่อความหมายกับผู้อื่นในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

5) เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนในผลที่สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตนและการแสดงความประพฤติหรือพฤติกรรมทางเพศในลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลว่าอาจเกิดผลลัพธ์ต่อบุคคลและสังคมได้ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี

6) เพื่อช่วยแก้ไขความเชื่อและความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศรวมทั้งแนวความคิดหรืออิทธิพลอื่น ๆ ที่อาจจะนำมาซึ่งความวิตกกังวลใจและปมด้อยต่าง ๆ ให้ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไป

7) เพื่อช่วยสร้างเสริมความสมบูรณ์ของจิตใจและอารมณ์ทางเพศของนักเรียนให้เจริญงอกงามและพัฒนาไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสมโดยมุ่งที่บุคลิกภาพและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งจะช่วยให้เด็กเป็นสมาชิกที่พึงปรารถนายิ่งขึ้นของครอบครัวและเป็นบิดามารดาที่ดีในอนาคต

(สุชาติ โสมประยูร & เอ็มอัชฌา วัฒนบุรานนท์, 2542) กล่าวถึง ความมุ่งหมายของการสอนเพศศึกษาและพฤติกรรมทางเพศในทัศนะของบุคคลทั่วไป คือ

1) เพื่อลดปัญหาอาชญากรรมทางเพศ เช่น คดีข่มขืนกระทำชำเราการฉุดคร่าอนาจารและคดีอันเนื่องมาจากความผิดปกติทางเพศอื่น ๆ

2) เพื่อลดปัญหาโสเภณี การค้าประเวณี การปล่อยตัวปล่อยใจให้เป็นสาธารณะหรือการล่าสอนทางเพศ

3) เพื่อลดปัญหาการมีโรคและโรคอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์รวมทั้งความผิดปกติทางเพศ ต่าง ๆ

4) เพื่อลดปัญหาการได้เสียกันก่อนแต่งงาน การหนีตามกัน การท้องก่อนแต่งงาน การทำแท้งหรือการรีดลูกและปัญหาลูกไม่มีพ่อ

5) เพื่อลดปัญหาการขัดแย้งกันภายในครอบครัวการหึงหวงการแยกกันอยู่บ้านแตกสาแหรกขาด (Broken Home) การมีชู้ การมีภรรยาบ่อยและปัญหาการหย่าร้าง

6) เพื่อเป็นการวางรากฐานที่ดีสำหรับชีวิตครอบครัวในอนาคตตามขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงามของชาติ

7) เพื่อสร้างคุณภาพของมนุษย์ให้สมบูรณ์ในทุก ๆ ด้านอันจะช่วยให้มนุษย์มีความสุขอย่างแท้จริงและมีชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบเรียบร้อย

ขอบเขตของเนื้อหาเพศศึกษาและพฤติกรรมทางเพศ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศศึกษาสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้กำหนดขอบข่ายเนื้อหาเพศศึกษาที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

หน่วยที่ 1 พัฒนาการทางเพศเน้นสาระเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสรีระเมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว พัฒนาการทางเพศการสืบพันธุ์ภาพลักษณ์ต่อร่างกายตัวตนทางเพศและความพึงพอใจทางเพศ

หน่วยที่ 2 สัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีเนื้อหาในมิติครอบครัวเพื่อนการคบเพื่อนต่างเพศ ความรักการใช้ชีวิตคู่การแต่งงานการเป็นพ่อแม่

หน่วยที่ 3 ทักษะส่วนบุคคลที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตเพราะความรู้และข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับเพศนั้นไม่เพียงพอที่จะช่วยให้เยาวชนสามารถรับมือกับเหตุการณ์และแรงกดดันต่าง ๆ ที่ประสบในชีวิตจริง

หน่วยที่ 4 พฤติกรรมทางเพศมีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่พัฒนาไปตามช่วงชีวิตการเรียนรู้

หน่วยที่ 5 สุขภาพทางเพศเป็นสาระเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์จากความสัมพันธ์ทางเพศในสาระที่เกี่ยวกับเพศศึกษาเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยวิธีการคุมกำเนิดการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์การล่วงละเมิดทางเพศความรุนแรงทางเพศและอนาถาภัยพิบัติ

หน่วยที่ 6 สังคมและวัฒนธรรมเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้และการแสดงออกในเรื่องเพศของบุคคลที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศทางสังคมและวัฒนธรรมในประเด็นเรื่องเพศจึงเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้เข้าใจบทบาททางเพศเรื่องเพศในบริบทของสังคมวัฒนธรรมกฎหมายศิลปะและสื่อต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศให้กับผู้เรียน เป็นการสอนเรื่องเพศศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงธรรมชาติความเป็นจริงของชีวิตและสังคมในเรื่องเพศเป็นการสร้าง ทักษะคิด ค่านิยม และความคิดที่ต้งามรวมถึงมีพฤติกรรมที่ถูกต้องในเรื่องเพศตลอดจนสามารถปรับตัวตามพัฒนาการของชีวิตอย่างเหมาะสม

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ

(นริศ อาจอ่อนศรี, 2548) ได้ศึกษาเรื่องผลของโปรแกรมเพศศึกษาต่อการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมเพศศึกษาต่อการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รูปแบบการวิจัยเป็นแบบกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนสองโรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนชายล้วนเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นกลุ่มทดลองหนึ่งโรงเรียนและกลุ่มควบคุมหนึ่งโรงเรียน โรงเรียนละ 38 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ 4 กิจกรรม กิจกรรมละ 50 นาที ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้กฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางเพศ การหาทางออกจากสถานการณ์ที่

ไม่ปลอดภัยทักษะการปฏิเสธ การฝึกการเป็นสุภาพบุรุษ และการดูวิดีโอเกี่ยวกับอนาคตของผู้กระทำผิด ส่วนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มควบคุมได้รับความรู้เรื่องเพศตามปกติ การวัดผลวิจัยใช้แบบสอบถามวัดความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ สรุปผลการวิจัย 1) นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศมีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศภายหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศมีความรู้และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(ศรีสุรางค์ ดวงประเสริฐ & สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครนายก, 2551) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น จังหวัดนครนายก ศึกษาในกลุ่มเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 330 คน พบว่า การอาศัย อยู่กับพ่อแม่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่ระดับ.005 ($r = 0.064$) จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นที่มีอาศัยอยู่กับพ่อแม่ ทำให้ได้รับความอบอุ่น ได้รับการดูแลจากพ่อแม่เกิดความรู้สึก มั่นคง มีคุณค่าในตนเอง ไม่เลียนแบบหรือแสวงหาความรัก หรือพึ่งพิงบุคคลอื่น ทำให้เป็นปัจจัย ด้านบวกกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

(สุจิตา มาศขาว, 2553) ได้ศึกษาเรื่องผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัยของนักเรียนอาชีวศึกษาชาย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัยของนักเรียนอาชีวศึกษาชาย โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของ Bandura (1997) เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนอาชีวศึกษาเพศชายที่กำลังศึกษาหลักสูตร ปวส.ที่มีอายุระหว่าง 18-24 ปีในโรงเรียนอาชีวศึกษาเขตจังหวัดน่าน ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเขตจังหวัดน่าน 2 โรงเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในด้านของหลักสูตรการสอน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สถานที่พักอาศัย พื้นฐานของครอบครัว และฐานะทางเศรษฐกิจ โดยทำการสุ่มว่าโรงเรียนใดจะเป็นกลุ่มควบคุมหรือกลุ่มทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีเพศสัมพันธ์ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา และมีเพศสัมพันธ์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง แต่ละโรงเรียนทำการคัดเลือกห้องเรียนที่ครูประจำชั้นระบุว่ามื่ออัตราการมีเพศสัมพันธ์สูง โดยสุ่มโรงเรียนเพื่อจัดเป็นกลุ่มทดลองหรือกลุ่มควบคุม แล้วคัดเลือกโรงเรียนละ 2 ห้อง แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน และกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน กลุ่มควบคุมได้รับความรู้จากหลักสูตรการเรียนการสอนแบบปกติ กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การใช้คำพูดชักจูง 2) การได้เห็นตัวแบบหรือ

ประสบการณ์ของผู้อื่น 3) ประสบการณ์ที่กระทำสำเร็จด้วยตนเอง และ 4) สภาวะด้านร่างกายและอารมณ์ โดยมีสื่อประกอบการดำเนินกิจกรรม คือ แผนการสอน ภาพสไลด์ วีดิทัศน์ และคู่มือ “อาชีวะยุคใหม่ ทันสมัยไม่เข้าใกล้เอดส์” เครื่องมือกำกับการทดลอง ได้แก่ แบบประเมินการรับรู้สมรรถนะของตนเองในการมีพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบวัดพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัย มีค่าความเที่ยง .81 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายและการทดสอบค่าที สรุปผลการวิจัย 1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัยของนักเรียนอาชีวศึกษาชายหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ($x = 55.77$, $SD = 6.09$, ระดับปานกลาง) สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ($x = 66.40$, $SD = 2.43$, ระดับสูง) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) 2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัยของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ($x = 66.40$, $SD = 2.43$, ระดับสูง) มากกว่ากลุ่มที่ได้รับความรู้ตามปกติ ($x = 57.30$, $SD = 5.36$, ระดับปานกลาง) ($p < .01$)

(วรวรรณ ทิพย์วาริรมย์, อภาพร เผ่าวัฒนา, & ปัญญารัตน์ ลาภวงศ์วัฒนา, 2556) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ใช้ทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของเด็กวัยรุ่นชาย จังหวัดพิษณุโลก พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นนำไปสู่ผลกระทบต่อสุขภาพในเชิงลบ เช่น การติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การติดเชื้อ HIV และการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ใช้ทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของเด็กวัยรุ่นชายอายุระหว่าง 10 -13 ปีในชุมชนวังน้ำคู้ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 112 คน และบิดา/มารดาจำนวน 10 คน เก็บข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง โดยใช้กรอบแนวคิด Information-Motivation-Behavioral Skills (IMB) model ของฟิชเชอร์และฟิชเชอร์ (Fisher & Fisher, 1992) เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณกับเด็กชายโดยใช้แบบสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ที่ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการใช้ถุงยางอนามัย 3) ทักษะการใช้ถุงยางอนามัย 4) ทักษะการตัดสินใจ 5) การรับรู้ความสามารถของตนเอง 6) ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และ 7) พฤติกรรมและประสบการณ์ทางเพศ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพกับเด็กชายและผู้ปกครองโดยใช้การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลและการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม ผลการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กวัยรุ่นชาย ได้แก่ การชักชวนของเพื่อนให้ดื่มสุรา การชักชวนของเพื่อนให้ใช้ยาเสพติด การตัดสินใจดื่มสุรา การชักชวนของเพื่อนให้อ่านหนังสือโป๊ การชักชวนของเพื่อนให้ดูหนังโป๊ และความสนใจในการพูดเรื่องเพศกับพ่อแม่ ($R^2 = 0.446$, $F(6, 105) = 14.06$, $p\text{-value} < .05$) ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของเด็กวัยรุ่นชายโดยการเสริมสร้างทักษะด้านการ

ตัดสินใจ ทักษะการปฏิเสธ และทักษะการพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศกับพ่อแม่ จะช่วยในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของเด็กวัยรุ่นชายได้

(วันวิสาข์ บัวลอย & คณะ, 2557) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิผลของโปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอสามพราณจังหวัดนครปฐม การวิจัยกึ่งทดลองเพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดนครปฐมกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 54 ราย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 29 ราย และกลุ่มเปรียบเทียบ 25 ราย กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาพัฒนาขึ้นโดยใช้แนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิต ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบได้รับกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรปกติของโรงเรียน ระยะเวลาในการทดลองใช้เวลา 12 สัปดาห์ เก็บข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเองก่อนและหลังการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน independent t-test และ paired t-test ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากทดลองกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองเรื่องการมีพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ความสามารถด้านการคิดและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ ความสามารถด้านการสื่อสารเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมป้องกันสถานการณ์เสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยตัวแปรที่ศึกษาภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในตนเองเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภายในกลุ่ม พบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการตระหนักรู้ในตนเองเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 3.25, p < .001$) ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีคะแนนเฉลี่ยการตระหนักรู้ในตนเองเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.59, p = .124$) เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการตระหนักรู้เรื่องเพศและพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่าก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบมีคะแนนเฉลี่ยการตระหนักรู้เรื่องเพศและพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการตระหนักรู้เรื่องเพศและพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($t = 2.88, p < .001$) โปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์มีประสิทธิผลทำให้กลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเอง การคิดและการตัดสินใจรวมทั้งมีทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศที่ดีขึ้น

(Kalichman, 2004) ได้ศึกษาเรื่องการความสัมพันธ์ของระหว่างตัวชี้แนะเรื่องพฤติกรรมย่ำทำในเรื่องเพศและพฤติกรรมทางเพศที่มีความเสี่ยงสูงในกลุ่มตัวอย่างชาย 492 คน และหญิง 193 คน ที่เข้ารับบริการตรวจรักษาในคลินิก STD พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนพฤติกรรมย่ำทำในเรื่องเพศสูง โดยจุดตัดอยู่ที่เปอร์เซ็นต์ที่ 80 (โดยกำหนดจุดตัดที่มากกว่าหนึ่งเท่าของ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่สูงกว่าค่ามัธยฐาน) พบว่ากลุ่มที่อยู่เหนือจุดตัด มีคู่นอนมากกว่า มีพฤติกรรมเสี่ยงที่มากกว่าเมื่อเวลามีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนชั่วคราวหรือคู่นอนแบบครั้งเดียว และมีการติด STD มากกว่ากลุ่มที่อยู่ใต้จุดตัดเปอร์เซ็นต์ที่ 80 ถึง 4 เท่า

(Parsons, Kelly, Bimbi, Muench, & Morgenstern, 2007) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมย่ำทำในเรื่องเพศในกลุ่ม MSM และชาย Bisexual ที่คิดว่าตนเองมีปัญหาในการควบคุมความคิดและพฤติกรรมทางเพศ พบปัจจัยกระตุ้นที่เกิดขึ้นฉับพลัน เช่น การมีปัญหาของความสัมพันธ์กับคู่ หรือ Life stressor อื่นๆ ที่เป็นปัญหาใหญ่และพบปัจจัยกระตุ้นที่เป็นปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมอัน ได้แก่ สถานที่ ผู้คนที่ได้พบปะ การใช้สารเสพติด หรือการใช้สื่อเรื่องเพศด้านต่างๆ นอกจากนี้ ยังได้ทำการศึกษากลุ่ม MSM และกลุ่มชาย Bisexual ในกรุงนิวยอร์ก เพื่อค้นหาต้นตอที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมย่ำทำในเรื่องเพศ โดยใช้การสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างว่าพฤติกรรมย่ำทำในเรื่องเพศมีสาเหตุมาจากอะไร ความเห็นที่ได้มีความแตกต่างกันไปโดยมีทั้งสาเหตุจากปัจจัยภายใน ที่เป็น Predisposing Factors เช่น จากยีนส์ หรือปัจจัยทางจิตสังคมในวัยเด็ก เช่น การถูกทอดทิ้ง ละเลย การถูกทารุณกรรมทางเพศ หรือปัจจัยเรื่องการมีตัวเลือกของการหาคู่นอนเพื่อทำกิจกรรมทางเพศที่มากกว่า และความง่ายในการเข้าถึงกิจกรรมดังกล่าว

(Seiving et al, 2007) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น พบว่าร้อยละ 25 ของกลุ่มตัวอย่างเคยมีเพศสัมพันธ์ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์คือ การรับรู้ประโยชน์ของการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ($p < .001$) และการรับรู้ความเสี่ยงของการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ($p < .001$)

(Shirazi & Morowatisharifabad, 2009) ได้ศึกษาเรื่องลักษณะพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัยในนักเรียนระดับอุดมศึกษาในนักเรียนชายที่ยังไม่ได้แต่งงาน และกำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาอย่างน้อย 2 ปี จำนวน 200 คน ประเทศอิหร่าน พบว่า นักเรียนที่มีความเคร่งในศาสนามีการรับรู้สมรรถนะในตนเองต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ถูกต้องสูง นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยมีความสัมพันธ์ทางเพศมาก่อน

สรุปจากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศในขอบเขตเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางเพศ และเพศศึกษา งานวิจัยส่วนใหญ่ที่ได้ทำการศึกษามานั้น ส่วนใหญ่เป็นโปรแกรมหรือการจัดการเรียนรู้ใช้กิจกรรมอะไรแล้วกิจกรรมนั้นได้ผลดี หรือกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศชายและเพศหญิง ซึ่ง

ผู้วิจัยเห็นว่าในกลุ่มประชากรที่เป็นเพศชายก็เป็นตัวแปรสำคัญในการศึกษา โดยสาเหตุสถิติการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มาจากฝ่ายชายเป็นส่วนใหญ่ และยังไม่พบงานวิจัยที่ทำการศึกษากลุ่มประชากรที่เป็นเพศชายยังมีน้อย ประเด็นปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีสถิติที่มาจากเพศชายค่อนข้างสูง และงานวิจัยนี้มุ่งแก้ปัญหาในกรณีของวัยรุ่น ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำมาปรับใช้และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ต่อไป

2. การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา

2.1 สารระการการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ไม่ได้กำหนดให้เรื่องเพศศึกษาจัดการเรียนการสอนแยกต่างหากเป็นวิชาเดียวกับเช่นวิชาอื่น ๆ แต่ได้กำหนดให้มีสารระการการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาในกลุ่มสารระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

สารระการเรียนรู้ที่เป็นกรอบเนื้อหาหรือขอบข่ายองค์ความรู้ของกลุ่มสารระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาประกอบด้วย

1) การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต ความสัมพันธ์เชื่อมโยงในการทำงานของระบบต่าง ๆ ของร่างกาย รวมถึงวิถีปฏิบัติตนเพื่อให้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่สมวัย

2) ชีวิตและครอบครัว ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องคุณค่าของตนเองและครอบครัว การปรับตัว ต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ความรู้สึกทางเพศ การสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น สุขปฏิบัติทางเพศ และทักษะในการดำเนินชีวิต

3) การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและกีฬา ทั้งประเภทบุคคล และประเภททีมอย่างหลากหลายทั้งไทยและสากล การปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบ และข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย กีฬา และความมีน้ำใจนักกีฬา

4) การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการเลือกบริโภคอาหาร ผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพ การสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ และการป้องกันโรคทั้งโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ

5) ความปลอดภัยในชีวิต ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยง ต่าง ๆ ทั้งความเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ ความรุนแรง อันตรายจากการใช้ยาและสารเสพติด รวมถึงแนวทางในการสร้างเสริมความปลอดภัยในชีวิต

สารระและมาตรฐานการเรียนรู้

สารระที่ 1 : การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2 : ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 3 : การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหวกิจกรรมทางกาย การเล่นเกมและกีฬา

มาตรฐาน พ 3.2 ระวังการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

สาระที่ 4 : การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ 5 : ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การช้ำยา สารเสพติดและความรุนแรง

สำหรับมาตรฐานและตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษามี 1 สาระ คือ สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต และมีตัวชี้วัด ดังนี้ 1) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ 2) วิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน 3) อธิบายวิธีป้องกันตนเองและหลีกเลี่ยงจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอดส์ และการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ และ 4) อธิบายความสำคัญของความเสมอภาคทางเพศและวางตัวได้อย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาได้กำหนดให้มีการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาอยู่ในสาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว ซึ่งมีมาตรฐานการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต มีตัวชี้วัด ดังนี้ 1) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ 2) วิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน 3) อธิบายวิธีป้องกันตนเองและหลีกเลี่ยงจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอดส์ และการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ และ 4) อธิบายความสำคัญของความเสมอภาคทางเพศและวางตัวได้อย่างเหมาะสม

2.2 การจัดการเรียนรู้สุขศึกษา

สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมาย เพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน

สุขศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกัน

จุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนสุขศึกษา (จินตนา สรายุทธพิทักษ์, 2558) คือ จุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนจะเป็นแนวทางให้ครูจัดและดำเนินการสอนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายที่วางไว้ อีกทั้งยังเป็นแนวทางให้ครูใช้วัดผลการเรียนการสอนและทราบว่า หลังจากการสอนเสร็จสิ้นลง นักเรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปจากเดิมหรือไม่

จุดประสงค์ที่สำคัญในการสอนสุขศึกษา มี 3 ระดับ ดังนี้

1) ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Knowledge) หมายถึง การที่นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ใน เนื้อหาวิชาสุขศึกษามากขึ้นกว่าเดิม เช่น หลักจากการสอนเรื่องโทษของบุหรี่แล้ว นักเรียนมีความรู้ และสามารถอธิบายได้ว่า บุหรี่มีสารพิษใดบ้าง และสารพิษแต่ละชนิดเป็นอันตรายอย่างไรต่อสุขภาพ เป็นต้น

2) ทักษะทางด้านสุขภาพ (Health Attitude) หมายถึง การที่นักเรียนมีทัศนคติหรือ ปฏิบัติในด้านความรู้สึกนึกคิดต่อเรื่องสุขภาพดีขึ้นกว่าเดิม เช่น หลังจากสอนเรื่องโทษของบุหรี่แล้ว นักเรียนขอร้องให้ผู้ปกครองเลิกบุหรี่หรือรังเกียจผู้ที่สูบบุหรี่ เป็นต้น

3) การปฏิบัติทางด้านสุขภาพ (Health Practice) หมายถึง การที่นักเรียนได้กระทำ หรือมีความสามารถในเชิงปฏิบัติในเรื่องสุขภาพอย่างถูกต้องเหมาะสมกว่าเดิม เช่น การสอนเรื่องโทษของ บุหรี่แล้ว นักเรียนไม่สูบบุหรี่หรือเลิกบุหรี่ เป็นต้น

4) การสอนให้นักเรียนมีความรู้และทัศนคติที่ดี จะช่วยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้าน การปฏิบัติดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนด้วยการฝึกปฏิบัติด้วยนั้น ย่อมมีผลโดยตรงในการส่งเสริมการปฏิบัติที่ดี

การสอนสุขศึกษาในโรงเรียนมีความมุ่งหมายที่สำคัญสุดในการสอนสุขศึกษาก็ คือ จะต้องให้ เด็กเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพซึ่ง ได้แก่การเปลี่ยนแปลงในสิ่งเหล่านี้ (สุชาติ โสมประยูรและเอม อัจฉา วัฒนบุรานนท์, 2542)

1) ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Knowledge) ซึ่งมีความจำเป็นในการส่งเสริมความเข้าใจ และแนวคิดในเรื่องสุขภาพ

2) ทักษะด้านสุขภาพ (Health Attitude) เป็นสิ่งที่จะช่วยจูงใจให้นักเรียนปฏิบัติจนมี สุขภาพที่ดีในที่สุด

3) การปฏิบัติและทักษะด้านสุขภาพ (Health Practice and Skill) ซึ่งมีผลโดยตรงที่ทำให้ นักเรียนมีสุขภาพดี ด้วยการนำความรู้ไปปฏิบัติ

กล่าวโดยสรุป จุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาเป็นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และตระหนักรู้ เพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพในการเรียนการสอน โดยผ่านการลงมือฝึกปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนในวิชาสุขศึกษา

2.3 การจัดการเรียนรู้เพศศึกษา

การจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาและพฤติกรรมทางเพศในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ในการสอนวิชาสุขศึกษาสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สุชาติและวรรณิ โสมประยูร (2541) ได้เสนอแนะว่า ครูควรจะได้เน้นเรื่องเพศตั้งที่กล่าวมาแล้วนี้หลังจากการสอนบทเรียนเกี่ยวกับสุขภาพจิตและสุขภาพทางอารมณ์เสร็จสิ้นลงเพราะทั้งเรื่องสุขภาพจิตและเรื่องเพศมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด (โดยเฉพาะเรื่องเพศในลักษณะทางด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยา) ครูจึงควรจัดสอนเพศศึกษาให้ต่อเนื่องและสัมพันธ์กันไปจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น สำหรับบริการแนะแนวและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ย่อมมีความสำคัญสำหรับเด็กในวัยรุ่นนี้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีกิจกรรมสันทนการอยู่หลายประเภทที่สามารถจะช่วยเบี่ยงเบนแรงผลักดันทางเพศหรือความรู้สึกทางกามอารมณ์ให้ออกมาในลักษณะที่เหมาะสมซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อตัวนักเรียนเองและสังคมที่เขาเป็นสมาชิกอยู่เป็นอย่างมาก

(Wilgoose 1977) ได้เสนอแนะกิจกรรมที่ใช้ประกอบการสอนวิชาเพศศึกษาและพฤติกรรมทางเพศในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้

- 1) จัดตั้งกลุ่มนักเรียนขึ้นมาเพื่อทำการสำรวจคำถามของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศแล้วนำคำถาม 3 – 4 คำถามที่นักเรียนถามมากที่สุดมาอภิปรายในส่วนของคำตอบที่นักเรียน
- 2) ควรมีการนำภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาให้ให้นักเรียนดู
- 3) ครูตั้งคำถามถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการวางแผนครอบครัวคืออะไรนักเรียนจะมีการวางแผนครอบครัวอย่างไรบ้างถ้าประชากรมีจำนวนมากขึ้นจะส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่อย่างไรรวมถึงให้นักเรียนค้นคว้าหาจำนวนประชากรว่ามีจำนวนเท่าไรในปัจจุบัน
- 4) ให้นักเรียนช่วยกันคิดถึงความหมายของคำว่ารัก
- 5) ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติในเรื่องของพิธีการแต่งงานการมีบุตรการหย่าร้างการให้คำปรึกษาของบุคคลในครอบครัว
- 6) ให้นักเรียนสำรวจความคิดเห็นของตนเองในเรื่องดังนี้
  - 6.1) มองภาพตัวเองในกระจกแล้วถามตัวเองว่า
    - 6.1.1) อะไรที่นักเรียนเห็นบ้าง
    - 6.1.2) สิ่งที่นักเรียนเห็นนั้นมีอะไรที่ชอบบ้าง

- 6.1.3) นักเรียนมีความต้องการจะเปลี่ยนแปลงรูปร่างที่เห็นบ้างไหม
- 6.2) บอกสิ่งที่ชอบมากที่สุดในตัว of นักเรียน
- 6.3) บอกสิ่งที่ไม่ชอบมากที่สุดในตัว of นักเรียน
- 6.4) การเปลี่ยนแปลงตัวเองมีความสำคัญหรือไม่
- 6.5) บุคคลใดที่มีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงตัวของนักเรียน
- 6.6) นักเรียนชอบบุคคลใดมากที่สุดเพราะอะไร
- 6.7) การให้บุคคลอื่นชอบตัวนักเรียนนั้นมีความสำคัญมากแค่ไหนเพราะอะไร

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การเรียนการสอนเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้สอนควรจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละช่วงวัย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เจตคติและมีทักษะการปฏิบัติโดยการนำกระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องพฤติกรรมทางเพศได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

3. พัฒนาการของวัยรุ่น

3.1 ความหมายของวัยรุ่น

วัยรุ่น (Adolescent) องค์การอนามัยโลก ตามความหมายขององค์การอนามัยโลก (WHO) คือประชาชนกลุ่มอายุ 10-19 ปี

(กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข, 2550) วัยรุ่น (Adolescent) หมายถึง ช่วงชีวิตระหว่างวัยเด็กกับผู้ใหญ่ เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญเพราะมีการเปลี่ยนแปลงของระบบต่าง ๆ มากมายทั้งด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์สังคมสติปัญญาและจริยธรรมโดยทั่วไปเด็กจะเข้าสู่วัยรุ่นเมื่ออายุประมาณ 11-13 ปีเด็กหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กชายประมาณ 1 ปี

(ถนอมวรรณ อยู่ขำ, 2547) กล่าวว่า ความหมายของวัยรุ่นคือวัยที่สิ้นสุดของความเป็นเด็ก เป็นวัยที่สิ้นสุดของความเป็นเด็กเป็นวัยที่เข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่โดยถือเอาความพร้อมทางร่างกาย เป็นเครื่องตัดสินอันเป็นระยะที่ร่างกายมีการเจริญเติบโตของระบบอวัยวะเพศและสามารถ ทำงานได้เต็มที่คือเพศหญิงมีประจำเดือนมาเป็นครั้งแรกและในเพศชายมีการผลิตเซลล์สืบพันธุ์การ เริ่มต้นเข้าสู่วัยรุ่นของเด็กหญิงและเด็กชายไม่พร้อมกันโดยเด็กหญิงจะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นเมื่ออายุประมาณ 12 ปี และเด็กชายจะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นเมื่ออายุประมาณ 14 ปี

สรุปได้ว่า ช่วงชีวิตระหว่างวัยเด็กกับผู้ใหญ่ เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญเพราะมีการเปลี่ยนแปลงของระบบต่าง ๆ เป็นช่วงที่จะก้าวเข้าสู่วัยรุ่นจะมีช่วงอายุประมาณ 10 – 19 ปี จะมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคมและสติปัญญาตามช่วงวัย

3.2 การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของวัยรุ่น

(Richard & Jean, 2005) กล่าวว่าวัยรุ่นคือบุคคลที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 12 -18 ปีมีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายอย่างมากโดยการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในเด็กชายที่โตเต็มที่จะมีองศาตาและอณตขนาดใหญ่ขึ้นและสัญญาณที่แสดงถึงว่าระบบสืบพันธุ์มีการเจริญเติบโตเต็มที่คือจะมีการหลั่งน้ำอสุจิส่วนในเพศหญิงคือการมีประจำเดือนเป็นสัญญาณที่แสดงถึงความป็นวัยรุ่นมาถึงแล้ว

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ โดยมีพัฒนาการดังนี้ (บ้านจอมยุทธ, 2543; พนม เกตุมาน, 2550b; เสาวรินทร์ รัชชี, 2554)

3.2.1 พัฒนาการทางร่างกาย (Physical Development)

1) วัยรุ่นจะเริ่มต้นมีการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงทางความสูงและน้ำหนักอย่างรวดเร็วมาก (Growth Spurt) การเปลี่ยนแปลงนี้จะมีแตกต่างระหว่างเพศเด็กหญิงจะเริ่มเมื่ออายุระหว่าง 8.5 – 10.5 ปีหรืออายุเฉลี่ยประมาณ 11 ปีซึ่งเร็วกว่าเด็กชายประมาณ 2 ปีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็วของเด็กชายจะเริ่มราว ๆ อายุ 10 - 16 ปีหรืออายุเฉลี่ยประมาณ 13 ปี

2) การเปลี่ยนแปลงของอวัยวะสืบพันธุ์จะเริ่มในวัยแรกรุ่น (Puberty) เนื่องจากฮอร์โมนเกี่ยวกับการเจริญเติบโตที่ต่อมพิทูอิทารี (Pituitary Gland) หรือต่อมใต้สมองได้สร้างขึ้นเด็กหญิงจะมีการเปลี่ยนแปลงของรังไข่และมีการตกไข่ (Ovulation) และการเพิ่มฮอร์โมนที่เรียกว่า Estrogens สำหรับเด็กชายจะมีการเพิ่มขนาดของอวัยวะสืบพันธุ์และมีการสร้างเซลล์ สืบพันธุ์และเพิ่มฮอร์โมนของผู้ชายที่เรียกว่า Androgens

3) การเปลี่ยนแปลงทุติยภูมิทางเพศ (Secondary Sex Characteristics) จะปรากฏเป็นระยะการแตกเนื้อหนุ่มสาวเด็กหญิงจะเพิ่มขนาดของหน้าอกสะโพกมีรูปร่างอวบขึ้นและมี เอวเด็กชายจะมีไหล่กว้างขึ้นมีกล้ามเนื้อที่แข็งแรงการเปลี่ยนของเสียงจะเห็นได้ชัดในเด็กชายคือเสียงห้าวและแปร่งนอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับผิวหนังโดยเฉพาะหน้าเด็กหญิงวัยรุ่นบางคนจะมีสิวเต็มหน้าดังมีคากล่าวว่ามี “สิวลาว” เด็กชายบางคนก็จะมีสิวลักษณะเหมือนกันทั้งชายและหญิงจะมีขึ้นตามร่างกายแขนขาและรอบอวัยวะสืบพันธุ์และหน้าเป็นต้น

4) อัตราการเจริญเติบโตของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอาจจะเกิดขึ้นไม่พร้อมกันหรือเวลาเดียวกันตัวอย่างเช่นเด็กบางคนจะมีการเปลี่ยนแปลงขนาดรองเท้าทั้งยาวและใหญ่ขึ้นแต่ส่วนอื่นของร่างกายยังไม่เปลี่ยนแปลงบางคนจะรู้สึกว่แขนขายาวขึ้นอย่างรวดเร็วแต่ไหล่ยังคงเดิมเด็กวัยรุ่นมักจะมีควมวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและมักจะมีความรู้สึกตัวอยู่เสมอว่าร่างกายของตนกำลังเปลี่ยนแปลงและคิดว่าคนอื่นจะคิดอย่างไรเกี่ยวกับรูปร่างของตนเด็กวัยรุ่นบางคนไม่มีความพอใจเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะของตน เช่น อยากเตี้ยลงหรืออยากสูงขึ้น

5) เด็กหญิงจะมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็วสุดยอตราว ๆ 12 ปี ส่วนเด็กชายจะมีระยะสุดยอตราวของการเจริญเติบโตราว ๆ 14 ปีหลังจากนั้นการเจริญเติบโตจะเริ่มช้าลง แต่ทั้งชายหญิงจะยังคงเจริญเติบโตต่อไปทั้งทางด้านความสูงและน้ำหนักเด็กชายส่วนมากจะหยุดการเจริญเติบโตราว ๆ อายุ 21 ปีแต่บางคนก็ยังคงเปลี่ยนแปลงโตได้ไม่หยุดจนถึงอายุ 25 ปีสำหรับเด็กหญิงจะหยุดการเจริญเติบโตเมื่ออายุราว ๆ 17 ปี แต่บางคนก็ยังคงจะเจริญเติบโตต่อไปจนถึงอายุ 21 ปีอย่างไรก็ตามความแตกต่างในการเจริญเติบโตทั้งอายุและเวลาก็มีมากอัตราการเจริญเติบโตมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กในวัยนี้เด็กหญิงที่มีร่างกายเจริญเติบโตช้าตอนวัยแรกรุ่นจะไม่มีปัญหาในการปรับตัวกลับเป็นผลกำไรส่วนเด็กชายถ้าร่างกายเจริญเติบโตช้าจะมีปัญหาในการปรับตัวและมักจะเข้ากับเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันไม่ได้มักจะรู้สึกว่ามีปมด้อยและมีพฤติกรรมที่ต้องการเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นส่วนเด็กชายที่มีความเจริญเติบโตเร็วกว่าเพื่อน ๆ จะเป็นผู้ที่ปรับตัวได้ดีเป็นที่ยอมรับของเพื่อนฝูงและมักจะเป็นผู้นำมีความเชื่อมั่นในตนเองและมีพฤติกรรมเป็นผู้นำผู้ใหญ่เด็กหญิงที่มีการเจริญเติบโตเร็วแต่เรียนชั้นสูงคือประถมศึกษาปีที่ 6 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 1 เด็กจะไม่มีปัญหาในการปรับตัวดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเจริญเติบโตและบุคลิกภาพของเด็กหญิงจะต้องพิจารณาถึงระดับการศึกษาควบคู่ไปด้วย

3.2.2 การพัฒนาทางจิตใจ (Psychological Development)

พัฒนาการทางจิตใจของวัยรุ่นในเรื่องของสติปัญญาความคิดเห็น เกี่ยวกับตนเอง อารมณ์และจริยธรรม มีดังนี้

1) สติปัญญา (Intellectual Development) วัยนี้สติปัญญาจะพัฒนาสูงขึ้นจนมีความคิดเป็น แบบรูปธรรมหมายถึงความสามารถเรียนรู้เข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ลึกซึ้งระดับนามธรรม (Abstract Thinking) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับรู้มากขึ้นตามลำดับ สามารถคิดได้ดีคิดเป็นคิดหลายด้านคิดรอบคอบมีสติยังคิดทำให้สามารถตัดสินใจได้ (Decision Making) เมื่อพ้นวัยรุ่นแล้วจะมีความสามารถทางสติปัญญาเหมือนผู้ใหญ่แต่ในช่วงระหว่างวัยรุ่น ตอนต้นยังขาดประสบการณ์อาจขาดความรอบคอบมีความหุนหันพลันแล่นขาดการยั้งคิด หรือ ไตร่ตรองให้รอบคอบเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลายพัฒนาการทางจิตใจจะช่วยให้วัยรุ่นมีการปรับตัว (Adjustment) ต่อสิ่งแวดล้อมได้ดีในเวลาต่อมา จากการศึกษาวิจัยของนักวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับระบบสมอง พบว่า สมองของชายและหญิงมีความแตกต่างกันอยู่จริง โดยผู้ชายจะมีจำนวนเซลล์สมองมากกว่าผู้หญิงประมาณร้อยละ 4 และมีเนื้อสมองมากกว่าผู้หญิงประมาณ 100 กรัมรวมทั้งผู้ชายยังมีความสามารถในการใช้สมองซีกซ้ายซึ่งเป็นส่วนที่ควบคุมทักษะด้านการคิดวิเคราะห์คำนวณตรรกะและเหตุผลการใช้ภาษาและการเขียนได้ดีกว่าผู้หญิงทำให้ผู้ชายส่วนใหญ่มีความถนัดในด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เครื่องยนต์กลไก การวิจัยค้นคว้าทดลอง การ

วางแผน การแก้ปัญหาปริศนาต่าง ๆ การใช้แผนที่ การจดจำทิศทาง และการกระยะทางได้อย่างแม่นยำเหนือกว่าผู้หญิง ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่ผู้ชายจะสามารถลุดจากที่นั่งบนอัมจันทร์เพื่อลงไปซื้อเครื่องดื่มและกลับมาอย่างที่เดิมได้โดยไม่หลงเช่นเดียวกับที่มีผู้หญิงจำนวนไม่น้อยมักมีปัญหาเวลาถอยรถเข้าจอดขนานกับริมขอบถนน ผู้หญิงแม้จะมีเซลล์สมองน้อยกว่าผู้ชายแต่สมองของผู้หญิงจะมีเส้นใยประสาทที่เชื่อมโยงระหว่างสมองทั้ง 2 ซีกคือ ซีกซ้ายและขวาให้สามารถติดต่อสื่อสารและส่งข้อมูลถึงกันหรือที่เรียกว่า คอร์ปัส คัลโลซัม (Corpus Callosum) ที่ใหญ่กว่าของผู้ชายประมาณร้อยละ 10 และมากกว่าของผู้ชายถึงร้อยละ 30 ซึ่งในทางวิทยาศาสตร์พบว่าถ้าสมองทั้ง 2 ซีกถูกเชื่อมโยงต่อกันมากเพียงใดผู้นั้นจะมีความเป็นเลิศทางด้านภาษามากยิ่งขึ้นด้วยเหตุนี้ผู้หญิงจึงมักมีความโดดเด่นในด้านของภาษาและสามารถเรียนรู้ภาษาที่สองในวัยเด็กได้เร็วกว่าผู้ชาย เนื่องจากสามารถแปรข้อมูลที่ส่งต่อกันระหว่างสมองซีกซ้ายและขวาได้รวดเร็วกว่าและใช้ทักษะจากสมองทั้ง 2 ซีกร่วมกัน ในขณะที่ผู้ชายจะมีแนวโน้มสื่อสารภาษาผ่านทางสมองซีกซ้ายเป็นหลัก

2) ความคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self Awareness) วัยนี้เริ่มมีความสามารถในการรับรู้ตนเองด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1) เอกลักษณ์ (Identity) วัยรุ่นเริ่มแสดงออกถึงสิ่งที่ตนเองชอบสิ่งที่ตนเองถนัดซึ่งแสดงถึงความเป็นตัวตนของเขาที่โดดเด่นได้แก่วิชาที่เขาชอบเรียนกีฬาที่ชอบเล่นงานอดิเรกการใช้เวลาว่างให้เกิดความเพลิดเพลินกลุ่มเพื่อนที่ชอบและสนิทสนมด้วยโดยเขาจะเลือกคบคนที่มีส่วนคล้ายคลึงกันหรือ เข้ากันได้และเกิดการเรียนรู้และถ่ายทอดแบบอย่างจากกลุ่มเพื่อนนี้เองทั้งแนวคิดค่านิยมระบบ จริยธรรมการแสดงออกและการแก้ปัญหาในชีวิตจนสิ่งเหล่านี้กลายเป็นเอกลักษณ์ของตนเองและ กลายเป็นบุคลิกภาพนั่นเองสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ตนเองยังมีอีกหลายด้านได้แก่เอกลักษณ์ทางเพศ แฟชั่นดารานักร้องการแต่งกายทางความเชื่อในศาสนาอาชีพคติประจำใจ เป้าหมายในการดำเนินชีวิต

2.2) การจัดการชีวิตตนเอง (Self-Management) วัยนี้จะสามารถฝึกให้บริหารจัดการตนเองได้ ช่วยตัวเองได้เต็มที่ไม่ต้องพึ่งผู้อื่นแบ่งเวลาจัดการชีวิตให้เป็นไปตามเวลาใช้เงินเป็นวางแผนการต่าง ๆ ของชีวิตได้

2.3) การได้รับการยอมรับจากผู้อื่น (Acceptance) วัยนี้ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนอย่างมาก การได้รับการยอมรับช่วยให้เกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยเห็นคุณค่าของตนเองมั่นใจตนเอง วัยนี้จึงมักอยากเด่นอยากดังอยากให้มีคนรู้จักมาก ๆ อยากมีความสามารถพิเศษอยากเป็นที่ชื่นชมชื่นชอบของคนอื่น ๆ

2.4) ความภาคภูมิใจตนเอง (Self Esteem) เกิดจากการที่ตนเองเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและคนอื่น ๆ ได้รู้สึกว่าคุณค่าเป็นคนดีและมีประโยชน์แก่ผู้อื่นได้ทำอะไรได้สำเร็จเกิด

ความรู้สึกพอใจ ตนเองภูมิใจตนเองเมื่อถึงขั้นนี้เวลาทำอะไรสำเร็จจะไม่จำเป็นต้องการชื่นชมจากภายนอกเพราะสามารถชื่นชมตนเองได้

2.5) ความมั่นใจตนเอง (Self Confidence) การแก้ปัญหาเผชิญอุปสรรคและทำงานหรือเรียนได้ สำเร็จเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ๆ จะทำให้วัยรุ่นเกิดความมั่นใจตนเองมีความกล้าในทางสร้างสรรค์เป็นประโยชน์

2.6) ความเป็นตัวของตัวเอง (Independent Autonomy) วัยนี้รักอิสระเสรีภาพไม่ค่อยชอบอยู่ในเกณฑ์กติกาใด ๆ ชอบคิดเองทำเองพึ่งตัวเองเชื่อความคิดตนเองมีปฏิกิริยาตอบโต้ผู้ใหญ่ที่บีบบังคับสูง ความอยากรู้อยากเห็นอยากลองมีสูงสุดในวัยนี้ทำให้อาจเกิดพฤติกรรมเสี่ยงได้ง่ายถ้าวัยรุ่นขาดการยั้งคิดที่ดี

2.7) การควบคุมตนเอง (Self Control) วัยนี้เรียนรู้ที่จะควบคุมความคิดการรู้จักยั้งคิดการคิดให้เป็นระบบเพื่อให้สามารถใช้ความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

3) อารมณ์ (Mood) อารมณ์จะปั่นป่วนเปลี่ยนแปลงหงุดหงิดเครียดโกรธง่ายอาจมีอาการซึมเศร้าโดยไม่มีสาเหตุ อารมณ์ไม่ดีเหล่านี้ทำให้เกิดพฤติกรรมเกเรก้าวร้าวมีผลต่อการเรียนและการดำเนินชีวิตในวัยรุ่นตอนต้นการควบคุมอารมณ์ยังไม่ค่อยดีนักบางครั้งยังทำอะไรตามอารมณ์ตัวเองแต่จะค่อย ๆ ดีขึ้นเมื่อโตขึ้นวัยรุ่นจะสามารถจัดการกับความวิตกกังวลและอารมณ์ซึมเศร้าได้ด้วย การปรับเปลี่ยนความคิดการแก้ปัญหาปรึกษาหารือกิจกรรมเบนความรู้สึกฝึกสติสมาธิหรือกิจกรรมผ่อนคลายตนเองอารมณ์เพศจะเกิดขึ้นวัยนี้มากทำให้มีความสนใจเรื่องทางเพศหรือมีพฤติกรรมทางเพศเช่นการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติในวัยนี้วัยรุ่นอาจเกิดพฤติกรรมทางเพศบางอย่างอาจเป็นปัญหาเช่นเปียงเบนทางเพศกามวิปริตหรือการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น

4) จริยธรรม (Moral Development) วัยนี้จะมีความคิดเชิงอุดมคติสูงเพราะเขาจะแยกแยะความผิดชั่วดีได้แล้วมีระบบมโนธรรมของตนเอง ต้องการให้เกิดความถูกต้องความชอบธรรมในสังคม ชอบช่วยเหลือผู้อื่นต้องการเป็นคนดีเป็นที่ชื่นชมของคนอื่นและจะรู้สึกอึดอัดคับข้องใจกับความไม่ถูกต้องในสังคมหรือในบ้านแม้แต่พ่อแม่ของตนเองเขาก็เริ่มรู้สึกว่าไม่ได้ดีสมบูรณ์แบบเหมือนเมื่อก่อนอีกต่อไปแล้วบางครั้งเขาจะแสดงออกวิพากษ์วิจารณ์พ่อแม่หรือครูอาจารย์ตรง ๆ อย่างรุนแรงการต่อต้านประท้วงจึงเกิดได้บ่อยในวัยรุ่นนี้เมื่อวัยรุ่นเห็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องหรือมีการเอาเปรียบ เบียดเบียนความไม่เสมอภาคกันในวัยรุ่นตอนต้นการควบคุมตนเองอาจยังไม่ดีนักแต่เมื่อพ้นวัยรุ่นนี้ไป การควบคุมตนเองจะดีขึ้นจนเป็นระบบจริยธรรมที่สมบูรณ์แบบเหมือนผู้ใหญ่

3.2.3 พัฒนาการทางสังคม (Social Development)

วัยนี้จะเริ่มห่างจากทางบ้านไม่ค่อยสนิทสนมคลุกคลีกับพ่อแม่พี่น้องเหมือนเดิม แต่จะสนใจเพื่อนมากกว่า จะใช้เวลากับเพื่อนนาน ๆ มีกิจกรรมนอกบ้านมากไม่ยกไปไหนกับทางบ้านเริ่มมีความสนใจเพศตรงข้ามสนใจสังคมสิ่งแวดล้อมปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์กติกาของกลุ่มของสังคมได้ดีขึ้น ทฤษฎีพัฒนาบุคลิกภาพของอีริคสัน วัยรุ่นอยู่ในขั้นพัฒนาการขั้นที่ 5 คือ ความมีเอกลักษณ์ประจำตัวหรือความสับสนในบทบาทของตนเอง เป็นวัยที่พัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง มีจุดมุ่งหมายในชีวิตของตนเอง สังคมของเด็กคือกลุ่มเพื่อน จะยึดแบบจากกลุ่มเพื่อนและบุคคลที่ตรงกับอุดมคติ อาจเกิดความขัดแย้งด้านสัมพันธภาพกับผู้ใหญ่ และเกิดความสับสนทางจิตใจ หากไม่สามารถแก้ไขความสับสนนี้ได้ เด็กจะเป็นคนที่มีบุคลิกภาพสับสน ไม่มั่นคง

ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน วัยรุ่นมีความต้องการในการที่จะเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและสังคมรอบ ๆ ตัวมีการรวมกลุ่มเพื่อนรุ่นเดียวกัน ซึ่งส่วนใหญ่มีความคิดหรือทำอะไรคล้าย ๆ กัน ช่วยเหลือกัน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันเมื่ออยู่ในกลุ่ม กลุ่มเพื่อนนี้จะมีอิทธิพลมากต่อทัศนคติ ความสนใจ และพฤติกรรมการแสดงออกของวัยรุ่น วัยรุ่นมักมีความคิดว่าความคิดเห็นของคนอื่น ๆ ไม่มีความสำคัญเท่ากับความเห็นของกลุ่ม และมีความต้องการให้ผู้ใหญ่ยอมรับกลุ่มเพื่อนของตนด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต่างเพศ เมื่อเด็กอายุประมาณ 13 -14 ปี เด็กหญิงเริ่มสนใจเด็กชายและพยายามที่จะเรียกร้องความสนใจจากเด็กชาย แต่เด็กชายยังไม่มีความรู้สึกนี้ เมื่อเด็กชายอายุประมาณ 14-16 ปี จะเริ่มสนใจเพศตรงข้ามและบางคนเริ่มแยกตัวไปสนิทสนมกับเพศตรงข้าม วัยรุ่นหญิงจะพิถีพิถันเรื่องการแต่งกายอย่างมาก เอาใจใส่เรื่องรูปร่างความสวยงามของหน้าตาเช่นเดียวกันวัยรุ่นชายก็มีพฤติกรรมที่มุ่งให้วัยรุ่นหญิงสนใจตนเอง เช่น แวหรือหยอกล้อวัยรุ่นหญิง ในวัยรุ่นที่มีรูปร่างหน้าตาสวย เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนมักจะไม่มีปัญหา แต่ในวัยรุ่นที่มีความคิดว่าตนเองแตกต่างจากเพื่อน มีปมด้อยเรื่องรูปร่างหน้าตา มักจะต้องแสดงพฤติกรรมอื่นให้เป็นที่น่าสนใจของเพศตรงข้ามเมื่อวัยรุ่นชายและหญิงมีความสนใจซึ่งกันและกัน ทั้งสองฝ่ายเริ่มให้ความสำคัญต่อการแสดงออกของบทบาททางเพศ ความสนใจและความสนิทสนมกับเพื่อนต่างเพศนี้อาจยั่งยืนไปจนกระทั่งมีการแต่งงานเกิดขึ้นในวัยผู้ใหญ่ต่อไป

สรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านการเจริญเติบโตทางร่างกายอย่างรวดเร็ว มีการเจริญเติบโตของสมองสติปัญญาอย่างเต็มที่ มีวุฒิภาวะทางเพศทางความคิด มีพลังในตัวเองมาก มีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รักกลุ่มเพื่อน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความเข้าใจ และช่วยกันส่งเสริมให้วัยรุ่นได้มีพัฒนาการสมวัยทั้งเพศชายและเพศหญิง และให้ความช่วยเหลือในการปรับตัวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อย่างเต็มที่ เพื่อให้วัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงสามารถเจริญเติบโตต่อไปอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นกำลังของสังคมต่อไปในอนาคต

4. การคิด

4.1 ความหมายของการคิด

นักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของการคิด ดังนี้

การคิดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมอง โดยที่มีการจัดระบบความรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ หรือสิ่งเร้าใหม่ โดยที่การจัดระบบนั้นมีลักษณะที่เป็นไปได้ทั้งในรูปแบบธรรมดา และสลับซับซ้อน ผลจากการจัดระบบสามารถแสดงออกได้หลายลักษณะ เช่น การสร้างภาพในสมอง จินตนาการ การสร้างสิ่งที่เป็นนามธรรมการให้เหตุผล การไตร่ตรอง การสะท้อนความรู้สึกและการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ สังเคราะห์ และประเมินอย่างมีระบบและเหตุผล เพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ (กระทรวงศึกษาธิการ, กองวิจัยทางการศึกษา, & กรมวิชาการ, 2542; วณิช สุธาร์ตน์, 2547)

สรุปได้ว่า การคิดเป็นกระบวนการทำงานของสมองในการปรับโครงสร้างของกระบวนการสร้างโดยอาศัยการรับรู้ ความเข้าใจ การแปลความ การตีความการขยายความ และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ให้สัมพันธ์กับความเป็นจริงที่ได้รับจากข้อมูลใหม่หรือจากสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการใช้เหตุผล การไตร่ตรองในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

4.2 ประเภทของการคิด

(สาโรช บัวศรี, 2531) ได้แบ่งประเภทของการคิด ดังนี้

1) การคิดโดยแยกประเภท (Thinking by Classification) ในสมัยอริสโตเติลได้เริ่มมีการศึกษาเกี่ยวกับพืชและสัตว์กันแล้ว อริสโตเติลจึงแบ่งพืชออกเป็นประเภทต่าง ๆ เพื่อให้มองเห็นง่ายขึ้นและเข้าใจยิ่งขึ้นไม่ปนกัน เช่น แบ่งพืชเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยวและใบเลี้ยงคู่ เป็นต้น การรู้จักแบ่งกลุ่ม รู้จักแยกแยะเป็นชนิด และรู้จักแบ่งประเภท นับว่าเป็นการคิดที่สำคัญอย่างหนึ่งไม่ว่าจะเป็นคณิตศาสตร์ หรือมานุษยวิทยา หรือวิทยาศาสตร์ ย่อมใช้การคิดแบบแบ่งชนิดหรือแบ่งประเภท

2) การคิดโดยตัดประเด็น (Thinking by Elimination) เป็นการคิดแบบตัดประเด็นออกไปทีละอย่าง เป็นการคิดที่เห็นได้ชัดเจนใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวันหรือในการสืบสวนสอบสวน

3) การคิดแบบอุปนัย (Inductive Thinking) เป็นการคิดจากส่วนรายละเอียดไปสู่ส่วนสรุป การคิดแบบอุปนัยเริ่มต้นด้วยการสังเกต และการทดลองอ่านเมื่อเห็นว่าจริงจึงสรุป

4) การคิดแบบนิรนัย (Deductive Thinking) เป็นการคิดแบบตรงกันข้ามกับการคิดแบบอุปนัยกล่าวคือ เริ่มต้นจากข้อสรุปหรือทฤษฎีก่อนแล้วจึงไปสู่รายละเอียด

5) การคิดแบบไตร่ตรอง หรือการคิดสะท้อน (Reflective Thinking) การคิดแบบนี้เป็นการคิดวิธีวิทยาศาสตร์ ซึ่งกำลังใช้กันอยู่อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน แต่ในวงการศึกษามักจะเรียกว่า วิธีแก้ปัญห (Problem Solving Method) หรือวิธีแห่งปัญญา (Method of Intelligence)

Gagne (1974) ได้จำแนกประเภทของการคิดออกเป็น 2 แบบ คือ

1) การคิดอย่างเลื่อนลอยหรือไม่มีทิศทาง คือ การคิดจากสิ่งที่ประสบพบเห็นจากประสบการณ์ตรงเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การคิดต่อเนื่อง (Associative Thinking) จำแนกย่อยเป็น 5 ลักษณะ คือ

1.1) Free Association เป็นการคิดถึงเหตุการณ์ที่ล่วงมาแล้ว เมื่อมีการกระตุ้นจากสิ่งเร้า จำพวกคำพูดหรือเหตุการณ์

1.2) Controlled Association เป็นการคิดโดยอาศัยคำสั่งเป็นแนว เช่น ผู้คิดอาจได้รับคำสั่งให้บอกคำที่อยู่ในพวกเดียวกันกับคำที่ตนได้ยินมา

1.3) Day Dreaming เป็นการคิดที่มีจุดประสงค์เพื่อป้องกันตนเองหรือหรือเพื่อให้เกิดความพอใจซึ่งเป็นการคิดฝันในขณะที่ยังตื่นอยู่

1.4) Night Dreaming เป็นการคิดฝันเนื่องจากความคิดของตนเองหรือเป็นการคิดฝันเนื่องจากการรับรู้หรือตอบสนองสิ่งเร้า

1.5) Autistic Thinking เป็นการคิดที่หมกหมุ่นกับตนเองซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อหรืออารมณ์ของผู้คิดมากกว่าขึ้นอยู่กับลักษณะที่แท้จริงของการคิด

2) การคิดอย่างมีทิศทางหรือจุดมุ่งหมาย คือ การคิดที่บุคคลเริ่มใช้ความรู้พื้นฐานเพื่อกลั่นกรองการคิดที่เพ้อฝัน การคิดที่เลื่อนลอยไร้ความหมายให้เป็นการคิดที่มีทิศทางขึ้นโดยมุ่งไปสู่จุดหมายหนึ่งและเป็นการคิดที่มีบทสรุปของการคิดหลังจากที่คิดเสร็จแล้ว ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

2.1) การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เป็นการคิดในลักษณะที่คิดได้หลายทิศทาง (Divergent Thinking) ไม่ซ้ำกันหรือเป็นการคิดในลักษณะที่โยงความสัมพันธ์ได้กล่าวคือเมื่อระลึกสิ่งใดได้ก็จะเป็นสะพานเชื่อมต่อให้ระลึกถึงสิ่งอื่น ๆ ได้ต่อไปโดยสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่

2.2) การคิดวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Thinking) เป็นการคิดที่ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา โดยพิจารณาถึงสถานการณ์หรือข้อมูลต่าง ๆ ว่ามีข้อเท็จจริงเพียงใดหรือไม่

สรุปได้ว่า การคิด เป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการแก้ปัญหาของบุคคล เพราะในการเรียนรู้และการแก้ปัญหานั้นบุคคลจะต้องใช้การคิดแบบวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Thinking) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อความจริงหรือปัญหานั้น ๆ ในลักษณะต่าง ๆ เป็นการคิดแก้ปัญหาโดยอาศัยการวิเคราะห์จะช่วยให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creative

Thinking) ในการค้นหาแนวทางใหม่ ๆ ในการเรียนรู้แก้ปัญหา ซึ่งเป็นการคิดในลักษณะที่เป็นการขยายทักษะของบุคคลได้กว้างไกลออกไป

4.3 ระดับของการคิด

(สุนีย์ เหมะประสิทธิ์, 2545) กล่าวว่าทักษะการคิดแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ

1) ทักษะการคิดขั้นต่ำ (Lower – Order Thinking Skills) หมายถึง ทักษะการคิด 3 ระดับแรกของบลูม (Bloom’s taxonomy) ได้แก่ ความคิดเกี่ยวกับ ความรู้ความจำ (Knowledge or recall) ความเข้าใจ (Comprehension) และการนำไปใช้ (Application)

2) ทักษะการคิดขั้นสูง (Higher – Order Thinking Skills) หมายถึง ทักษะการคิด 3 ระดับหลังของบลูม ได้แก่ ความคิดในระดับวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) และการประเมินค่า (Evaluation)

(ทศนา แคมมณี, 2544) กล่าวว่า ทักษะการคิดจัดเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1) ทักษะการคิดพื้นฐาน (Basic Skills) หมายถึง ทักษะการคิดที่เป็นพื้นฐานเบื้องต้นต่อการคิดในระดับที่สูงขึ้น หรือซับซ้อนขึ้น ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

1.1) ทักษะการสื่อความหมาย (Communication Skills) หมายถึง ทักษะการรับสารที่แสดงถึงความคิดของผู้อื่นเข้ามาเพื่อรับรู้ ตีความแล้วจดจำ และเมื่อต้องการที่จะระลึกเพื่อนำมาเรียบเรียง และถ่ายทอดความคิดของตนให้แก่ผู้อื่น โดยแปลงความคิดให้อยู่ในรูปของภาษาต่าง ๆ ทักษะการสื่อความหมายประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ ที่สำคัญ ดังนี้คือ การฟัง (Listening) การอ่าน (Reading) การรับรู้ (Perceiving) การจดจำ (Memorizing) การจำ (Remembering) การคงสิ่งที่เรียนไปแล้วไว้ได้ภายหลังการเรียนนั้น (Retention) การบอกความรู้ได้จากตัวเลือกที่กำหนดให้ (Recognizing) การบอกความรู้ออกมาด้วยตนเอง (Recalling) การใช้ข้อมูล (Using Information) การบรรยาย (Describing) การอธิบาย (Explaining) การทำให้กระจ่าง (Clarifying) การพูด (Speaking) การเขียน (Writing)

1.2) ทักษะการคิดที่เป็นแกน หรือทักษะการคิดทั่วไป (Core or General Thinking Skills) หมายถึง ทักษะการคิดที่จำเป็นต้องใช้อยู่เสมอในการดำรงชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานของการคิดขั้นสูงที่มีความสลับซับซ้อน ซึ่งคนเราจำเป็นต้องใช้การเรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ ซึ่งทักษะการคิดที่เป็นแกนประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ ที่สำคัญ ดังนี้ คือ การสังเกต (Observing) การสำรวจ (Exploring) การตั้งคำถาม (Questioning) การเก็บรวบรวมข้อมูล (Information Gathering) การระบุ (Identifying) การจำแนกแยกแยะ (Discrimination) การจัดลำดับ (Ordering) การเปรียบเทียบ (Comparing) การจัดหมวดหมู่ (Classifying) การสรุปอ้างอิง

(Inferring) การแปล (Translating) การตีความ (Interpreting) การเชื่อมโยง (Connecting) การขยายความ (Elaborating) การให้เหตุผล (Reasoning) การสรุปย่อ (Summarizing)

2) ทักษะการคิดขั้นสูง หรือทักษะการคิดที่ซับซ้อน (Higher-ordered/More Complicated Thinking Skills) หมายถึง ทักษะการคิดที่มีขั้นตอนหลายขั้น และต้องอาศัยทักษะการสื่อความหมาย และทักษะการคิดที่เป็นแกนหลาย ๆ ทักษะในแต่ละขั้นทักษะการคิดขั้นสูงจะพัฒนาได้เมื่อเด็กได้พัฒนาทักษะการคิดพื้นฐานจนมีความชำนาญพอสมควร ทักษะการคิดขั้นสูงประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ ที่สำคัญ ดังนี้ การสรุปความ (Drawing Conclusion) การให้คำจำกัดความ การวิเคราะห์ (Analyzing) การผสมผสานข้อมูล (Integrating) การจัดระบบความคิด (Organizing) การสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Constructing) การกำหนดโครงสร้างความรู้ (Structuring) การแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างความรู้เสียใหม่ (Restructuring) การค้นหาแบบแผน (Finding Patterns) การหาความเชื่อพื้นฐาน (Finding Underlying Assumption) การคาดคะเน/การพยากรณ์ (Predicting) การตั้งสมมุติฐาน (Formulating Hypothesis) การทดสอบสมมุติฐาน (Testing Hypothesis) การตั้งเกณฑ์ (Establishing Criteria) การพิสูจน์ความจริง (Verifying) การประยุกต์ใช้ (Applying)

สรุปได้ว่า ระดับของความคิด แบ่งเป็น 2 ระดับ ระดับล่าง และระดับสูง โดยต้องใช้ทักษะต่าง ๆ ได้แก่ การคิดพื้นฐาน ทักษะการสื่อความหมาย มีความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ นำไปสู่การคิดขั้นสูง ที่มีทักษะระดับพื้นฐานเป็นแนวทาง และใช้ทักษะความคิดที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น การตีความ การให้คำจำกัดความ การคิดวิเคราะห์ การผสมผสานข้อมูล การจัดระบบความคิด และนำไปสู่การประยุกต์ใช้

5. กระบวนการคิดวิเคราะห์

5.1 ความหมายของกระบวนการคิดวิเคราะห์

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติพุทธศักราช คำว่า คิด หมายถึง นึกคิดระลึกรู้ตรองส่วน คำว่า วิเคราะห์หมายถึงว่า ดู สังเกต ใคร่ครวญ อย่างละเอียดรอบครอบในเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลโดยหาส่วนดี ส่วนบกพร่อง หรือจุดเด่นจุดด้อยของเรื่องนั้น ๆ แล้ว เสนอแนะสิ่งที่ดีที่เหมาะสมอย่างยุติธรรม

มีนักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของกระบวนการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้ (Bloom, 1956; Dewey, 1933; Russell, 1956; Watson & Glaser, 1964; เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ ศักดิ์, 2546; ชาตรี สำราญ, 2548; ราชบัณฑิตยสถาน, 2546; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551; สุวิทย์ มูลคำ, 2547)

ความหมายกระบวนการการคิดวิเคราะห์ เป็นความสามารถในการแยกแยะเพื่อหาส่วนย่อยของเหตุการณ์เรื่องราวหรือเนื้อหาต่าง ๆ การระบุเรื่องหรือปัญหา จำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล การคิดอย่างใคร่ครวญไตร่ตรอง ว่าประกอบด้วยอะไร มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็น อะไรเป็นเหตุอะไรเป็นผล และที่เป็นอย่างนั้นอาศัยหลักการของอะไร เพื่อแก้ปัญหาของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ และประเมินค่าโดยใช้เหตุผลเป็นหลักในการหาความสัมพันธ์เชื่อมโยง หล่อหลอมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์แบบอย่างสมเหตุสมผลก่อนที่จะตัดสินใจ แล้วสรุปหรือพิจารณาตัดสิน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า กระบวนการการคิดวิเคราะห์หมายถึง การพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ในส่วนย่อย ๆ ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ด้านความสัมพันธ์และด้านหลักการจัดการโครงสร้างของการสื่อความหมาย และสอดคล้องกับกระบวนการการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ คือ การคิดจำแนก รวบรวม เป็นหมวดหมู่ และจับประเด็นต่าง ๆ เชื่อมโยงความสัมพันธ์เพื่อให้เพียงพอในการตัดสินใจ แก้ปัญหา

5.2 ลักษณะของกระบวนการการคิดวิเคราะห์

(เสงี่ยม โตรัตน์, 2546) กล่าวถึง ลักษณะของกระบวนการการคิดวิเคราะห์ ไว้ว่า กระบวนการการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบ คือ ทักษะในการจัดระบบข้อมูลความเชื่อถือได้ของข้อมูล และการใช้ทักษะเหล่านั้นอย่างมีปัญญาเพื่อการชี้้นำพฤติกรรมดั่งนั้น กระบวนการการคิดวิเคราะห์จึงมีลักษณะต่อไปนี้

- 1) กระบวนการการคิดวิเคราะห์จะไม่เป็นเพียงการรู้หรือการจำข้อมูลเพียงอย่างเดียว เพราะกระบวนการการคิดวิเคราะห์จะเป็นการแสวงหาข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้
- 2) กระบวนการการคิดวิเคราะห์ไม่เพียงแต่การมีทักษะเท่านั้น แต่กระบวนการการคิดวิเคราะห์จะต้องเกี่ยวกับการใช้ทักษะอย่างต่อเนื่อง
- 3) กระบวนการการคิดวิเคราะห์ไม่เพียงแต่การฝึกทักษะอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะต้องมีทักษะที่จะต้องคำนึงถึงผลที่ยอมรับได้

(เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2546) กล่าวถึง ลักษณะของกระบวนการการคิดวิเคราะห์และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ประกอบเป็นกระบวนการการคิดวิเคราะห์แตกต่างกันไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ โดยทั่วไปสามารถแยกแยะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการการคิดวิเคราะห์ ได้ดังนี้

- 1) การสังเกต จากการสังเกตข้อมูลมาก ๆ สามารถสร้างเป็นข้อเท็จจริงได้
- 2) ข้อเท็จจริง จากการรวบรวมข้อเท็จจริง และการเชื่อมโยงข้อเท็จจริงบางอย่างที่ขาดหายไป สามารถทำให้มีการตีความได้

3) การตีความ เป็นการทดสอบความเที่ยงตรงของการอ้างอิง จึงทำให้เกิดการตั้งข้อตั้งข้อสงสัย
เบื้องต้น

4) การตั้งข้อตั้งข้อสงสัยเบื้องต้น ทำให้สามารถมีความคิดเห็น

5) ความคิดเห็น เป็นการแสดงความคิดจะต้องมีหลักและเหตุผลเพื่อพัฒนาข้อวิเคราะห์
นอกจากนั้น เป็นกระบวนการที่อาศัยองค์ประกอบเบื้องต้นทุกอย่างร่วมกัน โดยทั่วไปนักเรียนจะไม่
เห็นความแตกต่างระหว่างการสังเกตและข้อเท็จจริง หากนักเรียนเข้าใจถึงความแตกต่างก็จะทำให้
นักเรียนเริ่มพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้

(สุวิทย์ มูลคำ, 2550) ได้จำแนกลักษณะของกระบวนการการคิดวิเคราะห์ ไว้เป็น 3 ด้าน คือ

1) กระบวนการการวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นความสามารถในการแยกแยะคั่นหา
ส่วนประกอบที่สำคัญของสิ่งหรือเรื่องราวต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ส่วนประกอบของพืช หรือ
เหตุการณ์

ต่าง ๆ ตัวอย่างคำถาม เช่น อะไรเป็นสาเหตุสำคัญของการระบาดไข้หวัดนกในประเทศไทย

2) กระบวนการการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของส่วน
สำคัญต่าง ๆ โดยระบุความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล หรือความแตกต่าง
ระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างคำถาม เช่น การพัฒนาประเทศกับการศึกษามี
ความสัมพันธ์กันอย่างไร

3) กระบวนการการวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการหาหลักความสัมพันธ์ส่วน
สำคัญในเรื่องนั้น ๆ ว่าสัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด ตัวอย่างคำถาม เช่น หลักการสำคัญของ
ศาสนาพุทธ ได้แก่อะไร

สรุปได้ว่า กระบวนการการวิเคราะห์นั้นจะต้องกำหนดสิ่งที่จะต้องวิเคราะห์ กำหนด
จุดประสงค์ที่ต้องการจะวิเคราะห์ แล้วจึงวิเคราะห์อย่างมีหลักเกณฑ์ โดยใช้วิธีการพิจารณาแยกแยะ
เทคนิควิธีการในกระบวนการการวิเคราะห์ เพื่อรวบรวมประเด็นสำคัญหาคำตอบให้กับคำถาม โดยมี
ลักษณะของกระบวนการการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์ความสำคัญและวิเคราะห์หลักการ
ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ 1) กระบวนการการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้แก่ การเชื่อมโยง
ข้อมูล ตรวจสอบแนวคิดสำคัญและความเป็นเหตุเป็นผล แล้วนำมาหาความสัมพันธ์และข้อขัดแย้งใน
แต่ละสถานการณ์ได้ 2) กระบวนการการคิดวิเคราะห์ความสำคัญได้แก่ การจำแนกแยกแยะความ
แตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและสมมติฐานแล้วนำมาสรุปความได้ 3) กระบวนการการคิดวิเคราะห์
หลักการ ได้แก่ การวิเคราะห์รูปแบบ โครงสร้าง เทคนิค วิธีการและการเชื่อมโยงความคิดรวบยอด
โดยสามารถแยกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและทัศนคติของผู้เขียนได้

5.3 องค์ประกอบของกระบวนการการคิดวิเคราะห์

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548) กล่าวว่า องค์ประกอบของกระบวนการการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย

- 1) การตีความ ความเข้าใจ และให้เหตุผลแก่สิ่งที่ต้องการวิเคราะห์เพื่อแปลความของสิ่งนั้นขึ้นกับความรู้ประสบการณ์และค่านิยม
- 2) การมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์
- 3) การช่างสังเกต สงสัย ช่างถาม ขอบเขตของคำถาม ที่เกี่ยวข้องกับความคิดเชิงวิเคราะห์จะยึดหลัก 5W1H คือ ใคร (Who) อะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) ทำไม (Why) อย่างไร (How)
- 4) การหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (คำถาม) ค้นหาคำตอบได้ว่า อะไรเป็นสาเหตุให้เรื่องนั้นเชื่อมกับสิ่งนี้ได้อย่างไร เรื่องนี้ใครเกี่ยวข้อง เมื่อเกิดเรื่องนี้ส่งผลกระทบต่ออย่างไรมีองค์ประกอบใดบ้างที่นำไปสู่สิ่งนั้น มีวิธีการ ขั้นตอนการทำให้เกิดสิ่งนี้อย่างไร มีแนวทางแก้ไขปัญหอย่างไรบ้าง ถ้าทำเช่นนี้จะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต ลำดับเหตุการณ์นี้ดูว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรเขาทำสิ่งนี้ได้ได้อย่างไร สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างไร กระบวนการการคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการที่ใช้ปัญญา หรือใช้ความคิดนำพฤติกรรม ผู้ที่คิดวิเคราะห์เป็น จึงสามารถใช้ปัญญานำชีวิตได้ในทุก ๆ สถานการณ์ เป็นบุคคลที่ไม่โลภไม่เห็นแก่ตัวไม่ยึดเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง มีเหตุผล ไม่มีอคติ มีความยุติธรรม และพร้อมที่จะสร้างสันติสุขในทุกโอกาส กระบวนการการคิดวิเคราะห์จะต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญสองเรื่อง คือ เรื่องความสามารถในการให้เหตุผลอย่างถูกต้องกับเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อใช้ในกระบวนการการคิดวิเคราะห์ ซึ่งทั้งสองเรื่องมีความสำคัญต่อกระบวนการการคิดวิเคราะห์เป็นอย่างยิ่ง

วนิช สุรารัตน์ (2547) ความสามารถในการให้เหตุผลอย่างถูกต้อง การที่จัดให้เรื่องของการให้เหตุผลอย่างถูกต้องว่ามีความสำคัญก็เนื่องจากในเรื่องของการคิดการใช้ปัญญาทั้งหลายนั้น เรื่องของเหตุผลจะต้องมีความสำคัญ ถ้าเหตุผลที่ให้ในเบื้องต้นไม่ถูกต้อง หรือมีความคลุมเครือไม่ชัดเจนแล้ว กระบวนการคิดก็就会有ความไม่ชัดเจนตามไปด้วยการเชื่อมโยงสาระต่าง ๆ เข้าด้วยกันย่อมไม่สามารถกระทำได้ และมีผลสืบเนื่องต่อไปคือ ทำให้การสรุปประเด็นที่ต้องการทั้งหลายขาดความชัดเจน หรืออาจผิดพลาดตามไปด้วย ความสามารถในการให้เหตุผลอย่างถูกต้องประกอบด้วย

- 1) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการให้เหตุผล วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการให้เหตุผลต้องมีความชัดเจนโดยปกติการให้เหตุผลในเรื่องต่าง ๆ บุคคลจะต้องให้เหตุผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของเรื่องนั้น เช่นในการเขียนเรียงความ งานวิจัย การอภิปราย ฯลฯ ถ้าวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้มีความชัดเจน การให้เหตุผลก็จะเป็นเรื่องง่าย แต่ถ้าไม่ชัดเจน

หรือมีความสลับซับซ้อน จะต้องทำให้ชัดเจนการให้เหตุผลก็จะเป็นเรื่องง่าย หรืออาจจะต้องแบ่งแยก ออกเป็นข้อย่อย ๆ เพื่อลดความสลับซับซ้อนลง และนอกจากนี้เป็นเป้าหมายจะต้องมีความสำคัญและ มองเห็นว่าสามารถจะทำให้สำเร็จได้จริง ๆ

2) ความคิดเห็นหรือกรอบความจริงที่นำมาอ้างเมื่อมีการให้เหตุผล ต้องมีความคิดเห็นหรือ กรอบของความจริงที่นำมาสนับสนุน ถ้าสิ่งที่นำมาอ้างมีข้อบกพร่อง การให้เหตุผลก็จะผิดพลาดหรือ บกพร่องตามไปด้วย ความคิดเห็นที่แคบเฉพาะตัว ซึ่งอาจเกิดจากอคติหรือการเทียบเคียงที่ผิด ทำให้ การให้เหตุผลทำได้ในขอบเขตอันจำกัด เทียงตรง และมีเสถียรภาพ

3) ความถูกต้องของสิ่งที่อ้างอิง การอ้างอิงข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ หรือสิ่งต่าง ๆ มี หลักการอยู่ว่า สิ่งที่นำมาอ้างจะต้องมีความชัดเจน มีความสอดคล้อง และมีความถูกต้องแน่นอนถ้าสิ่ง ที่นำมาอ้างผิดพลาดการสรุปผลหรือการสร้างกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นผลสืบเนื่องย่อมผิดพลาดด้วย สิ่ง ที่ต้องระมัดระวังก็คือ ต้องเข้าใจข้อจำกัดของข้อมูลต่าง ๆ ลองหาข้อมูลอื่น ๆ ที่มีลักษณะตรงกันข้าม หรือขัดแย้งกับข้อมูลที่เราเชื่อว่ามีหรือไม่และก็ต้องแน่ใจว่าข้อมูลที่ใช้อ้างนั้นมีความสมบูรณ์ เพียงพอด้วยข้อมูลข่าวสารที่ไม่มีความถูกต้อง มีการบิดเบือนหรือการนำเสนอเพียงบางส่วนและปิดบัง หรือมีเจตนาปล่อยปละละเลยในบางส่วน ทำให้การนำไปอ้างอิงหรือเผยแพร่ขาดความสมบูรณ์ ก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบหรือสร้างความเสียหายต่อบุคคลองค์กรหรือสังคมได้ดังนั้นการ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารก่อนที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการอ้างอิงทุก ๆ เรื่องจึงเป็น เรื่องที่ควรจะต้องกระทำด้วยความรอบคอบและระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง

4) การสร้างความคิดหรือความคิดรวบยอด การให้เหตุผลจะต้องอาศัยการสร้างความคิดหรือ ความคิดรวบยอด ซึ่งมีตัวประกอบที่สำคัญคือทฤษฎี กฎ หลักการ อันเป็นตัวประกอบสำคัญของการ สร้างความคิดหรือความคิดรวบยอดถ้าหากเข้าใจผิดพลาดในเรื่องของทฤษฎี กฎ หรือหลักการต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว การสร้างความคิดหรือความคิดรวบยอดก็จะผิดพลาด การให้เหตุผลก็就不用 ด้วย ดังนั้นเมื่อสร้างความคิดหรือความคิดรวบยอดขึ้นมาได้แล้วจะต้องแสดงหรืออธิบายเพื่อบ่งบอก ออกมาให้ชัดเจน ลักษณะของความคิดรวบยอดที่ดีจะต้องมีความกระชับมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์มี ความลึกซึ้ง และมีความเป็นกลางไม่โน้มเอียงไปทางใดทางหนึ่ง

5) ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลกับสมมติฐาน การให้เหตุผลขึ้นอยู่กับสมมติฐานเมื่อใดมีการ กำหนดสมมติฐานขึ้นมาในกระบวนการแก้ปัญหา ต้องแน่ใจว่าสมมติฐานนั้น กำหนดขึ้นจากสิ่งที่เป็น ความจริงและจากหลักฐานที่ปรากฏอยู่ ความบกพร่องในการให้เหตุผลสามารถเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลไป ตดิยึดในสมมติฐานที่ตั้งขึ้นจนทำให้ความคิดเห็นโน้มเอียงหรือผิดไปจากสภาพที่ควรจะเป็นสมมติฐานที่ ดีจะต้องมีความชัดเจนสามารถตัดสินใจ และมีเสถียรภาพเช่นเดียวกัน

6) การลงความเห็น การให้เหตุผลในทุก ๆ เรื่องจะต้องแสดงถึงความเข้าใจด้วยการสรุปและ ให้ความหมายของข้อมูล ลักษณะการให้เหตุผลนั้นโดยธรรมชาติจะเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่

เชื่อมโยงกันอยู่ระหว่างเหตุกับผล เช่น เพราะว่ามันนี้เกิดสิ่งนั้นจึงเกิดขึ้น หรือเพราะว่ามันนี้เป็นอย่างนี้ สิ่งที่เกิดขึ้นจากสิ่งนี้จึงเป็นอย่างนั้น ถ้าความเข้าใจในข้อมูลเบื้องต้นผิดพลาดการให้เหตุผลย่อมผิดพลาดด้วย ทางออกที่ดีก็คือ การลงความเห็นจะทำให้ได้ก็ต่อเมื่อมีหลักฐานบ่งบอกอย่างชัดเจน จะต้องตรวจสอบความเห็นนั้นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อไหนและมีอะไรเป็นตัวชี้ นำอยู่อีกบ้าง ซึ่งอาจทำให้การลงความเห็นผิดพลาด

7) การนำไปใช้ เมื่อมีข้อสรุปแล้วจะต้องมีการนำไปใช้หรือมีผลสืบเนื่อง จะต้องมีความคิดเห็นประกอบว่าข้อสรุปที่เกิดขึ้นนั้น สามารถนำไปใช้ได้มากน้อยเพียงใด ควรจะนำไปใช้ลักษณะใด จึงจะถูกต้องลักษณะใดไม่ถูกต้อง โดยพยายามคิดถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นผลต่อเนื้อเรื่องที่สามารเกิดขึ้นได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า กระบวนการการคิดวิเคราะห์ที่ดีหรือมีมาตรฐาน ในอันดับแรกจะต้องรู้จักการให้เหตุผลที่ถูกต้อง ซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง

เทคนิคการตั้งคำถาม เพื่อการวิเคราะห์เป็นการบอกให้ทราบว่า นักคิดวิเคราะห์จะต้องใช้คำถามอย่างไร เพื่อเป็นการนำความคิดไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งมีรายละเอียดต่าง ๆ

1) ความชัดเจน (Clarity) ความชัดเจนของปัญหาเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการคิด เช่น ตัวอย่างของปัญหาที่ตั้งขึ้นมาเพื่อตรวจสอบความชัดเจน เช่น ยังมีเรื่องอะไรอีกในส่วนนี้ที่เรายังไม่รู้ สามารถยกตัวอย่างมาอ้างอิงได้หรือไม่ สามารถอธิบายขยายความส่วนนั้นให้มากขึ้นได้หรือไม่

2) ความเที่ยงตรง (Accuracy) เป็นคำถามที่บอกว่าทุกคนสามารถตรวจสอบได้ถูกต้องตรงกันหรือไม่ เช่น จริงหรือ เป็นไปได้หรือไม่ ทำไมถึงเป็นไปได้ สามารถตรวจสอบได้หรือไม่ตรวจสอบอย่างไร เราจะหาข้อมูลหลักฐานได้อย่างไร ถ้าตรงนั้นเป็นเรื่องจริงเราจะทดสอบมันได้อย่างไร

3) ความกระชับ ความพอดี (Precision) เป็นความกะทัดรัด ความเหมาะสม ความสมบูรณ์ของข้อมูล เช่น จำเป็นต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องนี้อีกหรือไม่ ทำให้ดูดีกว่านี้ได้อีกหรือไม่ ทำให้กระชับกว่านี้ได้อีกหรือไม่

4) ความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง (Relevance) เป็นการตั้งคำถามเพื่อคิดเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ เช่น สิ่งนั้นเกี่ยวข้องกันกับปัญหาอย่างไร มันเกิดสิ่งต่าง ๆ ขึ้นตรงนั้นได้อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นตรงนั้น มันมีที่มาจากอะไร ตรงส่วนนั้นช่วยให้เราเข้าใจอะไรได้บ้าง

5) ความลึก (Depth) หมายถึงความหมายในระดับที่ลึกความคิดลึกซึ้ง การตั้งคำถามที่สามารถเชื่อมโยงไปยังการคิดหาคำตอบที่ลึกซึ้ง ถือว่าคำถามนั้นมีคุณค่ายิ่ง เช่น ตัวประกอบอะไรบ้างที่ทำให้ตรงนี้เป็นปัญหาสำคัญ อะไรที่ทำให้ปัญหาเรื่องนี้มันซับซ้อน สิ่งใดบ้างที่เป็นความลำบากหรือความยุ่งยากที่เราจะต้องพบ

6) ความกว้างของการมอง (Breadth) เป็นการทดลองเปลี่ยนมุมมอง โดยให้ผู้อื่นช่วย เช่น จำเป็นจะต้องมองสิ่งนี้จากด้านอื่น คนอื่น ด้วยหรือไม่ มองปัญหานี้โดยใช้วิธีทางอื่น ๆ บ้างหรือไม่

ควรจะให้ความสำคัญของความคิดเห็นจากบุคคลอื่นหรือไม่ ยังมีข้อมูลอะไรในเรื่องนี้อีกหรือไม่ที่ไม่นำมากล่าวถึง

7) หลักตรรกวิทยา (Logic) มองในด้านของความคิดเห็นและการใช้เหตุผล เช่น ทุกเรื่องที่เรา รู้ เราเข้าใจตรงกันหมดหรือไม่ สิ่งที่คุณมีหลักฐานอ้างอิงหรือไม่ สิ่งที่เราสรุปนั้นเป็นเหตุผลที่สมบูรณ์หรือไม่ สิ่งที่เราอ้างมีขอบข่ายครอบคลุมรายละเอียดทั้งหมดหรือไม่

8) ความสำคัญ (Significance) ซึ่งหมายถึง การตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบว่าสิ่งเหล่านั้นมีความสำคัญอย่างแท้จริงหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากในบางครั้งพบว่า ความสำคัญเป็นสิ่งที่เราต้องการจะให้เป็นมากกว่าเป็นความจริงจริง ๆ เช่น ส่วนไหนของความจริงที่สำคัญที่สุด ยังมีเรื่องอื่น ๆ ที่มีความสำคัญอยู่อีกหรือไม่ นี่คือปัญหาที่สำคัญที่สุดในเรื่องนี้ใช่หรือไม่ ตรงนี้เป็นจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจหรือไม่

กล่าวสรุปได้ว่า กระบวนการการคิดวิเคราะห์จะเกิดความสมบูรณ์ได้นั้น นอกจากจะต้องอาศัยความสามารถในการให้เหตุผลอย่างถูกต้องแล้ว เรื่องของเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อการวิเคราะห์ก็มีความสำคัญที่ไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน โดยที่องค์ประกอบทั้งสองส่วนนี้จะทำงานประสานสัมพันธ์กันอย่างกลมกลืนในทุก ๆ ขั้นตอนของกระบวนการการคิดวิเคราะห์

5.4 กระบวนการคิดวิเคราะห์

วินิ สุรารัตน์ (2547) กระบวนการการคิดวิเคราะห์ เป็นการแสดงให้เห็นจุดเริ่มต้น สิ่งที่เกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในระบบการคิด และจุดสิ้นสุดของการคิด โดยกระบวนการการคิดวิเคราะห์มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบเรื่องความสามารถในการให้เหตุผลอย่างถูกต้อง รวมทั้งเทคนิคการตั้งคำถามจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องในทุก ๆ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ระบุหรือทำความเข้าใจกับประเด็นปัญหา ผู้ที่จะทำการคิดวิเคราะห์จะต้องทำความเข้าใจปัญหาอย่างกระจ่างแจ้ง ด้วยการตั้งคำถามหลาย ๆ คำถาม เพื่อให้เข้าใจปัญหาต่าง ๆ ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นอย่างดีที่สุด ตัวอย่างคำถาม เช่น ปัญหานี้เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดของบ้านเมืองใช่หรือไม่ (ความสำคัญ) ยังมีปัญหาอื่น ๆ ที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันอีกหรือไม่ (ความสำคัญ) ทราบได้อย่างไรว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด (ความชัดเจน)

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ในขั้นนี้ผู้ที่จะทำการคิดวิเคราะห์ จะต้องรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น จากการสังเกต จากการอ่าน จากข้อมูลการประชุม จากข้อเขียน บันทึก การประชุม บทความ จากการสัมภาษณ์ การวิจัย และอื่น ๆ การเก็บข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง และด้วยวิธีการหลาย ๆ วิธีจะทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ชัดเจน และมีความเที่ยงตรงคำถามที่จะต้องตั้งในตอนนี้ ได้แก่ 1) เราจะหาข้อมูลให้ครบถ้วนโดยวิธีใดได้อีกบ้างและหาอย่างไร (เที่ยงตรง) 2) ข้อมูล

นี้มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาอย่างไร (ความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง) 3) จำเป็นต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องใดอีกบ้าง (ความกระชับพอดี)

ขั้นที่ 3 พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล หมายถึงผู้ที่คิดวิเคราะห์พิจารณาความถูกต้องเที่ยงตรงของสิ่งที่นำมาอ้าง รวมทั้งการประเมินความพอเพียงของข้อมูลที่จะนำมาใช้ คำถามที่ควรจะนำมาใช้ในตอนนี้ ได้แก่ 1) ข้อมูลที่ได้มาีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงไร (ความเที่ยงตรง) 2) ยังมีเรื่องอะไรอีกในตอนนี้ที่ยังไม่รู้ (ความชัดเจน) 3) ยังมีข้อมูลอะไรในเรื่องนี้อีกที่ยังไม่นำมากล่าวถึง (ความกว้างของการมอง)

ขั้นที่ 4 การจัดข้อมูลเข้าเป็นระบบ เป็นขั้นที่ผู้คิดจะต้องสร้างความคิด ความคิดรวบยอด หรือสร้างหลักการขึ้นให้ได้ด้วยการเริ่มต้นจากการระบุลักษณะของข้อมูล แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล พิจารณาขีดจำกัดหรือขอบเขตของปัญหารวมทั้งข้อตกลงพื้นฐาน การสังเคราะห์ข้อมูลเข้าเป็นระบบและกำหนดข้อสันนิษฐานเบื้องต้นคำถามที่ควรนำมาใช้ในตอนนี้ ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนนี้เกี่ยวข้องกับปัญหาอย่างไร (ความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง) 2) จำเป็นต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องนี้อีกหรือไม่ จากใครที่ใด (ความกว้างของการมอง) 3) อะไรบ้างที่ทำให้การจัดข้อมูลในเรื่องนี้เกิดความลำบาก (ความลึก) 4) จะตรวจสอบได้อย่างไรว่าการจัดข้อมูลมีความถูกต้อง (ความเที่ยงตรง) 5) สามารถจัดข้อมูลโดยวิธีอื่นได้อีกหรือไม่ (ความกว้างของการมอง)

ขั้นที่ 5 ตั้งสมมติฐาน เป็นขั้นที่นักคิดวิเคราะห์จะต้องนำข้อมูลที่จัดระบบระเบียบแล้วมาตั้งเป็นสมมติฐานเพื่อกำหนดขอบเขตและการหาข้อสรุปของข้อคำถาม หรือปัญหาที่กำหนดไว้ซึ่งจะต้องอาศัยความคิดเชื่อมโยงสัมพันธ์ในเชิงของเหตุผลอย่างถูกต้อง สมมติฐานที่ตั้งขึ้นจะต้องมีความชัดเจน และมาจากข้อมูลที่ต้องปราศจากอคติหรือความลำเอียงของผู้ที่เกี่ยวข้องคำถามที่ควรนำมาใช้ในตอนนี้ ได้แก่ 1) ถ้าสมมติฐานที่ตั้งขึ้นถูกต้อง เราจะมีวิธีตรวจสอบได้อย่างไร (ความเที่ยงตรง) 2) สามารถทำให้กระชับกว่านี้ได้หรือไม่ (ความกระชับ ความพอดี) 3) รายละเอียดแต่ละส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาอย่างไร (ความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง)

ขั้นที่ 6 การสรุป เป็นขั้นตอนของการลงความเห็น หรือการเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลกับผลอย่างแท้จริง ซึ่งผู้คิดวิเคราะห์จะต้องเลือกพิจารณาเลือกวิธีการที่เหมาะสมตามสภาพของข้อมูลที่ปรากฏ โดยใช้เหตุผลทั้งทางตรรกศาสตร์ เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ และพิจารณาถึงความเป็นไปได้ตามสภาพที่เป็นจริงประกอบกันคำถามที่ควรนำมาถาม ได้แก่ 1) เราสามารถจะตรวจสอบได้หรือไม่ ตรวจสอบอย่างไร (ความเที่ยงตรง) 2) ผลที่เกิดขึ้นมันมีที่มาอย่างไร (ความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง) 3) ข้อสรุปนี้ทำให้เราเข้าใจอะไรได้บ้าง (ความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง) 4) สิ่งที่สรุปนั้นเป็นเหตุผลที่สมบูรณ์หรือไม่ (หลักตรรกวิทยา)

ขั้นที่ 7 การประเมินข้อสรุป เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการการคิดวิเคราะห์ เป็นการประเมินความสมเหตุสมผลของการสรุป และพิจารณาผลสืบเนื่องที่จะเกิดขึ้นต่อไป เช่น การนำไป

ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง หรือการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ๆ คำถามที่ควรนำมาถาม ได้แก่ 1) ส่วนไหนของข้อสรุปที่มีความสำคัญที่สุด (ความสำคัญ) 2) ยังมีข้อสรุปเรื่องใดอีกที่ควรนำมากล่าวถึง (ความกว้างของการมอง) 3) ถ้านำเรื่องนี้ไปปฏิบัติจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นบ้าง (ความกว้างของการมอง) 4) อะไรจะทำให้ปัญหามีความซับซ้อนยิ่งขึ้น (ความลึก)

Peter Tugwell (1983) กระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาแบ่งออกได้เป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นที่ 1 การประเมินสถานการณ์ เป็นการวิเคราะห์ถึงสภาพ ขอบเขต ขนาดของปัญหา เช่น ประเมินสถานการณ์ของโรคใดโรคหนึ่ง โดยใช้สถิติชีพ (Vital statistics) และดัชนีอนามัย (Health indices) ที่เหมาะสมเป็นต้นตัวอย่างเช่น ประเมินสถานการณ์ของไข้มาเลเรีย โดยการดูอัตราการเกิดโรคในรอบปี

ขั้นที่ 2 การค้นหาต้นเหตุของปัญหา (Etiology or Causation) เป็นการศึกษาถึงต้นเหตุหรือปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นต้นเหตุของปัญหาหรือโรคนั้น ๆ โรคบางอย่างอาจมีสาเหตุเฉพาะที่ชัดเจนเช่น ไข้เลือดออก วัณโรค หรือมาลาเรีย เป็นต้นแต่บางโรคอาจมีต้นเหตุจากปัจจัยหลายอย่าง (Multiple causal factors) เช่น ภาวะขาดอาหาร มะเร็ง โรคเส้นเลือดสมอง เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเสี่ยงดังกล่าวอาจเนื่องมาจากสาเหตุทางพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ความเชื่อที่ส่งผลต่อพฤติกรรมผิด ๆ อันเอื้ออำนวยในการเกิดโรคหรือปัญหาเนื่องมาจากการไปรับบริการทางการแพทย์

ขั้นที่ 3 การค้นหาวิธีการในการแก้ปัญหา เมื่อทราบถึงปัญหาและต้นเหตุของปัญหาแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการแสวงหาแนวทางและเลือกแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหานั้น ๆ ซึ่งเมื่อมีทางเลือกหลายทางก็จำเป็นต้องมีการประเมินทางเลือกต่างๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมการประเมินวิธีการในการแก้ปัญหา (เช่น การประเมินยาใหม่) มีขั้นตอนในการศึกษาอยู่ 3 ขั้นด้วยกัน โดยในขั้นตอนแรก เป็นการประเมินว่ายานั้นดีจริงหรือไม่ (ประเมินเกี่ยวกับ Efficacy) ถ้าประเมินแล้วว่ายานั้นดีจริงก็ต้องประเมินต่อไปว่าที่ดียังนั้นจะสามารถใช้ได้จริง ๆ ในทางปฏิบัติหรือไม่ (ประเมินเกี่ยวกับประสิทธิผล = Effectiveness) และถ้าปรากฏว่ายานั้นดีจริงและใช้ได้จริง ๆ ในทางปฏิบัติก็มาถึงการประเมินในขั้นตอนสุดท้ายว่ายานั้นคุ้มกับต้นทุนที่ลงไปหรือไม่ (ประเมินประสิทธิภาพ = Efficiency) ในทางปฏิบัติผู้วิจัยอาจประเมินทั้ง 3 ขั้นตอนไปพร้อม ๆ กันเลยก็ได้

ขั้นที่ 4 การดำเนินการแก้ปัญหา (Implementation) เป็นการดำเนินการโดยใช้ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดจากการประเมินในขั้นตอนที่ 3 มาดำเนินการเพื่อจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยทรัพยากรอันจำกัดนั้นในขั้นตอนนี้อาจจำเป็นต้องมีการวิจัยที่เรียกว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือการวิจัยขั้นดำเนินการ (Operational Research) เพื่อหารูปแบบ (Model) ของบริการที่ เหมาะสมสำหรับการแก้ปัญหานั้น

ขั้นที่ 5 การควบคุมกำกับกับการดำเนินการ (Monitoring) เป็นการติดตามการปฏิบัติงานเป็นระยะเพื่อเปรียบเทียบผลของการปฏิบัติงานกับวัตถุประสงค์ของแผน และการเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดในแผนทั้งนี้จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานได้

ขั้นที่ 6 การประเมินผล (Evaluation) เพื่อประเมินความสำเร็จของการปฏิบัติงานและประเมินว่าขนาดของปัญหานั้นลดลงหรือไม่ หลังจากได้ทำครบวงจรแล้ว

(อุษณีย์ โพธิ์สุข & คณะ, 2554) กล่าวว่า กระบวนการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วยกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคิดนับตั้งแต่การเผชิญปัญหาจนถึงการลงสรุป และประเมินประเด็นเกี่ยวกับปัญหา ซึ่งขั้นตอนของกระบวนการคิดวิเคราะห์ มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การนิยามปัญหา หมายถึง การกำหนดปัญหาและทำความเข้าใจกับปัญหาโดยพิจารณาเพื่อกำหนดปัญหา ข้อโต้แย้งหรือข้อมูลที่คลุมเครือ รวมทั้งการนิยามความหมายของคำหรือข้อความ ปัญหาเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการคิดวิเคราะห์

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ข้อโต้แย้งหรือข้อมูลที่คลุมเครือจากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งการดึงข้อมูลหรือความรู้จากประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาใช้ ดังนั้นวิธีการรวบรวมข้อมูลที่สำคัญสำหรับการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ การสังเกต ทั้งการสังเกตด้วยตนเองและการรวบรวมข้อมูลจากรายงานการสังเกตของผู้อื่น

ขั้นที่ 3 การจัดระบบข้อมูล หมายถึง การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลพิจารณาความเพียงพอของข้อมูล และการจัดระบบข้อมูล ขณะเดียวกันต้องประเมินความถูกต้องและความเพียงพอของข้อมูลที่รวบรวมได้ว่าจะนำไปสู่การอ้างอิงได้หรือไม่ มีการจัดระบบข้อมูลที่รวบรวมได้โดยแยกแยะความแตกต่างของข้อมูลจำแนกความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ชัดเจนกับข้อมูลที่คลุมเครือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับปัญหา การระบุข้อตกลงเบื้องต้นเพื่อนำมาจัดกลุ่ม และจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐาน

ขั้นที่ 4 การตั้งสมมติฐาน หมายถึง การพิจารณาแนวทางสรุปอ้างอิงของปัญหา โดยการนำข้อมูลที่มีการจัดระบบแล้วนำมาพิจารณาเชื่อมโยงความสัมพันธ์เพื่อกำหนดแนวทางการสรุปที่น่าจะเป็นไปได้ว่า จากข้อมูลที่ปรากฏสามารถเป็นไปได้ในทิศทางใดบ้าง เพื่อที่จะได้พิจารณาเลือกแนวทางที่เป็นไปได้มากที่สุด

ขั้นที่ 5 การสรุปอ้างอิงโดยใช้หลักตรรกศาสตร์ หมายถึง การพิจารณาเลือกแนวทางที่สมเหตุสมผลที่สุดจากข้อมูลและหลักฐานที่มีอยู่ การใช้เหตุผลเป็นทักษะวิธีการคิดที่จำเป็นต่อการตัดสินใจสรุป และเป็นทักษะการคิดที่สำคัญของกระบวนการคิดวิเคราะห์

ขั้นที่ 6 การประเมินสรุปอ้างอิง หมายถึง การประเมินความสมเหตุสมผลของการสรุปอ้างอิง หลักจากการตัดสินใจสรุปโดยใช้หลักตรรกศาสตร์ จะต้องประเมินข้อสรุปอ้างอิงว่าสมเหตุสมผลหรือไม่ รวมทั้งพิจารณาข้อสรุปนั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือไม่ ผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร ถ้าข้อมูลที่ได้รับมีการเปลี่ยนแปลงและค้นพบข้อมูลเพิ่มเติมต้องกลับไปรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่อีกครั้งหนึ่ง เพื่อตั้งสมมติฐานและข้อสรุปอ้างอิงใหม่

สุวิทย์ มูลคำ (2547) กล่าวว่า กระบวนการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์ เช่น พืช สัตว์ ดิน หิน รูปภาพ บทความ เรื่องราว เหตุการณ์หรือสถานการณ์จากข่าวของจริงหรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดประเด็นข้อสงสัยจากปัญหาของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ ซึ่งอาจกำหนดเป็นคำถามหรือเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เพื่อค้นหาความจริง สาเหตุ หรือความสำคัญ

ขั้นที่ 3 กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เป็นการกำหนดข้อกำหนดสำหรับใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนหรือแตกต่างกัน หลักเกณฑ์ในการหา ลักษณะความสัมพันธ์เชิงเหตุผลอาจเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือขัดแย้งกัน

ขั้นที่ 4 พิจารณาแยกแยะ เป็นการพินิจวิเคราะห์ ทำการแยกแยะ กระจายสิ่งที่กำหนดให้ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ

ขั้นที่ 5 สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือตอบ ปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้

(วีระ สุตสังข์, 2550) กล่าวว่า วิธีการคิดสามารถฝึกสมองให้มีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ให้พัฒนาขึ้นสามารถฝึกตามขั้นตอนได้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ สิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์

ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดประเด็นสงสัยจากปัญหาหรือสิ่งที่วิเคราะห์ อาจจะกำหนดเป็นคำถามหรือกำหนดวัตถุประสงค์การวิเคราะห์ เพื่อค้นหาความจริงสาเหตุ หรือความสำคัญ

ขั้นที่ 3 กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เพื่อใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่นเกณฑ์ ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน

ขั้นที่ 4 กำหนดการพิจารณาแยกแยะ เป็นการกำหนดการพินิจพิเคราะห์แยกแยะ และกระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยอาจใช้เทคนิคคำถาม “5W1H” ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร)

ขั้นที่ 5 สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือตอบปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ของนักการศึกษา

นักการศึกษา	กระบวนการคิดวิเคราะห์	สรุป
วนิช สุธาร์ตน์	ขั้นที่ 1 ระบุหรือทำความเข้าใจกับประเด็นปัญหา ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ขั้นที่ 3 พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล ขั้นที่ 4 การจัดข้อมูลเข้าเป็นระบบ ขั้นที่ 5 ตั้งสมมติฐาน ขั้นที่ 6 การสรุป ขั้นที่ 7 การประเมินข้อสรุป	กระบวนการคิดวิเคราะห์ของ วีระ สุดสังข์ เหมาะสมกับงานวิจัยในครั้งนี้ เพราะ
สุวิทย์ มูลคำ	ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ ขั้นที่ 3 กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ ขั้นที่ 4 พิจารณาแยกแยะ ขั้นที่ 5 สรุปคำตอบ	ขั้นตอนของกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่นักเรียนต้องคิดวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาซึ่งเป็นตัวแปรที่
อุษณีย์ โพธิ์สุข	ขั้นที่ 1 การนิยามปัญหา ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล ขั้นที่ 3 การจัดระบบข้อมูล ขั้นที่ 4 การตั้งสมมติฐาน ขั้นที่ 5 การสรุปอ้างอิงโดยใช้หลักตรรกศาสตร์ ขั้นที่ 6 การประเมินสรุปอ้างอิง	ผู้วิจัยสนใจ และเหมาะสมกับเวลาในการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

นักการศึกษา	กระบวนการคิดวิเคราะห์	สรุป
วีระ สุตสังข์	ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ ขั้นที่ 3 กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ ขั้นที่ 4 กำหนดการพิจารณาแยกแยะ ขั้นที่ 5 สรุปคำตอบ	
Peter Tugwell	ขั้นที่ 1 การประเมินสถานการณ์ ขั้นที่ 2 การค้นหาต้นเหตุของปัญหา ขั้นที่ 3 การค้นหาวิธีการในการแก้ปัญหา ขั้นที่ 4 การดำเนินการแก้ปัญหา ขั้นที่ 5 การควบคุมกำกับการดำเนินการ ขั้นที่ 6 การประเมินผล	

จากการศึกษากระบวนการคิดวิเคราะห์ของนักการศึกษา สรุปได้ว่า กระบวนการคิดวิเคราะห์มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของมนุษย์ กระบวนการคิดวิเคราะห์เป็นจะช่วยให้มนุษย์มองเห็นปัญหา ทำความเข้าใจปัญหา รู้จักปัญหาอย่างแท้จริง และจะสามารถแก้ปัญหาทั้งหลายได้ จากขั้นตอนของกระบวนการคิดวิเคราะห์ต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นเห็นได้ว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์เริ่มตั้งแต่การระบุถึงปัญหาไปจนถึงการทราบถึงแนวทางแก้ปัญหาเป็นลำดับขั้นได้มากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยพบว่ากระบวนการคิดวิเคราะห์ ของ วีระ สุตสังข์ (2550) 5 ขั้นตอนเหมาะสมกับงานวิจัยในครั้งนี้ เพราะขั้นตอนของกระบวนการคิดวิเคราะห์นั้นนักเรียนต้องคิดวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาซึ่งเป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจและเหมาะสมกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนจึงได้ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ของ วีระ สุตสังข์ (2550) ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ สิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์

ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดประเด็นสงสัยจากปัญหาหรือสิ่งที่วิเคราะห์ อาจจะกำหนดเป็นคำถามหรือกำหนดวัตถุประสงค์การวิเคราะห์ เพื่อค้นหาความจริงสาเหตุหรือความสำคัญ

ขั้นที่ 3 กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เพื่อใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน

ขั้นที่ 4 กำหนดการพิจารณาแยกแยะ เป็นการกำหนดการพินิจวิเคราะห์แยกแยะ และกระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยอาจใช้เทคนิคคำถาม 5W1H ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร)

ขั้นที่ 5 สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือตอบปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้

เทคนิควิธีการสอนสร้างเสริมทักษะกระบวนการการคิดวิเคราะห์ มีนักวิชาการกล่าวถึงเทคนิคการสอนให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

(เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2546) กล่าวว่า เทคนิคการตั้งคำถามอยู่ในขอบข่าย “5W1H” การคิดเชิงวิเคราะห์แท้จริงคือการตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับความสงสัยใคร่รู้ของผู้ถาม เมื่อเห็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้ว อยากรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นมากขึ้นในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงใหม่ ๆ ความเข้าใจใหม่ ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการอธิบาย การประเมินการแก้ปัญหาขอบเขตของคำถามเชิงวิเคราะห์และการตัดสินใจที่รอบคอบมากขึ้น ขอบเขตของคำถามเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับการจำแนกแจกแจงองค์ประกอบและการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างเรื่องที่วิเคราะห์ โดยใช้คำถามในขอบข่าย “5W1H” เพื่อนำไปสู่การค้นหาความจริงในเรื่องนั้น ๆ ทุกแง่มุม โดยตั้งคำถาม ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) อย่างไร (How) เพราะเหตุใด ทำไม (Why)

(อนุก พ.อนุกุลบุตร, 2547) กล่าวไว้ดังนี้ การสอนให้คิดแบบวิเคราะห์ มุ่งหมายให้นักเรียนคิดอย่างแยกแยะได้ และคิดได้อย่างคล่องแคล่ว หรือมีทักษะในกระบวนการคิดวิเคราะห์ได้ขั้นแรก ครูผู้สอนต้องรู้จักความคิดแบบวิเคราะห่น้อย่างดีเสียก่อนขั้นต่อ ๆ ไปจึงผสมผสานการคิดแบบนี้เข้าไปในกระบวนการเรียนการสอนไม่ว่าจะใช้ระเบียบวิธีสอน เทคนิคการสอนแบบใด โดยแบ่งแนวทางการคิดในรูปกิจกรรมหรือคำถามให้พัฒนากระบวนการคิดแบบวิเคราะห์ขึ้นในตัวนักเรียน การสอนกระบวนการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย

1) การสอนกระบวนการคิดวิเคราะห์แยกองค์ประกอบ มุ่งให้นักเรียนคิดแบบแยกแยะว่าสิ่งสำเร็จรูปหนึ่งมีองค์ประกอบอะไร มีแนวทางดังนี้

1.1) วิเคราะห์ชนิด โดยมุ่งให้นักเรียนคิดและวินิจฉัยว่า บรรดาข้อความ เรื่องราว เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ใด ๆ ที่พิจารณาอยู่นั้น จัดเป็นชนิดใด ประเภทใด ลักษณะใด ตามเกณฑ์หรือหลักการใหม่ที่กำหนด เช่น เสียชีพอ่าเสียสัตย์ ให้นักเรียนคิด (ช่วยกันคิด) ว่าเป็นข้อความชนิดใด และเพราะอะไรตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ใหม่เหมือนในตำรา จุดสำคัญของการสอนให้คิดแบบวิเคราะห์ชนิดก็คือ ต้องให้เกณฑ์ใหม่และบอกเหตุผลที่จัดชนิดตามเกณฑ์ใหม่ที่กำหนด

1.2) วิเคราะห์สิ่งสำคัญ มุ่งให้คิดแยกแยะและวินิจฉัยว่าองค์ประกอบใด สำคัญหรือไม่สำคัญ เช่น ให้ค้นหาสาระสำคัญ แก่นสาร ผลลัพธ์ ข้อสรุป จุดเด่น จุดด้อย

1.3) วิเคราะห์เลขศัณย มุ่งให้คิดค้นหาสิ่งที่ปรากฏไว้ แฝงเร้นอยู่มิได้บ่งบอกไว้ตรงๆ แต่มีร่องรอยส่งให้ เห็นว่ามีความจริงนั้นซ่อนอยู่

2) การสอนกระบวนการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ มุ่งให้นักเรียนคิดแบบแยกแยะว่า มีองค์ประกอบใดสัมพันธ์กัน สัมพันธ์กันแบบใด สัมพันธ์ตามกันหรือกลับกัน สัมพันธ์กันสูงต่ำเพียงไร มีแนวทางดังนี้

2.1) วิเคราะห์ชนิดความสัมพันธ์ มุ่งให้คิดแบบค้นหาชนิดของความสัมพันธ์ว่าสัมพันธ์แบบตามกันกลับกันไม่สัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบกับองค์ประกอบ องค์ประกอบกับเรื่องทั้งหมด เช่น มุ่งให้คิดแบบค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งใดสอดคล้องกับไม่สอดคล้องกับเรื่องนี้ คำกล่าวใดสรุปผิด เพราะอะไรข้อเท็จจริงใดไม่สมเหตุสมผล เพราะอะไรข้อความในย่อหน้าที่เกี่ยวข้องกับอย่างไรกับข้อความทั้งเรื่อง ร้อยละกับเศษส่วนทศนิยมเหมือนและต่างกันอย่างไรบ้าง

2.2) วิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์ โดยมุ่งให้คิดเพื่อค้นหาขนาด ระดับของความสัมพันธ์ เช่น สิ่งนี้เกี่ยวข้องมากที่สุด (น้อยที่สุด) กับสิ่งใด

2.3) วิเคราะห์ขั้นตอนของความสัมพันธ์ มุ่งให้คิดเพื่อค้นหาลำดับขั้นของความสัมพันธ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่เป็นเรื่องแปลกใหม่ เช่น สิ่งใดเป็นปฐมเหตุต้นกำเนิดของปัญหาเรื่องราวเหตุการณ์ปรากฏการณ์ สิ่งใดเป็นผลที่ตามมาผลสุดท้ายของเรื่องราวเหตุการณ์ปรากฏการณ์

2.4) วิเคราะห์วัตถุประสงค์และวิธีการ มุ่งให้คิดและค้นหาการกระทำพฤติกรรมพฤติกรรมมีเป้าหมายอะไร เช่น ให้คิดและค้นหาว่าการกระทำนั้นเพื่อบรรลุผลอะไรผลคือเกิดวินัยในตนเอง ความไพเราะของดนตรีขึ้นอยู่กับอะไรขึ้นอยู่กับจังหวะ ความตอนที่เกี่ยวข้องอย่างไรกับวัตถุประสงค์ของเรื่องผลคือสนับสนุนหรือขยายความ

2.5) วิเคราะห์สาเหตุและผลที่เกิดตามมา มุ่งให้คิดแบบแยกแยะให้เห็นความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ซึ่งเป็นยอดปรารถนาประการหนึ่งของการสอนให้คิดเป็น คือ คิดหาเหตุและผลได้ดีเช่น ให้คิดและค้นหาว่า สิ่งใดเป็นผลของ (สาเหตุ) สิ่งใดเป็นเหตุของ (ผล) ตอนใดเป็นสาเหตุที่สอดคล้องกับเป็นผลขัดแย้งกับข้อความ เหตุการณ์คู่ใดสมเหตุสมผลเป็นตัวอย่างสนับสนุน

2.6) วิเคราะห์แบบความสัมพันธ์ โดยให้ค้นหาแบบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 สิ่งแล้วบอกแบบความสัมพันธ์นั้น หรือเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์คู่อื่น ๆ ที่คล้ายกัน ทำนองเดียวกันในรูปอุปมาอุปไมย เช่น เซนติเมตร : เมตร อธิบายได้ว่า เซนติเมตรเป็นส่วนย่อยของเมตรเพราะฉะนั้น เซนติเมตร : เมตร คล้ายกับ ลูก : แม่

3) การสอนคิดวิเคราะห์หลักการ มุ่งให้นักเรียนคิดอย่างแยกแยะจนจับหลักการได้ว่า สิ่งสำเร็จรูปองค์ประกอบต่าง ๆ อยู่ในระบบใดคือหลักการอะไรขั้นตอนการวิเคราะห์หลักการต้องอาศัยการวิเคราะห์ขั้นต้นคือการวิเคราะห์องค์ประกอบ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์เสียก่อน กล่าวคือต้องแยกแยะสิ่งสมบูรณ์หรือระบบให้เห็นว่าองค์ประกอบสำคัญมีหน้าที่อย่างไร และองค์ประกอบ

เหล่านั้นเกี่ยวข้องกับพาดพิง อาศัยสัมพันธ์กันอย่างไร พิจารณาจนรู้ความสัมพันธ์ตลอดจนสามารถสรุป จับหัวใจ หรือหลักการได้ว่าการที่ทุกส่วนเหล่านั้นสามารถทำงานร่วมกัน เกาะกลุ่มกันคึกกันจนเป็นระบบอยู่ได้ เพราะหลักการใด ผลที่ได้เป็นการวิเคราะห์หลักการ (principle) ซึ่งเป็นแบบวิเคราะห์ การสอนให้คิดแบบวิเคราะห์หลักการเน้นการสอนวิเคราะห์ดังนี้

3.1) วิเคราะห์โครงสร้าง มุ่งให้นักเรียนคิดแบบแยกแยะแล้วค้นหาโครงสร้างของสิ่ง สำเร็จรูปนั้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาใหม่เหตุการณ์ปรากฏการณ์ข้อความการทดลอง เช่น การค้นคว้านี้ (ทดลอง เนื้อเรื่องนี้ การพิสูจน์) ดำเนินการแบบใด คำตอบคือนิยามแล้วพิสูจน์ตั้งสมมติฐานแล้ว ตรวจสอบ ข้อความนี้ (คำพูด จดหมาย รายงาน) มีลักษณะใดโฆษณาชวนเชื่อ และเรื่องนี้มีการ นำเสนอเช่นไร ชูให้กลัวแล้วล่อให้หลง

3.2) การวิเคราะห์หลักการ มุ่งให้นักเรียนคิดแบบแยกแยะแล้วค้นหาความจริงแท้ของ สิ่งนั้น เรื่องราว นั้น สิ่งสำเร็จรูปนั้นโดยการคิดหาหลักการ เช่น หลักการสำคัญของเรื่องนี้มีว่า อย่างไร ยืดความเสมอภาคระเบียบวิธีวิทยาศาสตร์เหตุการณ์ครั้งนี้ลูกกลมมากขึ้น (สงบ รุนแรง) เนื่องจากอะไรคำโฆษณา (แถลงการณ์ การกระทำ) ใช้วิธีใดจงใจให้ความหวัง

(ชาตรี สาราญ, 2548) ได้กล่าวถึง เทคนิคการปูพื้นฐานให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ได้ สามารถ สรุปรายละเอียด ดังนี้

1) ครูจะต้องฝึกให้เด็กหัดคิดตั้งคำถาม โดยยึดหลักสากลของคำถาม คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร เพราะเหตุใด อย่างไร โดยการนำสถานการณ์มาให้ให้นักเรียนฝึกค้นคว้าจากเอกสารที่ใกล้ตัว หรือ สิ่งแวดล้อม เปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถามเอง โดยสอนวิธีตั้งคำถามแบบวิเคราะห์ในเบื้องต้น ฝึกทำ บ่อย ๆ นักเรียนจะฝึกได้เอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) ฝึกหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล โดยอาศัยคำถามเจาะลึกเข้าไป โดยใช้คำถามที่ชี้บ่งถึงเหตุ และผลกระทบที่จะเกิด ฝึกจากการตอบคำถามง่าย ๆ ที่ใกล้ตัวนักเรียนจะช่วยให้เด็ก ๆ นำตัวเอง เชื่อมโยงกับเหตุการณ์เหล่านั้นได้ดี ที่สำคัญครูจะต้องกระตุ้นด้วยคำถามย่อยให้นักเรียนได้คิดบ่อย ๆ จนเป็นนิสัย เป็นคนช่างคิด ช่างถาม ช่างสงสัยก่อน แล้วพฤติกรรมศึกษาวิเคราะห์ก็จะเกิดขึ้นแก่ นักเรียน

(สุวิทย์ มูลคำ, 2547) ได้กล่าวถึงเทคนิคกระบวนการวิเคราะห์ไว้ดังนี้ กระบวนการคิด วิเคราะห์เป็นการใช้สมองซีกซ้ายเป็นหลัก เน้นคิดเชิงลึกจากเหตุไปสู่ผลเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิง เหตุผล เชิงเงื่อนไข การจัดลำดับความสำคัญ และเชิงเปรียบเทียบ แต่เทคนิคที่ง่ายคือ 5W1H เป็นที่ นิยมใช้คำตอบ What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) How (อย่างไร) ชัดเจนในแต่ละเรื่อง ทำให้เกิดความครบถ้วนสมบูรณ์ นิยมใช้เทคนิคคำถามในช่วงต้นหรือ ช่วงเริ่มต้น กระบวนการคิดวิเคราะห์

สรุปได้ว่า การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ทำได้โดยการดำเนินการจัดการเรียนรู้เทคนิคการสอนตามขั้นตอนอย่างมีระบบจะช่วยให้เกิดทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายซึ่งในขณะเดียวกันกระบวนการทางสมองมีการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนเริ่มจากความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ มีการเชื่อมโยงสิ่งเร้ากับการตอบสนองของการคิดโดยฝึกคิด ฝึกตั้งคำถาม กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ การคิดตีความ กระบวนการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ การคิดแบบย้อนทวน การคิดจำแนกแยกแยะ การคิดเชื่อมโยงสัมพันธ์และการคิดจัดอันดับเป็นการปฏิบัติตามหลักการเป็นขั้นตอนคือ 1) กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ สิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์ 2) กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดประเด็นสงสัยจากปัญหาหรือสิ่งที่วิเคราะห์ อาจจะกำหนดเป็นคำถาม หรือกำหนดวัตถุประสงค์การวิเคราะห์ เพื่อค้นหาความจริงสาเหตุหรือความสำคัญ 3) กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เพื่อใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน 4) กำหนดการพิจารณาแยกแยะ เป็นการกำหนดการพินิจวิเคราะห์ แยกแยะ และกระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยใช้คำถาม 5W 1H ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร) 5) สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือตอบปัญหาของสิ่งที่กำหนดไว้ จึงนำไปผสานเทคนิค คำถาม “5W1H” โดยการเปิดโอกาสให้เด็กตั้งคำถามตามเทคนิคดังกล่าวบ่อยๆ จนเป็นนิสัย เป็นคนช่างคิด ช่างถามช่างสงสัย แล้วพฤติกรรมกระบวนการคิดวิเคราะห์ก็จะเกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อนำไปสู่การค้นหาความจริงและนำไปปฏิบัติได้ในการใช้ชีวิตประจำวัน

5.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดวิเคราะห์

(พรชัย เชี่ยวปัญญาทอง, 2555) ได้ศึกษาเรื่องผลของการใช้เกมคณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาผู้ใหญ่ การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาเกมคณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาผู้ใหญ่ 2) ศึกษาผลของการใช้เกมคณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาผู้ใหญ่ การวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกกระบวน การศึกษาตามอัธยาศัยเขตสาทร จำนวน 30 คน การจัดกิจกรรมใช้ระยะเวลา 6 วัน รวมทั้งสิ้น 55 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ชนิด คือ 1) แบบสอบถามความต้องการในการใช้เกมคณิตศาสตร์ตามแนวความคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ 2) แผนการจัดกิจกรรมเกมคณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาผู้ใหญ่ 3) เกมคณิตศาสตร์และ 4) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. การเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติทดสอบ (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 สรุปผลการวิจัย 1) การพัฒนากิจกรรมเกมคณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาผู้ใหญ่ มีกระบวนการจัดกิจกรรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมดังนี้ 1) ตั้งจุดมุ่งหมายร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน 2) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 3) ขั้นรวบรวมประสบการณ์ 4) อภิปรายประสบการณ์ 5) ทดลองในเกมคณิตศาสตร์ 6) สรุปความคิดรวบยอด 7) ประเมินผล 2) ผลการจัดกิจกรรมพบว่านักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความสามารถทางด้านการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(สุปรีย์ บุรณะกนิษฐ, 2556) ได้ศึกษาเรื่องผลของการใช้เทคโนโลยีเสริมศักยภาพที่แตกต่างกันในการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาในการโปรแกรมหุ่นยนต์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนของการใช้เทคโนโลยีเสริมศักยภาพที่ต่างกันและเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ใช้เทคโนโลยีเสริมศักยภาพที่ แตกต่างกันใน การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานในวิชาการโปรแกรมหุ่นยนต์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น 2) เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาก่อนเรียนและหลังเรียนของการใช้เทคโนโลยีเสริม ศักยภาพที่ต่างกันและเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ใช้เทคโนโลยีเสริมศักยภาพที่แตกต่างกันใน การเรียนรู้แบบ โครงงานเป็นฐานในวิชาการโปรแกรมหุ่นยนต์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 23 คน ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยมที่เรียนวิชาการโปรแกรมหุ่นยนต์ แบ่งเป็นกลุ่มที่เรียนด้วยการใช้เทคโนโลยี เสริมศักยภาพแบบยืดหยุ่น จำนวน 11 คน และกลุ่มที่เรียนด้วยการใช้เทคโนโลยีเสริมศักยภาพแบบ คงที่ จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ 1) แบบทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนเรียนใน วิชาการโปรแกรมหุ่นยนต์ 2) แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ในวิชาการโปรแกรมหุ่นยนต์ 3) แบบทดสอบการแก้ปัญหาในวิชาการโปรแกรมหุ่นยนต์ 4) แบบประเมินการทำโครงงานหุ่นยนต์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test สรุปผลการวิจัย 1) นักเรียนทั้งสองกลุ่มที่เรียนด้วยการเสริม ศักยภาพแบบยืดหยุ่นและแบบคงที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนด้วยการเสริมศักยภาพแบบยืดหยุ่นและแบบ คงที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียน ทั้งสองกลุ่มที่เรียนด้วยการเสริมศักยภาพแบบยืดหยุ่นและแบบคงที่มีความสามารถในการแก้ปัญหา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนด้วยการเสริม

ศักยภาพแบบยืดหยุ่นและแบบคงที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(สุวรรณนิกันต์ นิเท, 2556) ได้ศึกษาเรื่องการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแสดงความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนแม่จันวิทยาคม จังหวัดเชียงราย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนแสดงความคิดเห็นก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนแม่จันวิทยาคม ที่เรียนโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนแม่จันวิทยาคม อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2554 จำนวนนักเรียน 45 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ จำนวน 8 แผน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นแบบทดสอบอัตนัยแบบคู่ขนาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า ที ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการเขียนแสดงความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนแม่จันวิทยาคม ที่เรียนโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

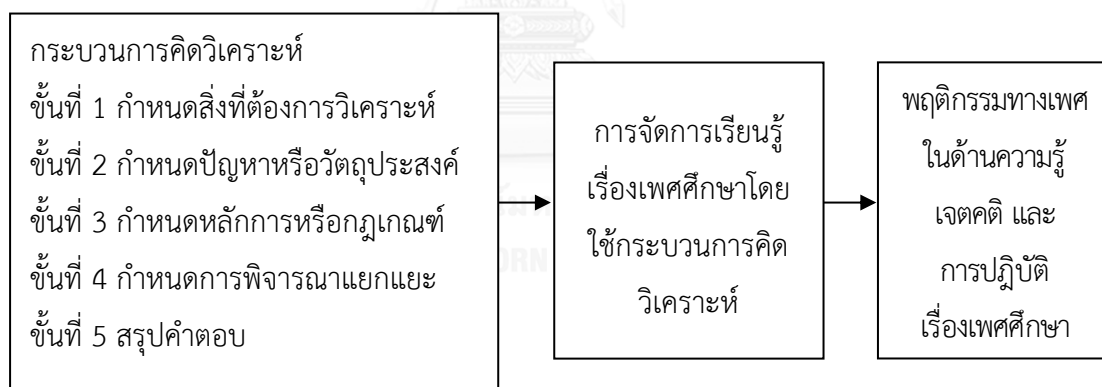
(Athman, 2003) ได้ศึกษาเรื่องผลของการจัดสิ่งแวดล้อมในการศึกษาเพื่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์และการสร้างแรงจูงใจต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 586 คน ในรัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือโปรแกรมการเรียนการสอนการจัดสิ่งแวดล้อมในการศึกษาเพื่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์และการสร้างแรงจูงใจ จำนวน 12 โปรแกรม และแบบวัดการคิดวิเคราะห์ จำนวน 3 แบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ Multiple linear regression และ Factorial ANCOVA สรุปผลการศึกษาพบว่าการจัดสิ่งแวดล้อมในการศึกษาสามารถส่งเสริมให้เกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ และการสร้างแรงจูงใจต่อผลสัมฤทธิ์

(Yen and Chen, 2004) ได้ศึกษาเรื่องผลของการใช้โปรแกรมการสอนที่ใช้ระบบปฏิสัมพันธ์ผ่าน วีดิโอดิส (videodisc) เพื่อเพิ่มความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นการทดลองแบบ pretest-posttest quasi experimental design กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษาพยาบาลระดับปริญญา ประเทศไต้หวัน จำนวน 126 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ โปรแกรมวีดิโอดิส (videodisc) มีลักษณะเป็นการจำลองสถานการณ์ในคลินิกผ่านวีดิทัศน์ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้จากสถานการณ์จริง มีการคิดอย่างมีระบบ การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น และการแก้ปัญหา แบบวัดการคิดวิเคราะห์ California Critical Thinking Dispositions Inventory สรุปผลการวิจัยพบว่า การใช้โปรแกรมการสอนที่ใช้ระบบปฏิสัมพันธ์ผ่าน วีดิโอดิส (videodisc) มีความ

แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างก่อนและหลังการสอนด้วยโปรแกรมการสอนที่ใช้ระบบปฏิสัมพันธ์ผ่าน วิดีโอดีส (videodisc) ในทุกด้าน

สรุปจากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศในขอบเขตเกี่ยวกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ และการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ กล่าวสรุปได้ว่าการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ทำได้โดยการดำเนินการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการสอนตามขั้นตอนอย่างมีระบบจะช่วยให้เกิดทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายซึ่งในขณะเดียวกันกระบวนการทางสมองมีการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน เริ่มจากความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ มีการเชื่อมโยงสิ่งเร้ากับการตอบสนองของการคิดโดยฝึกคิด ฝึกตั้งคำถาม กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ การคิดตีความ การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์การคิดแบบย้อนทวน การคิดจำแบบแยกแยะ การคิดเชื่อมโยงสัมพันธ์และการคิดจัดอันดับเป็นการปฏิบัติตามหลักการเป็นขั้นตอนคือ การกำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ กำหนดหลักการพิจารณาแยกแยะและสรุปหาคำตอบ เทคนิคในการสอนคิดวิเคราะห์ ซึ่งหากนำมาปรับใช้และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ต่อไป

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1. ขั้นเตรียมการทดลอง

- 1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 1.3 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์
- 1.4 การพัฒนาแบบวัดพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2
  - 1.4.1 แบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้
  - 1.4.2 แบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ
  - 1.4.3 แบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ

ขั้นที่ 2. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

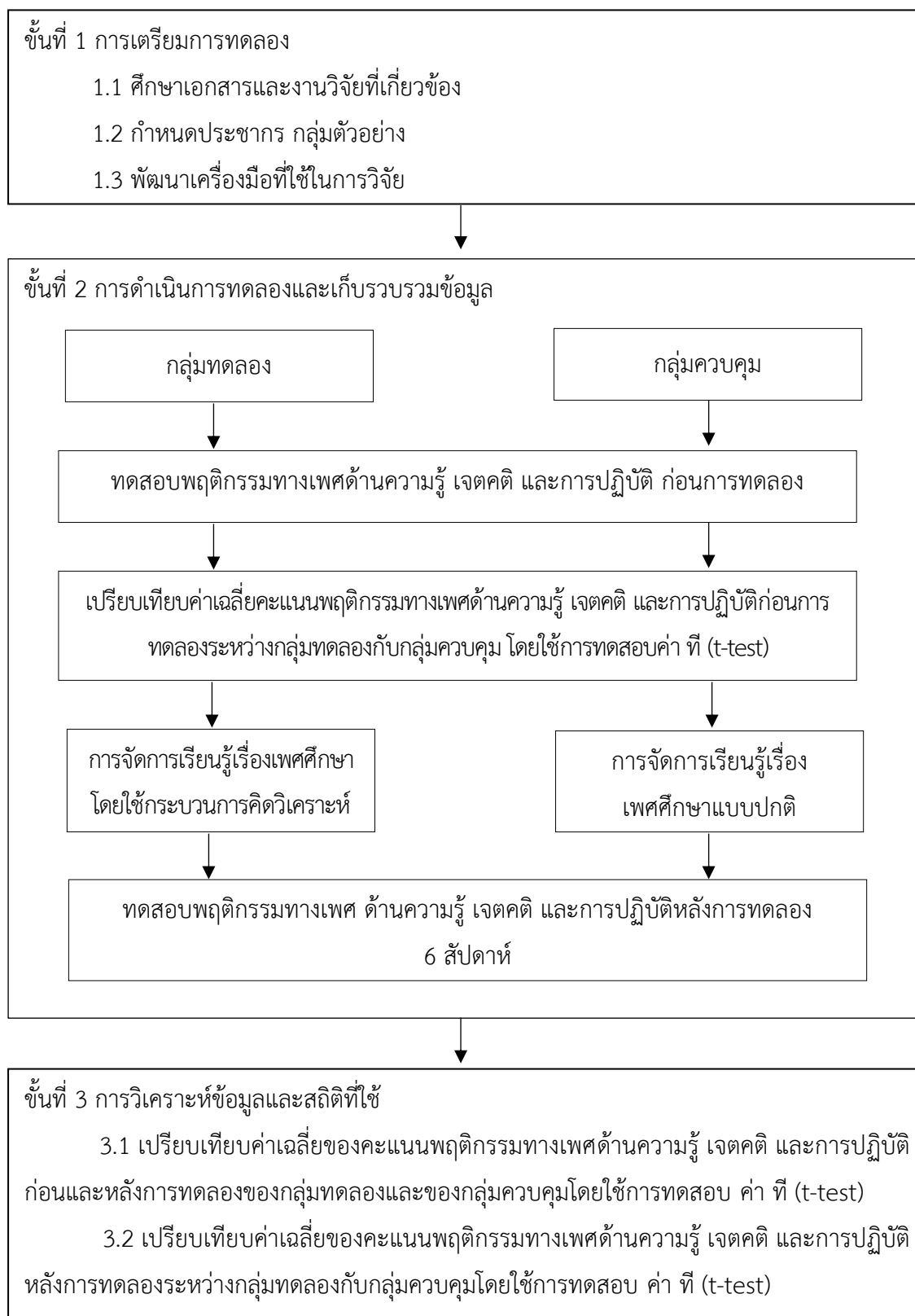
- 2.1 การกำหนดแผนการทดลอง
- 2.2 การติดต่อประสานงานก่อนการทดลอง
- 2.3 การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

- 3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.2 สถิติที่ใช้ในงานวิจัย

สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังแผนภาพ 1

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ขั้นที่ 1 การเตรียมการทดลอง

1.1 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.1 ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดวิเคราะห์

1.1.2 ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.1.3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ

1.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2559 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 190,544 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 54 คน

1.2.1 การเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

1.2.1.1 เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและครู ให้ความร่วมมือในการทดลองการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาเรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.2.1.2 เป็นโรงเรียนที่นักเรียนมีระดับความสามารถและองค์ประกอบอื่นๆ ไม่ต่างไปจากโรงเรียนขนาดใหญ่อื่นๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.2 การสุ่มห้องเรียนเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยทำการสุ่มห้องเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากเพื่อกำหนดห้องเรียน และกลุ่มตัวอย่างเข้าเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้ห้องมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 เป็นกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีสอนปกติ และห้องมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 เป็นห้องทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์

1.3 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ได้ดำเนินการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ตามขั้นตอน ดังนี้

1.3.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้จุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้

1.3.1.2 ศึกษาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3.1.3 ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ จำนวน 6 แผน

1.3.1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจ และให้คำแนะนำเพื่อมาปรับปรุงแก้ไข

1.3.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านโดยกำหนดคุณสมบัติเป็นผู้ที่จบ การศึกษาปริญญาโท สาขาสุขศึกษาและพลศึกษาหรือการส่งเสริมสุขภาพตรวจพิจารณา ความตรงตามจุดประสงค์ ความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงโดยหาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับความตรงตามจุดประสงค์การวิจัย (Index of Congruence หรือ IOC) พิจารณาข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องรวมเท่ากับ 0.96 และทุกแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.96

1.3.1.6 แก้ไขปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ให้มีความสมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ไปทดลองใช้กับนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี จำนวน 24 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อดูความเหมาะสมของกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้ต่อไป

1.3.1.8 ได้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ ดังการเปรียบเทียบกับจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบปกติในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์

การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ	การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์
<p>1. ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีความพร้อมในการเรียน</p> <p>2. ช้่นสอน</p> <p>ครูใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ เป็นการอธิบาย บรรยาย แบ่งกลุ่ม ฯลฯ</p>	<p>1. ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการเล่าถึงประสบการณ์เกี่ยวกับเพศศึกษาหรือความสำคัญของพฤติกรรมทางเพศของวันรุ่น ด้วยการนำภาพ คลิปวิดีโอ หรือสื่อต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความพร้อมที่จะเข้าสู่บทเรียนต่อไป</p> <p>2. ช้่นสอน</p> <p>ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหาเพศศึกษา</p> <p>2.1 กำหนดสิ่งที่ต้องการจะวิเคราะห์ ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและให้เหตุผลต่อสิ่งที่ป็นปัญหา วัตถุ สิ่งของ เรื่องราวและสถานการณ์ต่างๆ</p> <p>2.2 กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ โดยครูสอบถามนักเรียนถึงเหตุผล ประเด็นสงสัยจากปัญหาหรือสิ่งที่วิเคราะห์ เพื่อค้นหาความจริงสาเหตุหรือความสำคัญ</p> <p>2.3 กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ จำแนกแยกแยะเรื่องราว สิ่งของ วัตถุและสถานการณ์ โดยครูสอบถามนักเรียนว่า มีอะไรบ้าง และเป็นอย่างไรบ้าง</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ	การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์
<p>3. ขั้นสรุปและประเมินผล</p> <p>ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน</p>	<p>2.4 กำหนดการพิจารณาแยกแยะ นักเรียนช่วยกันตั้งคำถาม ข้อสงสัย โดยใช้ 5W1H ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร)</p> <p>2.5 สรุปคำตอบ นักเรียนค้นหาคำตอบได้ว่าอะไรเป็นสาเหตุให้เรื่องนั้นเชื่อมกับสิ่งนี้ได้ อย่งไร เรื่องนี้ใครเกี่ยวข้อง เมื่อเกิดเรื่องนี้ส่งผลกระทบต่ออย่างไร มีองค์ประกอบใดบ้างที่นำไปสู่สิ่งนั้น และมีแนวทางแก้ไขปัญหายังไง</p> <p>3. ขั้นสรุปและประเมินผล</p> <p>ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและร่วมกันสรุปบทเรียนที่ได้เรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่ได้รับ และการนำเอาไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน</p>

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

แบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ ด้านเจตคติ ด้านการปฏิบัติ เรื่องเพศศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

1) แบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เพื่อนำมากำหนดขอบเขตเนื้อหาในการจัดทำแบบวัดพฤติกรรม ให้ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

1.2 ศึกษาการจัดทำแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้จากเอกสารงานวิจัย และตำราความรู้เรื่องเพศศึกษา

1.3 ดำเนินการจัดทำแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน

1.4 นำแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจ และให้คำแนะนำเพื่อมาปรับปรุงแก้ไข

1.5 นำแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านโดยกำหนดคุณสมบัติเป็นผู้ที่จบการศึกษาปริญญา มหาวิทยาลัยสาขาสุขภาพหรือการส่งเสริมสุขภาพ (ดังในรายชื่อภาคผนวก) ตรวจสอบพิจารณา ความตรงตามจุดประสงค์ ความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้สุขภาพโดยใช้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง โดยหาความสอดคล้องระหว่าง คำถามกับความ ตรงตามจุดประสงค์การวิจัย (Index of Congruence หรือ IOC) พิจารณาค่าดัชนี ความสอดคล้อง รวม เท่ากับ 0.75 และได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อทุกข้อมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

1.6 แก้ไขปรับปรุงนำแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้โดยใช้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ให้มีความสมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.7 นำแบบวัดความรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ไป ทดลองใช้กับนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี จำนวน 24 คน ที่ ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้เรื่องเพศศึกษาผลการวิเคราะห์ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 ค่าความยากง่ายมีค่าอยู่ในช่วง 0.29 - 0.79 และค่าดัชนีอำนาจจำแนกมี ค่าอยู่ในช่วง 0.25 - 0.67 ได้ข้อทดสอบในแบบวัดความรู้ เรื่องเพศศึกษา จำนวน 20 ข้อ

2) แบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เพื่อนำมากำหนดขอบเขตเนื้อหาในการจัดทำแบบวัด พฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ เรื่องเพศศึกษา ให้ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

2.2 ศึกษาการจัดทำแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ จากเอกสารวิจัย และตำราความรู้เรื่องเพศศึกษา

2.3 ดำเนินการจัดทำแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ โดยใช้กระบวนการ คิดวิเคราะห์เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า Rating Scale ซึ่งเป็น วิธีของลิเคอร์ท (Likert R, 1932) โดยผู้วิจัยได้กำหนดแบบวัดแบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง นักเรียนมีความคิดหรือมีความรู้สึกไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
 ไม่เห็นด้วย หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นหรือมีความรู้สึกไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น
 เห็นด้วย หมายถึง นักเรียนมีความคิดหรือมีความรู้สึกตรงกับ
 เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง นักเรียนมีความคิดหรือมีความรู้สึกตรงกับข้อความนั้นมากที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนถ้าเป็นข้อความทางบวก กำหนดเกณฑ์เป็นดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนถ้าเป็นข้อความทางลบ กำหนดเกณฑ์เป็นดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 4 คะแนน

2.4 กำหนดเกณฑ์การตัดสินเจตคติ พิจารณาตามเกณฑ์ตัดสิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนนวัดเจตคติ การตัดสินพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ

0.00 - 1.00 มีพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติในระดับต่ำ
 1.01 - 2.00 มีพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติในระดับปานกลาง
 2.01 - 3.00 มีพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติในระดับสูง
 3.01 - 4.00 มีพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติในระดับสูงมาก

2.5 นำแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ โดยใช้กระบวนการคิด

วิเคราะห์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจ และให้คำแนะนำเพื่อมาปรับปรุงแก้ไข

2.6 นำแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ โดยใช้กระบวนการคิด

วิเคราะห์ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านโดยกำหนดคุณสมบัติเป็นผู้ที่จบการศึกษาปริญญาโทหรือปริญญาตรีสาขาสุขภาพหรือการส่งเสริมสุขภาพ ตรวจพิจารณา ความตรงตามจุดประสงค์ ความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง โดยหาความสอดคล้องระหว่าง คำถามกับ

ความตรงตามจุดประสงค์การวิจัย (Index of Congruence หรือ IOC) พิจารณาค่าดัชนี ความสอดคล้อง ในแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่า ได้ค่าดัชนีสอดคล้องรวมเท่ากับ 0.97 และได้ความสอดคล้องทุกข้อมีค่าตั้งแต่ 0.50 - 1.00

2.7 แก้ไขปรับปรุงแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ให้มีความสมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.8 นำแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี จำนวน 24 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 ได้ข้อทดสอบในแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ จำนวน 20 ข้อ

3) แบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ เรื่องเพศศึกษา

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เพื่อนำมากำหนดขอบเขตเนื้อหาในการจัดทำแบบวัดการปฏิบัติ เรื่องเพศศึกษา

3.2 ศึกษาการจัดทำแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ จากเอกสารงานวิจัย หนังสือ และตำราความรู้เรื่องเพศศึกษา

3.3 ดำเนินการจัดทำแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติแบบมาตรฐานประเมินค่า Rating Scale ซึ่งเป็น วิธีของลิเคอร์ท Likert R (1932) โดยผู้วิจัยได้กำหนดแบบวัดแบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	หมายถึง ปฏิบัติ 6 - 7 วัน ต่อสัปดาห์
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติ 3 - 5 วัน ต่อสัปดาห์
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติ 1 - 2 วัน ต่อสัปดาห์
ไม่เคยปฏิบัติเลย	หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติเลย

เกณฑ์การให้คะแนนข้อทางบวก กำหนดเกณฑ์เป็นดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	ให้คะแนน	4
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้คะแนน	3
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ให้คะแนน	2
ไม่เคยปฏิบัติเลย	ให้คะแนน	1

เกณฑ์การให้คะแนนข้อทางลบ กำหนดเกณฑ์เป็นดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	ให้คะแนน	1
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้คะแนน	2
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ให้คะแนน	3
ไม่เคยปฏิบัติเลย	ให้คะแนน	4

3.4 กำหนดเกณฑ์การตัดสินการปฏิบัติดังนี้

3.50 - 4.00	มีผลการปฏิบัติระดับดีมาก
2.50 - 3.49	มีผลการปฏิบัติระดับดี
2.00 - 2.49	มีผลการปฏิบัติระดับปานกลาง
1.50 - 1.99	มีผลการปฏิบัติระดับพอใช้
1.00 - 1.49	มีผลการปฏิบัติระดับควรปรับปรุง

3.5 นำแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจ และให้คำแนะนำเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.6 นำแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านโดยกำหนดคุณสมบัติเป็นผู้ที่จบการศึกษาปริญญาโทหรือปริญญาตรีสาขาสุขภาพหรือการส่งเสริมสุขภาพ ตรวจสอบความตรงตามจุดประสงค์ ความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้สุขภาพโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง โดยหาความสอดคล้องระหว่าง คำถามกับความตรงตามจุดประสงค์การวิจัย (Index of Congruence หรือ IOC) พิจารณาค่าดัชนี ความสอดคล้อง ในแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปผลการพิจารณาได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรวมเท่ากับ 0.95 และได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อทุกข้อมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

3.7 แก้ไขปรับปรุงแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ให้มีความสมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.8 นำแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี จำนวน 24 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 ได้ข้อทดสอบในแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ จำนวน 20 ข้อ

ขั้นที่ 2 การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การกำหนดแบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบ 2 กลุ่มมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (The Pretest – Posttest Control Group Design) ดังแบบแผนการทดลอง ดังนี้

แผนภาพที่ 2 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	การวัดก่อนการทดลอง		การวัดหลังการทดลอง
E	O ₁	X	O ₂
C	O ₃		O ₄

E = กลุ่มทดลอง

C = กลุ่มควบคุม

O₁ O₃ = ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมทางเพศที่วัดได้ก่อนการทดลอง

O₂ O₄ = ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมทางเพศที่วัดได้หลังการทดลอง

X = การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์

2.2 ติดต่อประสานงานก่อนการทดลอง

2.2.1 ติดต่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากผู้บริหารโรงเรียน

2.2.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวัดและประเมินผลแก่รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และร่วมกันกำหนดตารางเวลาการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาเรื่องเพศศึกษาโดยใช้การคิดวิเคราะห์

2.3 การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 การดำเนินการก่อนการจัดการเรียนรู้เรื่องศึกษาเรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำการทดสอบพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง (Pre-test)

2) นำผลการทดสอบก่อนเรียนมาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมทางเพศ โดย ทดสอบค่า ที (t-test) เพื่อทดสอบว่านักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมี

คะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ แตกต่างกันหรือไม่ ผลการเปรียบเทียบ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศเรื่องเพศศึกษาด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ตัวแปรที่ศึกษา	กลุ่มทดลอง (n = 27)		กลุ่มควบคุม (n = 27)		t	p
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
ด้านความรู้	11.70	2.56	11.37	2.57	0.46	0.64
ด้านเจตคติ	63.04	5.27	60.33	3.89	2.14	0.42
ด้านการปฏิบัติ	61.77	7.45	57.11	10.87	1.82	0.79

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.2 การดำเนินการทดลอง

1) กลุ่มทดลองผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ สร้างขึ้นจำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที รวม 6 สัปดาห์

2) กลุ่มควบคุม ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยอาจารย์ประจำของโรงเรียน ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติของครูประจำโรงเรียนสัปดาห์ละ 1 คาบเรียน รวม 6 สัปดาห์ สาระการเรียนรู้ของห้องควบคุมเหมือนกับห้องทดลอง

ตารางที่ 4 จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้

สัปดาห์	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศ	จำนวนคาบเรียน
1	การวางตัวต่อเพศตรงข้ามและความเสมอภาคทางเพศ	1
2	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ	1
3	ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	1

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศ	จำนวนคาบเรียน
4	ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ	1
5	ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิเสธ)	1
6	โรคติดต่อทางทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์)	1

2.3.3 การดำเนินงานหลังการทดลอง

ทดสอบพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ (Post-test) ทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบวัดฉบับเดียวกันการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1.1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.1.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุมโดยใช้ค่า t (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3.1.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมโดยใช้ค่า t (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3.2 สถิติที่ใช้

3.2.1 วิเคราะห์ข้อมูล คำนวณค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมทางเพศโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3.2.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนและหลัง การทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม ด้วยการทดสอบค่า t (t-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องผลการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์และของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์และของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ

1.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์และของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ ปรากฏดังตารางที่ 5, 6, 7 และภาพที่ 3

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม

	n	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	P
		$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
กลุ่มทดลอง	27	11.70	2.56	18.29	0.77	-12.46	0.00*
กลุ่มควบคุม	27	11.37	2.57	10.37	3.05	2.02	0.05

* $P < .05$

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 11.70 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 18.29 คะแนน

ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ของกลุ่มควบคุม หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ ไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 11.60 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 10.37 คะแนน

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อความ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	P
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1 การวางตัวต่อเพศตรงข้าม ข้อใดที่น้ำเป็นห่วงมากที่สุด	0.70	0.46	1.00	0.00	-3.30	0.00*
2 การนัดหมายพบปะสังสรรค์ระหว่างเพื่อนต่างเพศในสังคมไทยควรปฏิบัติอย่างไร	0.44	0.50	0.81	0.39	-2.99	0.00*
3 สิ่งใดเป็นหลักการวางตัวที่ดีเมื่อต้องคบกับเพื่อนต่างเพศ	0.85	0.36	1.00	0.00	-2.12	0.04*
4 การคบเพื่อนมีความสำคัญหรือไม่อย่างไร	0.37	0.49	0.93	0.26	-5.15	0.00*
5 ถ้าเพื่อนต่างเพศชวนให้ไปค้างคืนที่บ้าน เพื่อเตรียมตัวก่อนสอบนักเรียนจะทำอย่างไร	0.59	0.50	0.85	0.36	-2.18	0.03*
6 ถ้าเพื่อนชวนให้นักเรียนไปเที่ยวสถานเริงรมย์ นักเรียนจะบอกอย่างไร	0.81	0.39	0.96	0.19	-1.74	0.08

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	P
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
7 หากเพื่อน ชวนนักเรียนไปดูวิดีโอหรือภาพลามกที่มีเนื้อหาช่วยยั่วอารมณ์เพศนักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร	0.48	0.50	0.85	0.36	-3.08	0.00*
8 พฤติกรรมใดที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์มากที่สุด	0.63	0.49	0.93	0.26	-2.75	0.00*
9 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นผู้ชายเป็นปัญหาสังคมมากที่สุด	0.85	0.36	1.00	0.00	-2.12	0.04*
10 เมื่อเพื่อนบอกว่า การให้เพื่อนต่างเพศกอดจูบลูบคลำเป็นเรื่องธรรมดา นักเรียนจะบอกเพื่อนอย่างไร	0.37	0.49	0.85	0.36	-4.09	0.00*
11 หากนักเรียนมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ นักเรียนจะปฏิบัติต่อเพื่อนนักเรียนอย่างไร	0.81	0.39	0.96	0.19	1.74	0.08
12 บุคคลใดแสดงออกถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ	0.63	0.49	1.00	0.00	-3.19	0.00*
13 วิธีปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ในข้อใดดีที่สุด	0.00	0.00	0.96	0.19	-26.0	0.00*
14 หากนักเรียนมีคนรักในระหว่างเรียน นักเรียนควรหลีกเลี่ยงสถานการณ์ในข้อใดมากที่สุด	0.52	0.50	0.81	0.39	-2.38	0.02*
15 ถ้าเลิกเรียน เพื่อนต่างเพศที่นักเรียนรู้สึกชอบเป็นพิเศษชวนไปงานวันเกิดนักเรียนจะทำอย่างไร	0.74	0.44	0.85	0.36	-1.00	0.32

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	P
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
16 นักเรียนจะมีวิธีแนะนำเพื่อนที่ชอบ เที่ยวกลางคืนจนติดกับเพื่อนต่างเพศ อย่างไร	0.48	0.50	0.85	0.36	-3.08	0.00*
17 หากเพื่อนชวนนักเรียนไปหา ความสุขด้วยการดื่มแอลกอฮอล์หรือ ของมีนเมา พุดคุยแต่เรื่องทางเพศที่ ทะเล่ิงลามก นักเรียนจะปฏิบัติตน อย่างไร	0.59	0.50	0.89	0.32	-2.59	0.01*
18 ปัญหาและผลกระทบจากการเกิด โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ ที่รุนแรงที่สุด คือ	0.63	0.49	0.81	0.39	-1.52	0.13
19 การป้องกันและหลีกเลี่ยงพฤติกรรม เสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ที่ดีที่สุด คือ	0.70	0.46	1.00	0.00	-3.30	0.00*
20 วิธีเลือกถุงยางอนามัยในข้อใดไม่ ถูกต้อง	0.48	0.50	0.96	0.19	-4.59	0.00*
รวม	11.70	2.56	18.29	0.77	-12.46	0.00*

* $P < .05$

จากตารางที่ 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 11.70 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 18.29 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 6, 11, 15 และ 18

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ ก่อนและหลัง การทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อคำถาม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	P
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1 การวางตัวต่อเพศตรงข้าม ข้อใดที่น้ำ เป็นห่วงมากที่สุด	0.67	0.48	0.59	0.50	0.55	0.58
2 การนัดหมายพบปะสังสรรค์ระหว่าง เพื่อนต่างเพศในสังคมไทยควรปฏิบัติ อย่างไร	0.67	0.48	0.44	0.50	1.65	0.10
3 สิ่งใดเป็นหลักการวางตัวที่ดีเมื่อต้อง คบกับเพื่อนต่างเพศ	0.96	0.19	0.78	0.42	2.06	0.04*
4 การคบเพื่อนมีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร	0.78	0.42	0.59	0.50	1.46	0.14
5 ถ้าเพื่อนต่างเพศชวนให้ไปค้างคืนที่ บ้าน เพื่อเตรียมตัวก่อนสอบนักเรียนจะ ทำอย่างไร	0.33	0.48	0.41	0.50	-0.55	0.58
6 ถ้าเพื่อนชวนให้นักเรียนไปเที่ยวสถาน เจริญรมย์ นักเรียนจะบอกอย่างไร	0.63	0.49	0.56	0.50	0.54	0.58
7 หากเพื่อน ชวนนักเรียนไปดูวิดีโอหรือ ภาพลามกที่มีเนื้อหายุ่วยุอาวมณ์เพศ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร	0.56	0.50	0.44	0.50	0.80	0.42
8 พฤติกรรมใดที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการมี เพศสัมพันธ์มากที่สุด	0.63	0.49	0.67	0.48	-0.28	0.78
9 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น ข้อ ใดเป็นปัญหาสังคมมากที่สุด	0.52	0.50	0.78	0.42	-2.03	0.04*
10 เมื่อเพื่อนบอกว่า การให้เพื่อนต่าง เพศกอดจูบลูบคลำเป็นเรื่องธรรมดา นักเรียนจะบอกเพื่อนอย่างไร	0.41	0.50	0.22	0.42	1.46	0.14

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความถาม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
11 หากนักเรียนมีเพื่อนที่มีพฤติกรรม เบี่ยงเบนทางเพศ นักเรียนจะปฏิบัติต่อ เพื่อนนักเรียนอย่างไร	0.85	0.36	0.81	0.39	0.35	0.72
12 บุคคลใดแสดงออกถึงพฤติกรรม เบี่ยงเบนทางเพศ	0.63	0.49	0.59	0.50	0.27	0.78
13 วิธีปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงการมี เพศสัมพันธ์ในข้อใดดีที่สุด	0.04	0.19	0.04	0.19	0.00	1.00
14 หากนักเรียนมีคนรักในระหว่างเรียน นักเรียนควรหลีกเลี่ยงสถานการณ์ในข้อ ใดมากที่สุด	0.70	0.46	0.63	0.49	0.56	0.57
15 ถ้าเลิกเรียน เพื่อนต่างเพศที่นักเรียน รู้สึกชอบเป็นพิเศษชวนไปงานวันเกิด นักเรียนจะทำอย่างไร	0.56	0.50	0.48	0.50	0.53	0.59
16 นักเรียนจะมีวิธีแนะนำเพื่อนที่ชอบ เที่ยวกลางคืนจนติดกับเพื่อนต่างเพศ อย่างไร	0.33	0.48	0.33	0.48	0.00	1.00
17 หากเพื่อนชวนนักเรียนไปหา ความสุขด้วยการดื่มแอลกอฮอล์หรือ ของมีนเมา พุดคุยแต่เรื่องทางเพศที่ ทะเล่ิงลามก นักเรียนจะปฏิบัติตน อย่างไร	0.52	0.50	0.37	0.49	1.08	0.28
18 ปัญหาและผลกระทบจากการเกิด โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ ที่รุนแรงที่สุด คือ	0.52	0.50	0.44	0.50	0.53	0.59

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
19 การป้องกันและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ที่ดีที่สุด คือ	0.67	0.41	0.74	0.47	-0.58	0.56
20 วิธีเลือกถุงยางอนามัยในข้อใดไม่ถูกต้อง	0.41	0.50	0.44	0.50	-0.27	0.78
รวม	11.37	2.57	10.37	3.05	2.02	0.05

* $P < .05$

จากตารางที่ 7 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ของนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังจากการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 11.37 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 10.37

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ของนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังการทดลองไม่แตกต่างกับก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นในข้อที่ 3 และ 9 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์และของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ ปรากฏดังตารางที่ 8, 9, 10 และภาพที่ 4

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ ก่อนและหลัง การทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม

	n	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
		$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
กลุ่มทดลอง	27	63.04	5.27	68.77	5.86	-5.07	0.00*
กลุ่มควบคุม	27	60.33	3.89	59.55	4.63	1.29	0.20

* $P < .05$

จากตารางที่ 8 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 63.04 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 68.77 คะแนน

ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ ของกลุ่มควบคุมหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ ไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 60.33 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 59.55 คะแนน

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตติก่อนและหลัง การทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อคำถาม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	P
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1 ผู้ชายไม่ควรไปสัมผัสร่างกายในส่วนที่สงวนของผู้หญิง เช่น ต้นคอ หน้าท้อง แก้ม หน้าขา	3.22	1.01	3.67	0.67	-1.89	0.06
2 การกอดจูบเป็นเรื่องธรรมชาติของวัยรุ่น	3.33	0.67	3.37	0.56	-0.21	0.82
3 การที่จะรักใคร่สักคนต้องยอมแลกความรักด้วยร่างกาย	3.41	0.63	3.63	0.49	-1.43	0.15
4 สุภาพบุรุษต้องให้เกียรติผู้หญิงเสมอ	3.67	0.48	3.78	0.42	-0.90	0.37

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	P
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
5 การห่วยไยกัน ดูแลและแนะนำสิ่งดีๆ ให้แก่กัน คือ การแสดงออกทางความรัก รูปแบบหนึ่ง	3.26	0.71	3.41	0.63	-0.80	0.42
6 เมื่อประสบกับปัญหานักเรียนชอบปรึกษาเพื่อนมากกว่าปรึกษาพ่อแม่	2.41	0.84	2.67	0.73	-1.20	0.23
7 การที่เราเป็นชายหรือเป็นหญิงควรที่รักในตนเอง มองเห็นคุณค่าของตนเอง ให้มาก ถ้าหากมีเรื่องหรือปัญหาควรปรึกษาบิดา – มารดาหรือผู้ปกครอง เป็นดีที่สุด	3.63	0.56	3.70	0.46	-0.52	0.60
8 การสอนเรื่องเพศทำให้เกิดความรู้เข้าใจเรื่องเพศ	3.00	0.72	3.44	0.57	-2.47	0.01*
9 วัยรุ่นควรเรียนเพศศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง	3.22	0.64	3.48	0.50	-1.64	0.10
10 การคบเพื่อนต่างเพศควรอยู่ในกรอบของสังคมไทย	3.48	0.59	3.52	0.50	-0.26	0.79
11 ครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเรื่องเพศของวัยรุ่น	3.07	0.78	3.44	0.57	-1.98	0.05
12 การมีแฟนหรือมีกิ๊กในวัยเรียนเป็นเรื่องที่ธรรมดาใครๆ ก็มีกันได้	2.93	0.87	3.33	0.55	-2.04	0.04*
13 การเที่ยวกลางคืนหรือการจัดงานปาร์ตี้ในหมู่วัยรุ่นก่อให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ได้	2.85	0.77	3.33	0.48	-2.75	0.00*
14 วัยรุ่นที่อยู่หอพักมีโอกาสเสี่ยงสูงในการเกิดเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	2.81	0.68	3.22	0.64	-2.26	0.02*

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	P
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
15 การมีคู่วัยเรียนไม่ทำให้เกิดผลเสียต่อการเรียน	2.67	0.83	3.15	0.60	-2.43	0.01*
16 ในสภาพสังคมปัจจุบันพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นเรื่องปกติ	2.59	0.79	3.07	0.61	-2.48	0.01*
17 การออกกำลังกายช่วยผ่อนคลายความรู้สึกทางเพศได้	3.30	0.66	3.70	0.46	-2.59	0.01*
18 การพกถุงยางติดตัวเป็นสิ่งที่ไม่น่าอาย	3.44	0.64	3.56	0.57	-0.67	0.50
19 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สามารถหายขาดได้แม้ไม่ต้องไปพบแพทย์	3.63	0.56	3.70	0.46	-0.52	0.05
20 การสวมถุงยางอนามัยสามารถป้องกันการติดโรคทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ได้	3.63	0.56	3.70	0.46	-0.52	0.60
รวม	63.04	5.27	68.77	5.86	-5.07	0.00*

* $P < .05$

จากตารางที่ 9 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากรับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 63.04 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 68.77 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ในข้อที่ 8, 12, 13, 14, 15, 16 และ 17

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อคำถาม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1 ผู้ชายไม่ควรไปสัมผัสร่างกายในส่วนที่สงวนของผู้หญิง เช่น ต้นคอ หน้าท้อง แก้ม หน้าขา	2.81	0.87	2.96	0.70	-0.68	0.49
2 การกอดจูบเป็นเรื่องธรรมชาติของวัยรุ่น	3.15	0.71	2.85	0.66	1.57	0.12
3 การที่จะรักใคร่สักคนต้องยอมแลกความรักด้วยร่างกาย	3.33	0.62	3.04	0.58	1.80	0.07
4 สุขภาพบุรุษต้องให้เกียรติผู้หญิงเสมอ	3.41	0.69	3.30	0.66	0.59	0.55
5 การห่วยไยกัน ดูแลและแนะนำสิ่งดีๆ ให้แก่กัน คือ การแสดงออกทางความรัก รูปแบบหนึ่ง	3.11	0.69	3.11	0.64	0.00	1.00
6 เมื่อประสบกับปัญหา นักเรียนชอบปรึกษาเพื่อนมากกว่าปรึกษาพ่อแม่	2.25	0.80	2.41	0.74	0.70	0.48
7 การที่เราเป็นชายหรือเป็นหญิงควรที่รักในตนเอง มองเห็นคุณค่าของตนเอง ให้มาก ถ้าหากมีเรื่องหรือปัญหาควรปรึกษาบิดา - มารดาหรือผู้ปกครอง เป็นดีที่สุด	3.41	0.69	3.52	0.58	-0.63	0.52
8 การสอนเรื่องเพศทำให้เกิดความรู้เข้าใจเรื่องเพศ	3.04	0.43	2.85	0.36	1.69	0.09
9 วัยรุ่นควรเรียนเพศศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง	3.04	0.43	3.07	0.47	-0.29	0.76
10 การคบเพื่อนต่างเพศควรอยู่ในกรอบของสังคมไทย	3.04	0.51	2.96	0.43	0.56	0.57

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
11 ครอบครัวยุคใหม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม เรื่องเพศของวัยรุ่น	2.81	0.73	2.89	0.57	-0.41	0.68
12 การมีแฟนหรือมีกิ๊กในวัยเรียนเป็น เรื่องที่ธรรมดาใครๆ ก็มีกันได้	3.00	0.67	2.93	0.73	0.36	0.70
13 การเที่ยวกลางคืนหรือการจัดงาน ปาร์ตี้ในหมู่วัยรุ่นก่อให้เกิดการมี เพศสัมพันธ์ได้	2.78	0.75	2.93	0.73	-0.73	0.46
14 วัยรุ่นที่อยู่หอพักมีโอกาสเสี่ยงสูงใน การเกิดเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย อันควร	2.70	0.60	2.85	0.66	-0.85	0.39
15 การมีคู่อริในวัยเรียนไม่ทำให้เกิดผล เสียต่อการเรียน	2.78	0.69	2.56	0.69	1.17	0.24
16 ในสภาพสังคมปัจจุบันพฤติกรรมรัก ร่วมเพศเป็นเรื่องปกติ	2.74	0.71	2.56	0.64	1.05	0.32
17 การออกกำลังกายช่วยผ่อนคลาย ความรู้สึกทางเพศได้	3.07	0.55	3.19	0.62	-0.69	0.49
18 การพกถุงยางติดตัวเป็นสิ่งที่ไม่น่า อาย	3.00	0.73	3.11	0.57	-0.61	0.53
19 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สามารถ หายขาดได้แม้ไม่ต้องไปพบแพทย์	3.22	0.64	3.15	0.71	0.40	0.69
20 การสวมถุงยางอนามัยสามารถ ป้องกันการติดต่อโรคทางเพศสัมพันธ์และ การตั้งครรภ์ได้	3.33	0.67	3.33	0.55	0.00	1.00
รวม	60.33	3.89	59.55	4.63	1.29	0.20

* $P < .05$

จากตารางที่ 10 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังการทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 60.33 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 59.55 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังการทดลองไม่แตกต่างกับก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์และของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ ปรากฏดังตารางที่ 11, 12, 13 และภาพที่ 5

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม

	n	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
		$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
กลุ่มทดลอง	27	61.77	7.45	71.66	4.54	-7.06	0.00*
กลุ่มควบคุม	27	57.11	10.87	56.74	10.31	0.41	0.68

* $P < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ ของกลุ่มทดลองหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 61.77 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 71.66 คะแนน

ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ ของกลุ่มควบคุมหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ ไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 57.11 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 56.74 คะแนน

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านปฏิบัติ ก่อนและหลัง
การทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อคำถาม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	P
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1 นักเรียนอยู่ตามลำพังกับเพศตรงข้าม โดยที่นักเรียนทำตัวเป็นสุภาพบุรุษ และให้เกียรติผู้หญิงอยู่เสมอ	2.81	0.87	3.41	0.50	-3.04	0.00*
2 นักเรียนระมัดระวังตัวเมื่อคบเพื่อนต่างเพศ พยายามไม่อยู่ในที่ลับตาคนหรืออยู่ด้วยกันสองต่อสอง	3.00	0.96	3.52	0.50	-2.47	0.01*
3 นักเรียนพูดจาสุภาพกับผู้หญิง และไม่แซวหรือพูดแก้งในทางที่เกี่ยวข้องส่วนตัวของผู้หญิง	2.59	0.84	3.37	0.49	-4.13	0.00*
4 นักเรียนให้เกียรติยกย่องเพศตรงข้าม โดยไม่ฉวยโอกาส กอด จูบ และลูบคลำ	2.93	1.17	3.70	0.46	-3.20	0.00*
5 นักเรียนไม่ควรถือโอกาสเอาเปรียบเพศหญิง	3.07	1.10	3.52	0.50	-1.89	0.06
6 นักเรียนขอคำปรึกษาจากผู้ปกครอง หรือครู เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ หรือเกี่ยวกับการปรับตัวทางเพศ หรือการมีเพื่อนต่างเพศ	2.96	0.85	3.52	0.50	-2.90	0.00*
7 นักเรียนดูคลิปวีดีโอ และเว็บลามก จากมือถือและคอมพิวเตอร์	2.63	1.07	3.26	0.47	-2.80	0.00*
8 นักเรียนหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ทำให้ นักเรียนเกิดความเสีงที่จะมีเพศสัมพันธ์	2.78	1.08	3.59	0.50	-3.54	0.00*

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	P
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
9 นักเรียนไปเที่ยวสถานเริงรมย์กับเพื่อนแล้วดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จนไม่ได้สติ	3.67	0.73	3.74	0.44	-0.44	0.65
10 นักเรียนไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสอง	3.52	0.84	3.89	0.32	-2.12	0.04*
11 นักเรียนมีสติรู้จักยับยั้งชั่งใจ เมื่อนักเรียนหญิงมาจับมือ	3.00	1.00	3.41	0.50	-1.89	0.06
12 นักเรียนไปพักค้างแรมร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือตามลำพัง โดยไม่มีผู้ใหญ่คอยดูแล	3.30	1.00	3.78	0.42	-2.17	0.03*
13 นักเรียนเที่ยวสถานบันเทิงทุกรูปแบบ	3.70	0.60	3.70	0.46	0.00	1.00
14 นักเรียนคบเพื่อนหรือออกเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศที่ไม่รู้จักดีพอ	3.63	0.88	3.78	0.42	-0.78	0.43
15 เมื่อนักเรียนมีความรู้สึกทางเพศ นักเรียน เล่นกีฬา ออกกำลังกาย ร้องเพลง เล่นดนตรี	2.93	1.07	3.30	0.46	-1.64	0.10
16 นักเรียนแสดงความรังเกียจและล้อเรียนพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียนที่เป็นเพศที่สาม	2.89	0.89	3.59	0.50	-3.57	0.00*
17 นักเรียนปฏิบัติตัวปกติกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ	2.70	1.23	3.44	0.50	-2.88	0.00*
18 นักเรียนรู้จักปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนในทางที่ไม่ดี	3.15	0.94	3.59	0.50	-2.15	0.03*

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	P
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
19 นักเรียนไม่ทำพฤติกรรมเสี่ยงใน รูปแบบต่างๆ ที่จะทำให้เกิดโรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์	3.07	1.23	3.74	0.44	-2.63	0.01*
20 นักเรียนอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อ การมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนจะสวมใส่ ถุงยางอนามัยทุกครั้ง	3.44	1.01	3.81	0.39	-1.77	0.08
รวม	61.77	7.45	71.66	4.54	-7.06	0.00*

* $P < .05$

จากตารางที่ 12 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากการได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 61.77 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 71.66 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศเรื่องเพศศึกษาด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 5, 9, 11, 13, 14, 15 และ 20

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุมจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อความ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1 นักเรียนอยู่ตามลำพังกับเพศตรงข้าม โดยที่นักเรียนทำตัวเป็นสุภาพบุรุษ และ ให้เกียรติผู้หญิงอยู่เสมอ	2.19	0.68	2.67	0.67	-2.60	0.01*

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
2 นักเรียนระมัดระวังตัวเมื่อคบเพื่อนต่างเพศ พยายามไม่อยู่ในที่ลับตาคนหรืออยู่ด้วยกันสองต่อสอง	2.52	1.15	2.78	0.75	-0.97	0.33
3 นักเรียนพูดจาสุภาพกับผู้หญิง และไม่แซวหรือพูดแก้งในทางที่เกี้ยวสัดส่วนของผู้หญิง	2.15	0.81	2.41	0.69	-1.25	0.21
4 นักเรียนให้เกียรติยกย่องเพศตรงกันข้าม โดยไม่ฉวยโอกาส กอด จูบ และลูคล้ำ	3.26	1.13	2.74	1.05	1.74	0.08
5 นักเรียนไม่ควรถือโอกาสเอาเปรียบเพศหญิง	2.52	1.18	2.59	1.08	-0.23	0.81
6 นักเรียนขอคำปรึกษาจากผู้ปกครองหรือครู เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ หรือเกี่ยวกับการปรับตัวทางเพศหรือการมีเพื่อนต่างเพศ	2.78	0.84	2.89	0.84	-0.48	0.63
7 นักเรียนดูคลิปวิดีโอ และเว็บลามกจากมือถือและคอมพิวเตอร์	2.85	0.90	2.93	0.78	-0.32	0.74
8 นักเรียนหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ทำให้นักเรียนเกิดความเสียที่จะมีเพศสัมพันธ์	2.78	1.18	2.70	1.17	0.23	0.81
9 นักเรียนไปเที่ยวสถานเริงรมย์กับเพื่อนแล้วดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จนไม่ได้สติ	3.19	1.07	3.22	0.97	-0.13	0.89
10 นักเรียนไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสอง	3.67	0.73	3.26	0.76	1.99	0.05

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
11 นักเรียนมีสติรู้จักยับยั้งชั่งใจ เมื่อ นักเรียนหญิงมาจับมือ	2.56	1.25	2.70	0.99	-0.48	0.63
12 นักเรียนไปพักค้างแรมร่วมกันเป็นหมู่ คณะหรือตามลำพัง โดยไม่มีผู้ใหญ่คอย ดูแล	3.15	0.98	3.04	0.98	0.41	0.68
13 นักเรียนเที่ยวสถานบันเทิงทุก รูปแบบ	3.63	0.68	3.33	0.87	1.38	0.17
14 นักเรียนคบเพื่อนหรือออกเที่ยวกับ เพื่อนต่างเพศที่ไม่รู้จักดีพอ	3.56	0.75	3.52	0.70	0.18	0.85
15 เมื่อนักเรียนมีความรู้สึกทางเพศ นักเรียน เล่นกีฬา ออกกำลังกาย ร้อง เพลง เล่นดนตรี	2.52	0.97	2.52	1.12	0.00	1.00
16 นักเรียนแสดงความรังเกียจและล้อ เรียนพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียนที่เป็น เพศที่สาม	3.19	0.78	3.00	0.87	0.81	0.41
17 นักเรียนปฏิบัติตัวปกติกับเพื่อนที่มี พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ	2.44	0.97	2.26	0.94	0.70	0.48
18 นักเรียนรู้จักปฏิเสธเมื่อถูกชักชวน ในทางที่ไม่ดี	2.81	1.00	2.81	1.03	0.00	1.00
19 นักเรียนไม่ทำพฤติกรรมเสี่ยงใน รูปแบบต่างๆ ที่จะทำให้เกิดโรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์	2.56	1.31	2.44	0.97	0.35	0.72
20 นักเรียนอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อ การมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนจะสวมใส่ ถุงยางอนามัยทุกครั้ง	2.81	1.11	2.93	0.99	-0.38	0.70
รวม	57.11	10.87	56.74	10.31	0.41	0.68

* $P < .05$

จากตารางที่ 13 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติไม่แตกต่างจากก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 57.11 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 56.74 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังการทดลองไม่แตกต่างจากก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นในข้อที่ 1 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์และของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ

2.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์และของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 14, 15 และภาพที่ 3

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ หลังการทดลอง ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม

	n	หลังการทดลอง		t	p
		$\bar{x}$	SD		
กลุ่มทดลอง	27	18.29	0.77	14.49	0.00*
กลุ่มควบคุม	27	10.37	3.05		

* $P < .05$

จากตารางที่ 14 พบว่า หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 18.29 คะแนน นักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 10.37 คะแนน

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ หลังการทดลอง ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อคำถาม	กลุ่มทดลอง (n=27)		กลุ่มควบคุม (n=27)		t	p
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
	1 การวางตัวต่อเพศตรงข้าม ข้อใดที่นำ เป็นห่วงมากที่สุด	1.00	0.00	0.59		
2 การนัดหมายพบปะสังสรรค์ระหว่าง เพื่อนต่างเพศในสังคมไทยควรปฏิบัติ อย่างไร	0.81	0.39	0.44	0.50	2.99	0.00*
3 สิ่งใดเป็นหลักการวางตัวที่ดีเมื่อต้อง คบกับเพื่อนต่างเพศ	1.00	0.00	0.78	0.42	2.72	0.01*
4 การคบเพื่อนมีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร	0.93	0.26	0.59	0.50	3.05	0.00*
5 ถ้าเพื่อนต่างเพศชวนให้ไปค้างคืนที่ บ้าน เพื่อเตรียมตัวก่อนสอบนักเรียนจะ ทำอย่างไร	0.85	0.36	0.41	0.50	3.73	0.00*
6 ถ้าเพื่อนชวนให้นักเรียนไปเที่ยวสถาน เจริญรมย์ นักเรียนจะบอกอย่างไร	0.96	0.19	0.56	0.50	3.90	0.00*
7 หากเพื่อน ชวนนักเรียนไปดูวิดีโอหรือ ภาพลามกที่มีเนื้อหายุ่วยุอาวมณ์เพศ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร	0.85	0.36	0.44	0.50	3.40	0.00*
8 พฤติกรรมใดที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการมี เพศสัมพันธ์มากที่สุด	0.93	0.26	0.67	0.48	2.45	0.01*
9 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น ข้อใดเป็นปัญหาสังคมมากที่สุด	1.00	0.00	0.78	0.42	2.72	0.01*
10 เมื่อเพื่อนบอกว่า การให้เพื่อนต่าง เพศกอดจูบลูบคลำเป็นเรื่องธรรมดา นักเรียนจะบอกเพื่อนอย่างไร	0.85	0.36	0.22	0.42	5.87	0.00*

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อความถาม	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	P
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
11 หากนักเรียนมีเพื่อนที่มีพฤติกรรม เบี่ยงเบนทางเพศ นักเรียนจะปฏิบัติต่อ เพื่อนนักเรียนอย่างไร	0.96	0.19	0.81	0.39	1.74	0.08
12 บุคคลใดแสดงออกถึงพฤติกรรม เบี่ยงเบนทางเพศ	1.00	0.00	0.59	0.50	4.22	0.00*
13 วิธีปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงการมี เพศสัมพันธ์ในข้อใดดีที่สุด	0.96	0.19	0.04	0.19	17.67	0.00*
14 หากนักเรียนมีคนรักในระหว่างเรียน นักเรียนควรหลีกเลี่ยงสถานการณ์ในข้อ ใดมากที่สุด	0.81	0.39	0.63	0.49	1.52	0.13
15 ถ้าเลิกเรียน เพื่อนต่างเพศที่นักเรียน รู้สึกชอบเป็นพิเศษชวนไปงานวันเกิด นักเรียนจะทำอย่างไร	0.85	0.36	0.48	0.50	3.08	0.00*
16 นักเรียนจะมีวิธีแนะนำเพื่อนที่ชอบ เที่ยวกลางคืนจนติดกับเพื่อนต่างเพศ อย่างไร	0.85	0.36	0.33	0.48	4.47	0.00*
17 หากเพื่อนชวนนักเรียนไปหา ความสุขด้วยการดื่มแอลกอฮอล์หรือ ของมีนเมา พุดคุยแต่เรื่องทางเพศที่ ทะเล่ิงลามก นักเรียนจะปฏิบัติตน อย่างไร	0.89	0.32	0.37	0.49	4.58	0.00*
18 ปัญหาและผลกระทบจากการเกิด โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ ที่รุนแรงที่สุด คือ	0.81	0.39	0.44	0.50	2.99	0.00*

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อความ	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	P
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
19 การป้องกันและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ที่ดีที่สุด คือ	1.00	0.00	0.74	0.47	3.01	0.00*
20 หากสุขภาพเป็นบุคคลในครอบครัวของนักเรียน นักเรียนจะมีวิธีการช่วยเหลือ สุขชาติอย่างไร ให้มีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม	0.96	0.19	0.44	0.50	4.97	0.00*
รวม	18.29	0.77	10.37	3.05	14.49	0.00*

* $P < .05$

จากตารางที่ 15 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 18.29 คะแนน นักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 10.37 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 11 และ 14

2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ และของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ ปรากฏดังตารางที่ 16, 17 และภาพที่ 4

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ หลังการทดลอง ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม

	n	หลังการทดลอง		t	p
		$\bar{x}$	SD		
กลุ่มทดลอง	27	68.77	5.86	5.69	0.00*
กลุ่มควบคุม	27	59.55	4.63		

* $P < .05$

จากตารางที่ 16 พบว่า หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 68.77 คะแนน นักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 59.55 คะแนน

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ หลังการทดลอง ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อคำถาม	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	P
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1 ผู้ชายไม่ควรไปสัมผัสร่างกายในส่วนที่สงวนของผู้หญิง เช่น ต้นคอ หน้าท้อง แก้ม หน้าขา	3.67	0.67	2.96	0.70	-3.73	0.00*
2 การกอดจูบเป็นเรื่องธรรมชาติของวัยรุ่น	3.37	0.56	2.85	0.66	-3.09	0.00*
3 การที่จะรักใคร่สักคนต้องยอมแลกความรักด้วยร่างกาย	3.63	0.49	3.04	0.58	-4.01	0.00*
4 สุภาพบุรุษต้องให้เกียรติผู้หญิงเสมอ	3.78	0.42	3.30	0.66	-3.16	0.00*
5 การหว่านไยกัน ดูแลและแนะนำสิ่งดีๆ ให้แก่กัน คือ การแสดงออกทางความรัก รูปแบบหนึ่ง	3.41	0.63	3.11	0.64	-1.70	0.09
6 เมื่อประสบกับปัญหานักเรียนชอบปรึกษาเพื่อนมากกว่าปรึกษาพ่อแม่	2.67	0.73	2.41	0.74	-1.28	0.20

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อความ	กลุ่มทดลอง (n=27)		กลุ่มควบคุม (n=27)		t	P
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
7 การที่เราเป็นชายหรือเป็นหญิงควรที่รักในตนเอง มองเห็นคุณค่าของตนเองให้มาก ถ้าหากมีเรื่องหรือปัญหาควรปรึกษาบิดา – มารดาหรือผู้ปกครอง เป็นดีที่สุด	3.70	0.46	3.52	0.58	-1.29	0.20
8 การสอนเรื่องเพศทำให้เกิดความรู้เข้าใจเรื่องเพศ	3.44	0.57	2.85	0.36	-4.51	0.00*
9 วัยรุ่นควรเรียนเพศศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง	3.48	0.50	3.07	0.47	-3.04	0.00*
10 การคบเพื่อนต่างเพศควรอยู่ในกรอบของสังคมไทย	3.52	0.50	2.96	0.43	-4.30	0.00*
11 ครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเรื่องเพศของวัยรุ่น	3.44	0.57	2.89	0.57	-3.53	0.00*
12 การมีแฟนหรือมีกิ๊กในวัยเรียนเป็นเรื่องที่ธรรมดาใครๆ ก็มีกันได้	3.33	0.55	2.93	0.73	-2.30	0.02*
13 การเที่ยวกลางคืนหรือการจัดงานปาร์ตี้ในหมู่วัยรุ่นก่อให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ได้	3.33	0.48	2.93	0.73	-2.42	0.01*
14 วัยรุ่นที่อยู่หอพักมีโอกาสเสี่ยงสูงในการเกิดเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	3.22	0.64	2.85	0.66	-2.08	0.04*
15 การมีคูรักรในวัยเรียนไม่ทำให้เกิดผลเสียต่อการเรียน	3.15	0.60	2.56	0.69	-3.34	0.00*
16 ในสภาพสังคมปัจจุบันพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นเรื่องปกติ	3.07	0.61	2.56	0.64	-3.03	0.00*

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อความ	กลุ่มทดลอง (n=27)		กลุ่มควบคุม (n=27)		t	P
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
17 การออกกำลังกายช่วยผ่อนคลายความรู้สึกทางเพศได้	3.70	0.46	3.19	0.62	-3.46	0.00*
18 การพกุงยงยงดัดตัวเป็นสิ่งที่ไม่น่าอาย	3.56	0.57	3.11	0.57	-2.82	0.00*
19 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สามารถหายขาดได้แม้ไม่ต้องไปพบแพทย์	3.59	0.69	3.15	0.71	-2.31	0.02*
20 การสวมถุงยางอนามัยสามารถป้องกันการติดโรคทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ได้	3.70	0.46	3.33	0.55	-2.65	0.01*
รวม	68.77	5.86	59.55	4.63	5.69	0.00*

* $P < .05$

จากตารางที่ 17 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 68.77 คะแนน นักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 59.55 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 5, 6 และ 7

2.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ ปรากฏดังตารางที่ 18, 19 และภาพที่ 5

ตารางที่ 18 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม

	n	หลังการทดลอง		t	P
		$\bar{x}$	SD		
กลุ่มทดลอง	27	71.66	4.54	7.23	0.00*
กลุ่มควบคุม	27	56.74	10.31		

* $P < .05$

จากตารางที่ 18 พบว่า หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 71.66 คะแนน นักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 56.74 คะแนน

ตารางที่ 19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านปฏิบัติ หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อคำถาม	กลุ่มทดลอง (n=27)		กลุ่มควบคุม (n=27)		t	P
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
	1 นักเรียนอยู่ตามลำพังกับเพศตรงข้าม โดยที่นักเรียนทำตัวเป็นสุภาพบุรุษ และให้เกียรติผู้หญิงอยู่เสมอ	3.41	0.50	2.67		
2 นักเรียนระมัดระวังตัวเมื่อคบเพื่อนต่างเพศ พยายามไม่อยู่ในที่ลับตาคน หรืออยู่ด้วยกันสองต่อสอง	3.52	0.50	2.78	0.75	-4.24	0.00*
3 นักเรียนพูดจาสุภาพกับผู้หญิง และไม่แซวหรือพูดแก้งในทางที่เกี่ยวข้องส่วนตัวของผู้หญิง	3.37	0.49	2.41	0.69	-5.88	0.00*
4 นักเรียนให้เกียรติยกย่องเพศตรงข้าม โดยไม่ฉวยโอกาส กอด จูบ และลูบคลำ	3.70	0.46	2.74	1.05	-4.32	0.00*

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อความ	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	P
	(n=27)		(n=27)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
5 นักเรียนไม่ควรถือโอกาสเอาเปรียบ เพศหญิง	3.52	0.50	2.59	1.08	-4.01	0.00*
6 นักเรียนขอคำปรึกษาจากผู้ปกครอง หรือครู เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ทางเพศ หรือเกี่ยวกับการปรับตัวทาง เพศหรือการมีเพื่อนต่างเพศ	3.52	0.50	2.89	0.84	-3.31	0.00*
7 นักเรียนดูคลิปวิดีโอ และเว็บลามก จากมือถือและคอมพิวเตอร์	3.26	0.47	2.93	0.78	-1.92	0.06
8 นักเรียนหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ทำให้ นักเรียน เกิด ความ เสี่ยง ที่ จะมี เพศสัมพันธ์	3.59	0.50	2.70	1.17	-3.62	0.00*
9 นักเรียนไปเที่ยวสถานเริงรมย์กับ เพื่อนแล้วดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จนไม่ได้สติ	3.74	0.44	3.22	0.97	-2.51	0.01*
10 นักเรียนไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ สองต่อสอง	3.89	0.32	3.26	0.76	-3.94	0.00*
11 นักเรียนมีสติรู้จักยับยั้งชั่งใจ เมื่อ นักเรียนหญิงมาจับมือ	3.41	0.50	2.70	0.99	-3.28	0.00*
12 นักเรียนไปพักค้างแรมร่วมกันเป็น หมู่คณะหรือตามลำพัง โดยไม่มีผู้ใหญ่ คอยดูแล	3.78	0.42	3.04	0.98	-3.60	0.00*
13 นักเรียนเที่ยวสถานบันเทิงทุก รูปแบบ	3.70	0.46	3.33	0.87	-1.93	0.06
14 นักเรียนคบเพื่อนหรือออกเที่ยวกับ เพื่อนต่างเพศที่ไม่รู้จักดีพอ	3.78	0.42	3.52	0.70	-1.64	0.10

ตารางที่ 19 (ต่อ)

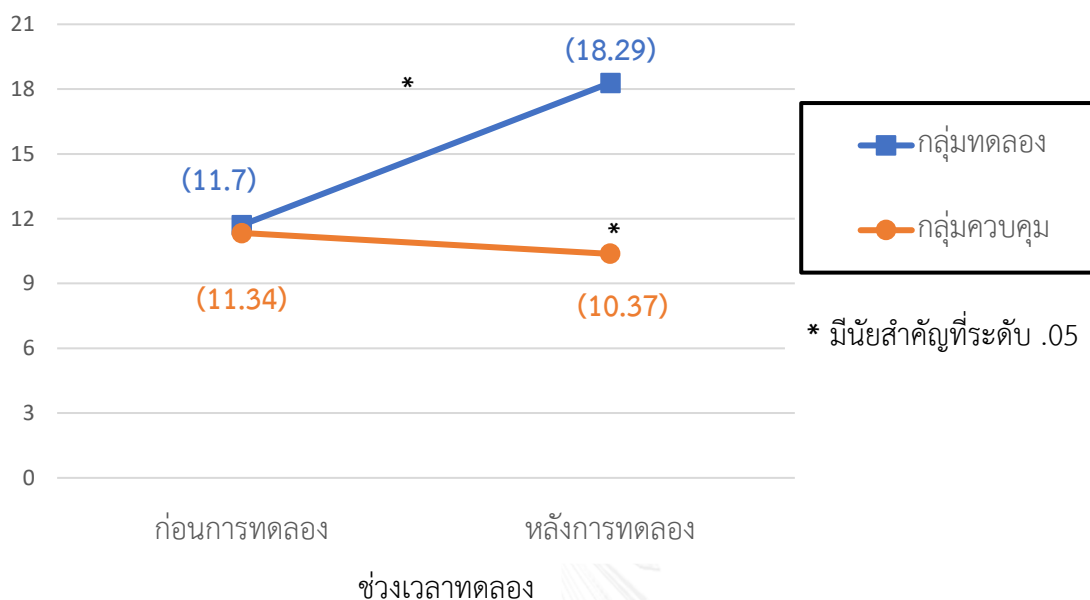
ข้อความ	กลุ่มทดลอง (n=27)		กลุ่มควบคุม (n=27)		t	P
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
15 เมื่อนักเรียนมีความรู้สึกทางเพศ นักเรียน เล่นกีฬา ออกกำลังกาย ร้องเพลง เล่นดนตรี	3.30	0.46	2.52	1.12	-3.32	0.00*
16 นักเรียนแสดงความรังเกียจและล้อเรียนพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียนที่เป็นเพศที่สาม	3.59	0.50	3.00	0.87	-3.04	0.00*
17 นักเรียนปฏิบัติตัวปกติกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ	3.44	0.50	2.26	0.94	-5.74	0.00*
18 นักเรียนรู้จักปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนในทางที่ไม่ดี	3.59	0.50	2.81	1.03	-3.50	0.00*
19 นักเรียนไม่ทำพฤติกรรมเสี่ยงในรูปแบบต่างๆ ที่จะทำให้เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	3.74	0.44	2.44	0.97	-6.28	0.00*
20 นักเรียนอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนจะสวมใส่ถุงยางอนามัยทุกครั้ง	3.81	0.39	2.93	0.99	-4.30	0.00*
รวม	71.66	4.54	56.74	10.31	7.23	0.00*

* $P < .05$

จากตารางที่ 19 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 71.66 คะแนน นักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 56.74 คะแนน

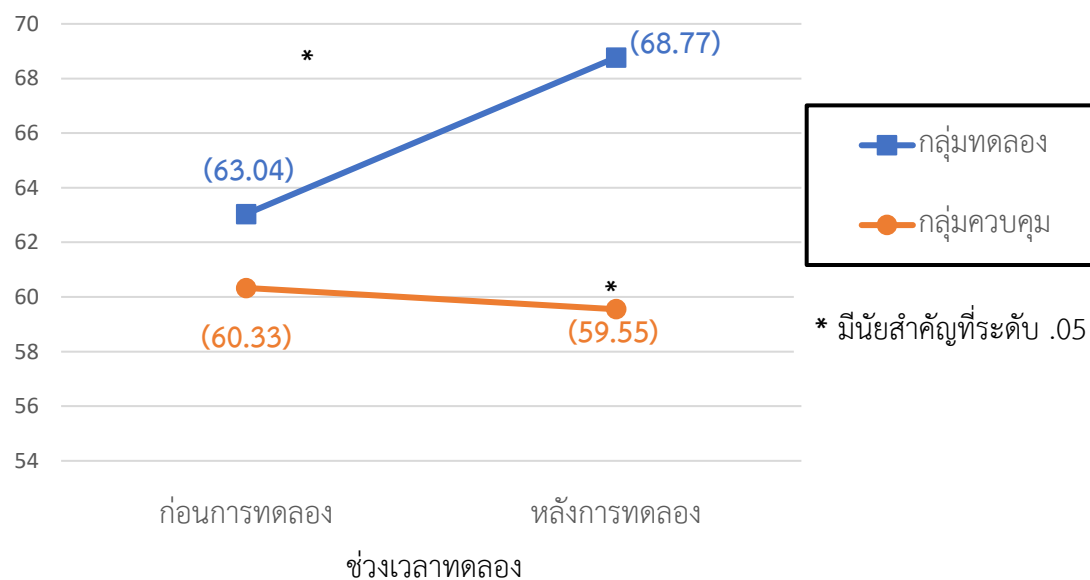
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าค่า เฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 7, 12 และ 13

ภาพที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม

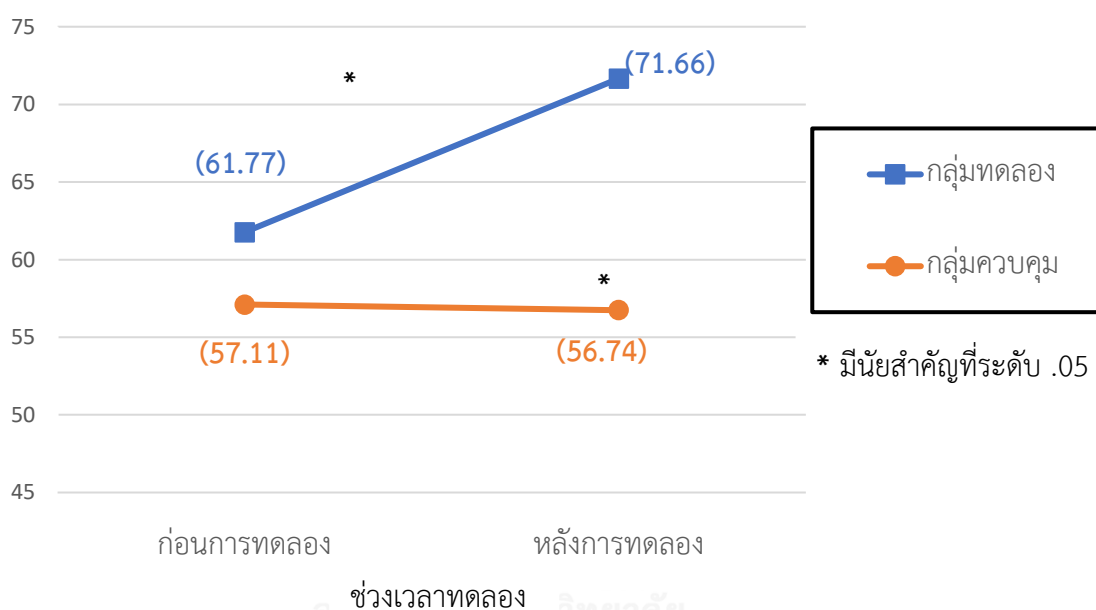
จากแผนภาพที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 18.29 คะแนน และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 10.37 คะแนน

ภาพที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม

จากแผนภาพที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ หลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 68.77 คะแนน และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 59.55 คะแนน

ภาพที่ 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ หลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม

จากแผนภาพที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 71.66 คะแนน และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 56.74 คะแนน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องผลการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลของการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดย 1) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ เรื่องเพศศึกษาก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม 2) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ เรื่องเพศศึกษาหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 54 คน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นนักเรียนชายที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ จำนวน 27 คน และนักเรียนชายกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติจำนวน 27 คน ผู้วิจัยทำการสุ่มห้องเรียนที่เป็น กลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากเพื่อกำหนดห้องเรียน และกลุ่มตัวอย่างเข้าเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้ห้องมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 เป็นกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีสอนปกติ และห้องมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 เป็นห้องทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ จำนวน 6 แผน และแบบวัดพฤติกรรมทางเพศ ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.96 และ 2) แบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.75, 0.97 และ 0.95 ตามลำดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84, 0.81 และ 0.83 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนพฤติกรรมทางเพศด้วยโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติ ด้วยการทดสอบค่า ที่ (t-test)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนและหลัง การทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เพศศึกษา และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีดังนี้

1.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ สูงกว่าก่อนการ ทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านความรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลัง การทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 19, และ 20 มีค่าเฉลี่ยของคะแนน พฤติกรรมทางเพศด้านความรู้หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศเรื่อง ด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อ พบว่า ข้อที่ 8, 12, 13, 14, 15, 16 และ 17 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อ พบว่า ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 16, 17, 18, และ 19 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม ทางเพศด้านการปฏิบัติหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติของ นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

1.2.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านความรู้ของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อน และหลังการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 3 และ 9 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้หลังการทดลองสูง กว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อน และหลังการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 และ 20 มีค่าเฉลี่ย

ของคะแนนคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติหลังการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

1.2.3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ สูงกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านความรู้หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19 และ 20 นักเรียนกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านเจตคติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 และ 20 นักเรียนกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านการปฏิบัติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19 และ 20 นักเรียนกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประเด็นนำมาอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศ ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนและหลัง การทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ พบว่า หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 สามารถอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ได้ ดังต่อไปนี้

1.1 พฤติกรรมทางเพศด้านความรู้

การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย แต่ละกิจกรรมผู้เรียนจะได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของตนเองและร่วมกันเพื่อนในชั้นเรียนส่งผลให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในห้องเรียน เช่น การวางตัวต่อเพศตรงข้าม นักเรียนจะมีวิธีปฏิบัติตัวอย่างไรเมื่อเจอกับสถานการณ์จริง โดยให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมุติ การปฏิบัติตัวกับเพศตรงข้ามในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การช่วยนักเรียนหญิงถือของ การวางตัวในห้องเรียน เช่น การนั่งเรียนคู่กับนักเรียนหญิง การใช้คำพูดที่เหมาะสมกับเพื่อนนักเรียนหญิง โดยมีสถานการณ์จำลองมาให้ให้นักเรียนคือ ช่วยเหลือนักเรียนหญิงยกสมุดการบ้านโดยให้จับคู่กับเพื่อนนักเรียนหญิงแล้วให้นักเรียนชายปฏิบัติตามสถานการณ์ที่ได้เรียนรู้จากคลิปวิดีโอ ทั้งแบบที่ถูกต้อง คือ ให้นักเรียนหญิงวางสมุดการบ้านลงที่โต๊ะหรือระเบียงม้านั่งหน้าอาคารก่อนแล้วนักเรียนชายค่อยไปยกสมุดการบ้านขึ้นมาอีกที และแบบที่ไม่ถูกต้อง คือ รับมากับมือของนักเรียนหญิงโดยตรง แบบนี้อาจมีการสัมผัสโดนมือหรืออยู่ใกล้ชิดกันโดยไม่สมควร เป็นต้น จากนั้นให้แสดงความคิดเห็น โดยผ่านการถามในขั้น 5W1H ใคร (Who) อะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไม (Why) อย่างไร (How) ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนของกระบวนการคิดวิเคราะห์ ทั้ง 5 ขั้น ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดวิเคราะห์ในหลายขั้นตอน ซึ่งผลการกระทำของนักเรียนที่สามารถเห็นได้ คือ นักเรียนรู้จักการนำข้อมูลความรู้ที่ได้รับจากการเรียนและสื่อต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกันเพื่อนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมในการวางตัวต่อเพศตรงข้าม สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ (2546) ที่กล่าวว่า การจัดการกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนมีทักษะการสังเกต การรวบรวมข้อเท็จจริง การตีความ การตั้งข้อตั้งข้อสงสัยเบื้องต้น และการแสดงความคิดเห็น จนสามารถนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้อง สอดคล้องกับ เสงี่ยม โตรัตน์ (2546) ที่กล่าวว่า กระบวนการการคิดวิเคราะห์จะไม่เป็นเพียงการรู้หรือการจำข้อมูลเพียงอย่างเดียว เพราะกระบวนการการคิดวิเคราะห์จะเป็นการแสวงหาข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณิกานต์ นิเท (2556) ศึกษาเรื่องการใช้

กระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแสดงความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนแม่จันวิทยาคม จังหวัดเชียงราย โดยผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการเขียนแสดงความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนแม่จันวิทยาคม ที่เรียนโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 พฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นการค้นคว้าหาความรู้ที่หลากหลาย อาทิเช่น สื่อจากคลิปวิดีโอหรือเรื่องสั้น เกี่ยวกับ การวางตัวต่อเพศตรงข้าม สื่อรูปภาพเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และข่าวจากสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน เป็นต้น ข้าพเจ้าได้นำมาประยุกต์ใช้ในการทำกิจกรรมภายในห้องเรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการทำกิจกรรมภายในห้องเรียนและมีความกระตือรือร้นในการร่วมทำกิจกรรมอย่างจริงจัง เช่น การจัดการเรียนคาบเรียนที่ 4 เรื่อง ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ไขปัญหาทางเพศ เรื่องเพศที่ 3 ในสังคมปัจจุบันที่จะสร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียนผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนที่สนิทและได้ให้ศึกษาจากคลิปวิดีโอจากใบความรู้และศึกษาจากพฤติกรรมของเพื่อนในห้องเรียนแล้วแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการคิดวิเคราะห์ระหว่างคู่อื่น พร้อมออกมาแสดงการปฏิบัติตนและการแนะนำตัวให้เพื่อน ๆ ในชั้นเรียนดู ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า ผู้เรียนเกิดความสนใจช่วยกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการระดมความคิดในการถามตอบปัญหา อย่างสนุกสนานในการทำกิจกรรม เอื้อต่อบรรยากาศในการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นการทำให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการต่อยอดทางความคิด การค้นหาข้อมูล เพื่อค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเกิดเจตคติที่ดีในการเรียนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเพศ สอดคล้องกับแนวคิดของ จินตนา สราวุธพิทักษ์ (2558) ที่ได้กล่าวว่า การสอนสุขศึกษาที่ดีควรใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธีไม่ยึดวิธีสอนเพียงวิธีใดวิธีหนึ่งและควรเป็นวิธีสอนที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การสอนให้นักเรียนมีความรู้และมีทัศนคติที่ดีจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการปฏิบัติดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนด้วยการฝึกปฏิบัตินั้น ย่อมมีผลโดยตรงในการส่งเสริมเจตคติและการปฏิบัติ นอกจากนี้การให้ความร่วมมือร่วมใจในการทำกิจกรรมเป็นไปด้วยความเต็มใจและมีเจตคติที่ดี ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทำให้เห็นคุณค่าในการเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน ดังจะเห็นได้จาก ค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมทางเพศเรื่องเพศศึกษาด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศา อางอ่อนศรี (2548) ที่ได้ทำการศึกษา ผลของโปรแกรมเพศศึกษาต่อการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผลการศึกษา พบว่า นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับโปรแกรม

การป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศมีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 พฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ

การใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ในการจัดการเรียนรู้เป็นการนำผลของการคิดวิเคราะห์ โดยการอภิปรายร่วมกันภายในห้องเรียน การถามตอบของผู้เรียน รวมถึงการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจและนำไปสู่การปฏิบัติ เรื่องเพศสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะและมีการเชื่อมโยงถึงการดำเนินชีวิตในสภาพของสังคมปัจจุบัน สามารถนำทักษะการปฏิบัติไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ เช่น การจัดการเรียนรู้ เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์) และ การใช้ถุงยางอนามัย ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนจับคู่ฝึกปฏิบัติการใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี โดยเริ่มจากการเลือกถุงยางอนามัยควันทันเดือนปีที่ผลิตดูบรรจุภัณฑ์ของถุงยางอนามัย และวิธีการสวมถุงยางอนามัยที่ถูกวิธี โดยผู้วิจัยได้จัดเตรียมอุปกรณ์มาให้ผู้เรียน โดยใช้ 1) แดงกว่า เป็นอุปกรณ์ที่หาได้ง่าย 2) ถุงยางอนามัยแบบ 1 กล่อง บรรจุ 2 ชิ้น รวมถึงการทิ้งถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี โดยสลับการปฏิบัติกันกับคู่ของตนเองผู้เรียนทุกคนได้ฝึกปฏิบัติกันทุกคน เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติและนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้จริง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ทิศนา แฉมมณี (2544) การคิดที่จำเป็นต้องใช้อยู่เสมอในการดำรงชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานของการคิด ซึ่งจำเป็นต้องใช้การเรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ ทักษะการคิด ประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ ที่สำคัญ ดังนี้ คือ การสังเกต การสำรวจ การตั้งคำถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดลำดับ การเปรียบเทียบ การตีความ การเชื่อมโยง การสรุปย่อ เป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจนำไปสู่การปฏิบัติ การดำเนินการลงมือปฏิบัติในเรื่องการสวมถุงยางอนามัยที่ถูกวิธีผู้วิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนทำให้นักเรียนเกิดการปฏิบัติด้วยตนเองอย่างเห็นได้ชัดเจน จากกิจกรรมนี้ มีการปฏิบัติตามขั้นตอนการสวมถุงยางอนามัยอย่างเป็นระบบตั้งแต่ขั้นแรกในการสังเกต วัน เดือน ปี ของถุงยางอนามัยจนถึงขั้นตอนสุดท้ายการทิ้งถุงยางอนามัย ผู้เรียนได้เรียนโดยวิธีเรียนรู้ของตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ บัลดอย (2557) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิผลของโปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอสามพรานจังหวัดนครปฐม ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการตระหนักรู้เรื่องเพศและพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศเรื่องเพศศึกษา ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศเรื่องเพศศึกษาด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านการปฏิบัติ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ พบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 สามารถอภิปรายในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 พฤติกรรมทางเพศด้านความรู้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เป็นการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็นขั้นตอนอย่างมีระบบจะช่วยให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายซึ่งในขณะเดียวกันกระบวนการคิดวิเคราะห์มีการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน เริ่มจากความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ มีการเชื่อมโยงสิ่งเร้ากับการตอบสนองของการคิดโดยฝึกคิด ฝึกตั้งคำถาม กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ การคิดตีความ การคิดเชื่อมโยงสัมพันธ์ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบแผนขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอน โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มาร่วมกันอภิปรายกับผู้เรียนคนอื่น ๆ ภายในชั้นเรียน โดยนำเอาข้อมูลของตนเองของกลุ่มของตนเองและของกลุ่มของตนเองมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ผ่านการตั้งคำถามแล้วร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ในชั้นเรียน และฝึกปฏิบัติในห้องเรียนตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมายตามขั้นตอนของกิจกรรม ตามขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ จนสามารถสรุปข้อมูลเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์สร้างองค์ความรู้และนำไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถจดจำความรู้ได้ดีกว่าการท่องจำจากหนังสือหรือการฟังบรรยายจากผู้สอนเพียงอย่างเดียว เช่น การจัดการเรียนรู้เรื่อง ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ จากกิจกรรมพูดคุยการปฏิบัติและการแนะนำตนเองกับเพื่อนในชั้นเรียนเกี่ยวกับเพศที่สาม โดยแลกเปลี่ยนทัศนความรู้และสังเกตพฤติกรรม ให้เพื่อนของผู้เรียนเป็นผู้ประเมินพฤติกรรม กิจกรรมเหล่านี้ เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ ฝึกการค้นคว้า การจัดเรียงข้อมูลและการปฏิบัติด้วยตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านกิจกรรมในชั้นเรียน สอดคล้องกับเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ประกอบเป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์แตกต่างไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ การตั้งคำถามและการปฏิบัติ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษา ฝึกการจัดเรียงข้อมูลและเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และสอดคล้องกับแนวความคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) กล่าวว่า กระบวนการการคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการที่ใช้ปัญญา หรือใช้ความคิดนำพฤติกรรม ผู้ที่คิดวิเคราะห์เป็น จึงสามารถใช้ปัญญานำชีวิตได้ในทุก ๆ สถานการณ์และมีแนวทางแก้ไขปัญหาย่างไรบ้าง ถ้าทำเช่นนี้จะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต ลำดับ

เหตุการณ์นี้ดูว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรเขาทำสิ่งนี้ได้อย่างไร สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างไร อีกทั้งทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะของการนำไปปรับแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ พฤติกรรมการเรียนรู้คือความสามารถที่จะนำความคิดต่าง ๆ มารวมกันเพื่อนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ

2.2 พฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เน้นกิจกรรมที่หลากหลาย โดยแต่ละกิจกรรมผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดและการปฏิบัติ โดยเน้นการเชื่อมโยงความรู้เดิมของผู้เรียนในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ กับความรู้ใหม่ที่ได้รับในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละคาบเรียน จึงทำให้ผู้เรียนได้เกิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและได้แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานและสนใจในการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ทำให้ผู้เรียนเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทัศนคติกันภายในชั้นเรียน ทั้งในรูปแบบของการจับคู่ การจับกลุ่ม และการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันทั้งชั้นเรียน ซึ่งกลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อเจตคติและค่านิยมต่อความคิดของนักเรียน ทำให้ผู้วิจัย หรือเพื่อน ๆ ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น จึงเกิดการปลูกฝังเจตคติและค่านิยมอย่างเป็นรูปธรรม ในการจัดการเรียนรู้ภายในแต่ละคาบเรียน ผู้วิจัยให้ผู้เรียนออกมาแสดงการปฏิบัติและการนำเสนอการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นที่ผ่านการคิดวิเคราะห์ในหัวข้อต่าง ๆ อย่างสนุกสนานและให้เพื่อนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและการถาม ตอบ และให้ข้อเสนอแนะ ทำให้เกิดการกระตุ้นในการนำเสนอและเกิดบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนรู้ในแต่ละคาบเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ วณิช สุรารัตน์ (2547) ที่กล่าวว่า การที่ผู้เรียนได้รับการฝึกคิดวิเคราะห์ เลือกที่จะแก้ปัญหาในสถานการณ์ นั้น ๆ แล้วผู้เรียนได้มีโอกาสเสนอความคิดและมีการอภิปรายร่วมกันในกลุ่มยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยกระบวนการคิดวิเคราะห์มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบเรื่องความสามารถในการให้เหตุผลอย่างถูกต้อง รวมทั้งเทคนิคการตั้งคำถามจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องในทุก ๆ ขั้นตอน การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง หรือการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและการปฏิบัติ

2.3 พฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เน้นการมีส่วนร่วมและการปฏิบัติที่นำไปใช้ได้จริง ตามสถานการณ์ต่าง ๆ และในชีวิตประจำวัน ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน และในสังคมยุคที่ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยีของโลก เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ชี้แนะและแนะนำให้กับผู้เรียนในการเรียนรู้ กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น การจัดการเรียนรู้เรื่องปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิเสธ)

กิจกรรมในการเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และการปฏิบัติตนที่จะช่วยสร้างให้เกิดทักษะการปฏิบัติ เข้าใจถึงสถานการณ์ของการวางตัวเมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ เช่น อยู่กับผู้หญิงด้วยกันตามลำพัง สถานการณ์งานเลี้ยง สถานที่แหล่งบันเทิงต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์เหล่านี้ ที่เสี่ยงต่อการเกิดมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน รวมถึงปัญหาต่าง ๆ ที่จะตามมาอีก หากเกิดมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน โดยใช้การฝึกทักษะการปฏิบัติให้ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจที่จะปฏิบัติได้ถูกต้อง สอดคล้องกับหลักเบื้องต้นของการสอนสุขศึกษาของสุชาติ โสมประยูรและเอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2542) ที่กล่าวถึง การสอนเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีนั้น ครูควรจัดให้เด็กได้มีส่วนร่วมในบทเรียน หรือกระทำการต่าง ๆ ร่วมกัน และกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนควรมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ในชีวิตจริงของนักเรียนเสมอ ทำให้นักเรียนเกิดการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เกิดทักษะการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงความคิดเห็น การอภิปราย การถาม ตอบ และการฝึกปฏิบัติหน้าชั้นเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของจินตนา สรายุทธพิทักษ์ (2558) ที่กล่าวว่า การสอนสุขศึกษาที่ดี ควรใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การสอนให้นักเรียนมีความรู้และทัศนคติที่ดีจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการปฏิบัติที่ดีขึ้น ในการสอนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในบทเรียนด้วยการฝึกปฏิบัติ ย่อมมีผลโดยตรงต่อการเสริมสร้างเจตคติและการปฏิบัติจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยควรศึกษาขั้นตอน และรูปแบบการสอนอย่างแท้จริง และมีการเตรียมการอย่างรอบคอบเพื่ออธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจในรูปแบบของการวิจัย โดยครูผู้สอนอธิบายในเรื่องขั้นตอนกระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยในขั้นตอนของการสอน

1.2 ควรมีการให้การชมเชยจากครูผู้สอนเพื่อเป็นการเสริมแรงทางบวกและเพิ่มแรงจูงใจให้กับผู้เรียนในแต่ละคาบ เพื่อให้สร้างบรรยากาศที่ดีภายในห้องเรียน จะได้ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะยากหรือซับซ้อนต่อการคิดวิเคราะห์

1.3 ในการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักกับปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหา ผู้วิจัยควรเน้นย้ำให้ผู้เรียนคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหาและการปฏิบัติ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันมากที่สุด โดยผู้วิจัยสามารถตรวจสอบได้โดยการให้นักเรียนออกมาสาธิต แสดงสถานการณ์จำลองการปฏิบัติ และให้ข้อเสนอแนะกับผู้เรียนเพื่อความถูกต้องและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

1.4 ในการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ จะต้องมีการทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เพื่อได้ใช้ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างทั่วถึง ผู้วิจัยควรให้ผู้เรียนจับกลุ่มโดยมีสมาชิกไม่เกิน 4 คน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทุก ๆ คนอย่างเท่าเทียมกัน

1.5 ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เล่าประสบการณ์ที่ตนเองเคยประสบปัญหาหรือคำถามจากในชีวิตประจำวัน ที่คล้ายคลึงกับปัญหาที่ครูนำมาเสนอ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนในชั้นเรียนได้ฟัง และนำข้อมูลจากเพื่อนในชั้นเรียนไปเป็นข้อมูลเพิ่มเติมในการคิดวิเคราะห์

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลหลังการทดลองเพื่อศึกษาความคงทนของพฤติกรรมทางเพศ โดยการประเมินจากผู้ปกครอง เพื่อน และครู

2.2 ควรนำวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการกำกับตนเอง เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ASTVผู้จัดการออนไลน์. (2558). วัยรุ่นไทยป้องกันเพศ 30% พร้อมอำหามีเซ็กซ์ เกินครึ่งปล่อยใจพา
ขึ้นสวรรค์. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก
<http://www.manager.co.th/qol/viewnews.aspx?NewsID=9580000016902>
- กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข. (2550). พัฒนาการของวัยรุ่น.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช2551ฉบับสมบูรณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ: สำนักพิมพ์ครุสภา.
กระทรวงศึกษาธิการ, กองวิจัยทางการศึกษา, & กรมวิชาการ. (2542). ทักษะการคิด.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). การคิดเชิงวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: ชัคเชสมิเดีย.
จินตนา สรายุทธพิทักษ์. (2558). โปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ชาติรี สำราญ. (2548). สอนให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ได้อย่างไร. สารปฏิรูป, 8(83), 40-41.
ถนนวรธรณ อยู่ขำ. (2547). พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.
วารสาร สุขศึกษา พลศึกษา และสหวิทยาการ, 30(1), 3-4.
ทีศนา เขมมณี. (2544). วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพมหานคร: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมนเนจเม้นท์.
นริศา อัจฉอนศรี. (2548). ผลของโปรแกรมเพศศึกษาต่อการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทาง
เพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต), สาขาวิชาเพศ
ศาสตร์ (สหสาขาวิชา), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
บ้านจอมยุทธ. (2543). จิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น (Adolescence). [ออนไลน์]. สืบค้นจาก
http://www.baanjomjut.com/library_2/extension-1/concepts_of_developmental_psychology/02_4.html
- พนม เกตุมาน. (2550a). การสอนเพศศึกษา ตามพัฒนาการทางเพศ. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก
http://www.psyclin.co.th/new_page_50.htm
- พนม เกตุมาน. (2550b). พัฒนาการวัยรุ่น. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก
http://www.psyclin.co.th/new_page_56.htm

- พรชัย เชี่ยวปัญญาทอง. (2555). ผลของการใช้เกมคณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาผู้ใหญ่. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต), สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาดลชีวิต คณะครุ ศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมี บุคส์ พับลิเคชั่นส์.
- วนิช สุธารัตน์. (2547). ความคิดและความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วรวรรณ ทัพย์วาริรมย์, อาภาพร เผ่าวัฒนา, & ปัญญารัตน์ ลาภวงศ์วัฒนา. (2556). ปัจจัยที่ใช้ทำนาย พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของเด็กวัยรุ่นชาย จังหวัดพิษณุโลก. วารสารพยาบาลสาธารณสุข, 27(1), 31-45.
- วันวิสาข์ บัวลอย, & คณะ. (2557). ประสิทธิภาพของโปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาเพื่อป้องกัน พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. ราชกิจจานุเบกษา, 20(1), 127-142.
- วีระ สุดสังข์. (2550). การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ศรีเพ็ญ ตันติเวสส, & คณะ. (2556). สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเทศไทย 2556. นนทบุรี: Studio Dialogue.
- ศรีสุรางค์ ดวงประเสริฐ, & สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครนายก. (2551). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นจังหวัดนครนายก. วารสารควบคุมโรค, 34(4), 484-489.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม สุขภาพ, & สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. (2552). สุขภาพคนไทย 2552. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- สาโรช บัวศรี. (2531). ปรัชญาการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์การศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์เพื่อ สันติภาพและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ศิลปะสนองการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). การประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ ภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก <http://data.bopp-obec.info/emis/>

- สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2552). ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี รอบที่ 15 พ.ศ.2552. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก <http://www.aidsthai.org>
- สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2554). สถานการณ์อนามัยเจริญพันธุ์ในเด็กและเยาวชนสำนักอนามัยเจริญพันธุ์และสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก http://www.hiso.or.th/hiso/tonkit/tonkits_22.php
- สำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. (2559). เรื่องเท่าๆกับรักของเรา. *DDC WATCH*, 3(2).
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์.
- สุจิตา มาศขาว. (2553). ผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัยของนักเรียนอาชีวศึกษาชาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ โสมประยูร, & วรณี โสมประยูร. (2541). เพศศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ โสมประยูร, & เอ็มอัชมา วัฒนบุรานนท์. (2542). การสอนสุขศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ.
- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. (2545). ชุดกิจกรรมสำหรับครูเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ กลุ่มวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุปรีย์ บุรณะกนิษฐ. (2556). ผลของการใช้เทคโนโลยีเสริมศักยภาพที่แตกต่างกันในการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาในการโปรแกรมหุ่นยนต์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต), สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรีย์พร นันทพานิช. (2552). การจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านในสถานศึกษา. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก <http://www.oknation.net/blog/thammanamai>
- สุวรรณิกานต์ นิเท. (2556). การใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแสดงความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนแม่จันวิทยาคม จังหวัด

- เชียงราย. (ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต), แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน,
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2550). กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เสงี่ยม ไตรรัตน์. (2546). การสอนเพื่อสร้างเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์. ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 1(1), 26-37.
- เสาวรินทร์ รัชชี. (2554). ชายฉลาดกว่าหญิง จริงหรือ. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก
http://www.uniserv.buu.ac.th/forum2/topic.asp?TOPIC_ID=4656
- อเนก พ.อนุกุลบุตร. (2547). หลักสูตรและการสอน การสอนให้คิดเป็น. วารสารวงการครู, 1(5), 63-
66.
- อุษณีย์ โพธิสุข, & คณษ. (2554). สร้างสรรค์นักคิด คู่มือการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถ
พิเศษด้านทักษะความคิดระดับสูง. กรุงเทพฯ: บริษัทรัตนพรชัย จำกัด.
- ภาษาอังกฤษ
- Athman. (2003). The effects of Environment-base education on student' critical
thinking and achievement motivation. [online].
- Bloom. (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of
educational goals Handbook I: Cognitive domain*. New York: Longmans.
- Dewey, J. (1933). *How We Think*. Boston: D. C. Heath & Co.
- Kalichman, S. C. (2004). The relationship between indicators of sexual compulsivity
and high risk sexual practices among men and women receiving services from
a sexually transmitted infection clinic. *Journal of sex research*, 41(3), 41-235.
- Kirkendall. W.L. (1965). *Adolescent*. New York: Appieton.
- Likert R. (1932). A technique for the measurement of attitudes *Archives of
Psychology* (pp. 22 140).
- Parsons, J. T., Kelly, B. C., Bimbi, D. S., Muench, F., & Morgenstern, J. (2007).
Accounting for the social triggers of sexual compulsivity. *J Addict Dis*, 26(3), 5-
16.
- Richard, B., & Jean, L. (2005). *Health sexuality*. Australia: Thomson Learning.
- Russell, D. H. (1956). *Children's Thinking*. New York: Oinn and Company.

- Seiving et al. (2007). Adolescent dual method use: relevant attitudes, normative beliefs and efficacy. *Journal of Adolescent Health*, 40, 275.e215-275.e222.
- Shirazi, K., & Morowatisharifabad, M. (2009). Religiosity and Determinants of Safe sex in Iranian Non-Medical Male students. *J Relig Health*, 48, 29-36.
- Watson, G., & Glaser, E. M. (1964). *Watson-Glaser Critical Thinking Appraisal Manual*. New York: Brace and World.
- Wilgoose , C. E. (1977). Health Teaching in Secondary Schools. Philadelphia [Online]. from: <http://www.who.int/child-adolescent-health>
- World Health Organization. (1994). *Life skills education for Children and Adolescents in school*. Geneva: World Healthy Organization.
- Yen and Chen. (2004). Effect of an educational program with interactive videodisc systems in improving critical thinking dispositions for RN-BSN student in Taiwan.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้
กระบวนการคิดวิเคราะห์ แบบวัตพฤติกรรมการทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะเคื้อ กุลประสูติติก
อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสุขภาพและสุขศึกษา
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2. อาจารย์ ดร.รุ่งระวี สมะวรรณนะ
อาจารย์ประจำสาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ดร.วิรตี เอกธรรงค์ชัย
อาจารย์ประจำสาขาวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
4. อาจารย์สิริญา รอดพิพัฒน์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์วรกมล สุนทรานนท์
อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ที่ ศร 0512.6(2791.10)/59-7763

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

ฉันวาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะเค็๋ กุลประสูติติก

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายอุดมชัย มั่นยานนท์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.จินตนา สรายุทธพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2565 ต่อ 6732

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ โทร.82565-97 ต่อ 6732

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/59- 7772 วันที่ ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.รุ่งระวี สมะวรรณนะ

ด้วย นายอุดมชัย มั่นยานนท์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.จินตนา สรายุทธพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

G.L.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า)

รองคณบดี

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/59-7764

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

ฉันทาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.วิรตี เอกธรรงศ์ชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายอุดมชัย มั่นยานนท์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.จินตนา สรายุทธพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2565 ต่อ 6732

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ โทร.82565-97 ต่อ 6732
 ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/59-7770 วันที่ ธันวาคม 2559
 เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์สรวิญญา รอดพิพัฒน์

ด้วย นายอุดมชัย มั่นยานนท์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร. จินตนา สรายุทธพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า)
 รองคณบดี

บันทึกข้อความ

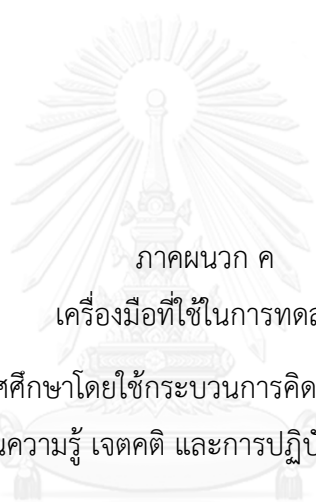
ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ โทร.82565-97 ต่อ 6732
 ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/59-7771 วันที่ ธันวาคม 2559
 เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และรองคณบดี

ด้วย นายอุดมชัย มั่นยานนท์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องเพศศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 2" โดยมี ศาสตราจารย์ ดร. จินตนา สรายุทธพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญ อาจารย์วรกมล สุนทรานนท์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ อาจารย์วรกมล สุนทรานนท์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า)
 รองคณบดี

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

- 1.แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์
- 2.แบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การวางตัวต่อเพศตรงข้ามและความเสมอภาคทางเพศ

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 1 คาบ 50 นาที

.....

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

ตัวชี้วัด 2/4 อธิบายความสำคัญของความเสมอภาคทางเพศและวางตัวได้อย่างเหมาะสม

สาระสำคัญ

จากสภาพสังคมยุคโลกาภิวัตน์ที่ข้อมูลข่าวสารเผยแพร่สู่กันอย่างรวดเร็ววิถีชีวิตของผู้คนดำเนินไปตามแบบวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้น ทำให้บทบาทของชายหญิงได้รับการมองว่าต้องมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ความเสมอภาคทางเพศ มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคมช่วยให้สามารถวางตัวได้อย่างเหมาะสมกับเพศตรงข้าม และสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมไทย ตลอดจนช่วยหาแนวทางในการ แก้ไขปัญหาทางเพศที่เกิดขึ้นในสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถ

1. ตระหนักถึงความสำคัญของความเสมอภาคทางเพศ
2. วิเคราะห์การวางตัวให้เหมาะสมกับเพศและการวางตัวต่อเพศตรงข้ามอย่างถูกต้อง
3. ปฏิบัติตนในการวางตัวต่อให้เหมาะสมกับเพศและวางตัวต่อเพศตรงข้ามอย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและความสำคัญของความเสมอภาคทางเพศ
2. การวางตัวให้เหมาะสมกับเพศและการวางตัวต่อเพศตรงข้าม

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่อง การวางตัวต่อเพศตรงข้ามและความเสมอภาคทางเพศ
2. ใบงานเรื่อง การวางตัวต่อเพศตรงข้ามและความเสมอภาคทางเพศ
3. คลิปวิดีโอ การวางตัวต่อเพศตรงข้าม

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถามและการคิดวิเคราะห์ในชั้นเรียน
2. สังเกตการให้ความร่วมมือในการคิดวิเคราะห์ภายในกลุ่มของตนเอง
3. แบบบันทึกการปฏิบัติ

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์

1. กำหนดสิ่งที่ต้องการจะวิเคราะห์

1.1 ครูนำคลิปวิดีโอ เรื่อง “การวางตัวต่อเพศตรงข้าม” มาให้นักเรียนชม ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น โดยที่ครูคอยเสริม

1.2 ครูอธิบายเพิ่มเติมจากใบความรู้ และคลิปวิดีโอ เรื่อง “การวางตัวต่อเพศตรงข้าม”

2. กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์

2.1 แจกใบความรู้ เรื่อง การวางตัวต่อเพศตรงข้ามและความเสมอภาคทางเพศ ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์อภิปรายและแสดงความคิดเห็นในเนื้อหา การวางตัวต่อเพศตรงข้ามและความเสมอภาคทางเพศ และจากคลิปวิดีโอ

2.1 ให้นักเรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ฝ่ายชายและฝ่ายหญิง กำหนดประเด็นและปัญหาจากคลิปวิดีโอ การวางตัวต่อเพศตรงข้าม และความเสมอภาคทางเพศ

2.2 ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม

2.3 ครูคอยถามได้ประเด็นอะไรบ้าง

3. กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์

3.1 ให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าจากประเด็นคำถามการวางตัวต่อเพศตรงข้ามและความเสมอภาคทางเพศ ของเพื่อนแต่ละคน

3.2 ศึกษาจากใบความรู้เพิ่มเติม เรื่อง การวางตัวต่อเพศตรงข้ามและความเสมอภาคทางเพศ ครูคอยเดินกำกับกระตุ้นในการช่วยให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ โดยการสอบถาม

4. กำหนดการพิจารณาแยกแยะ

4.1 นักเรียนภายในกลุ่มช่วยกันตั้งคำถาม ใคร (Who) อะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไม (Why) อย่างไร (How) จากประเด็นคำถามจากสถานการณ์ จากคลิปวิดีโอ การวางตัวต่อเพศตรงข้าม และความเสมอภาคทางเพศ

4.2 ครูให้นักเรียนได้วาทีกันในหัวข้อ “การวางตัวต่อเพศตรงข้ามและความเสมอภาคทางเพศ” ส่งตัวแทนมาฝ่ายละ 2 คน

4.3 ครูให้นักเรียนแสดงสถานการณ์การวางตัวต่อเพศตรงข้าม โดยจับคู่กับนักเรียนหญิง

4.4 ให้นักเรียนเขียนบันทึก ความรู้ลงในใบงาน

5. สรุปคำตอบ

5.1 ครูให้นักเรียนช่วยสรุปเรื่อง การวางตัวต่อเพศตรงข้ามและความเสมอภาคทางเพศ จากที่นักเรียนออกมาแสดงสถานการณ์การวางตัวต่อเพศตรงข้าม จากการชมคลิปวิดีโอ และการได้วาที

5.2 ครูสรุปความรู้และผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน และเปิดโอกาสให้นักเรียน
สอบถามประเด็นข้อสงสัยเพิ่มเติม

5.3 ครูกล่าวชมเชยที่นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมในวันนี้ และให้นำไปประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

วัน.....เดือน.....ปี.....

ใบความรู้

เรื่อง การวางตัวต่อเพศตรงข้ามและความเสมอภาคทางเพศ

ความสำคัญของความเสมอภาคทางเพศ

ในปัจจุบันกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีมากขึ้น ทำให้บทบาททางเพศระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยเฉพาะในสังคมไทย ซึ่งแต่เดิมนั้นมองบทบาททางเพศของเพศชายว่าอยู่ในฐานะ “ช้างเท้าหน้า” และมองบทบาททางเพศของเพศหญิงว่าอยู่ในฐานะ “ช้างเท้าหลัง” นั่นคือ ให้บทบาทของผู้ชายเป็นผู้นำและบทบาทของผู้หญิงเป็นผู้ตาม สังคมวางกรอบให้ฝ่ายหญิงประพฤติปฏิบัติตามจารีตอย่างเคร่งครัด ต้องรักษานวลสงวนตัว ต้องเป็นแม่บ้านแม่ศรีเรือน ในขณะที่ฝ่ายชายไม่ได้ถูกสังคมคาดหวังว่าจะต้องเป็นเช่นนั้น ค่านิยมดังกล่าวปรากฏอยู่หลายแห่ง ตัวอย่างเช่น ในผลงานประพันธ์บางเรื่องที่ยกย่องผู้ชายที่มีภรรยาหลายคนว่าเก่งกล้าสามารถ ในขณะที่จะประณามผู้หญิงที่มีสามีหลายคนว่าเป็นคนไม่ดี

อาจกล่าวได้ว่าสังคมไทยแต่เดิมนั้นกำหนดความเสมอภาคทางเพศโดยเฉพาะในประเด็นในเรื่องของการแสดงออกทางเพศอย่างไม่ค่อยเท่าเทียมกัน เมื่อวัฒนธรรมตะวันตกเผยแพร่เข้าสู่สังคมไทย ค่านิยมหลายอย่างของเราก็ได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความเป็นสากลซึ่งเรื่องความเสมอภาคทางเพศก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่มีการเรียกร้องให้มีการแก้ไข และสามารถดำเนินการปรับปรุงแก้ไขได้ในหลายประเด็น โดยเฉพาะความเสมอภาคตามกฎหมาย เช่น การยินยอมให้ภรรยาเลือกใช้นามสกุลของตนเองหรือสามีก็ได้ การให้เพศหญิงเข้าทำงานในตำแหน่งที่แต่เดิมเคยจำกัดไว้สำหรับเพศชายเท่านั้น เป็นต้น

ดังนั้น **ความเสมอภาคทางเพศ** จึงหมายถึง การที่เพศชายและเพศหญิงมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงบทบาททางเพศของตนเองต่อสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน แต่ต้องอยู่ภายในกรอบที่เหมาะสมของวัฒนธรรมที่ดำรงของสังคมไทย เราคงไม่ต้องการให้หญิงไทยลุกขึ้นมามีสามีหลายๆ คน แล้วชมชอบว่าดีงามเสมอเหมือนกับเพศชาย หากแต่เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินชีวิตที่มีภรรยาหลายๆ คนต่างหาก

ด้วยเหตุนี้ ความเสมอภาคทางเพศจึงเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาด้วยว่าต้องเป็นความเสมอภาคทางเพศที่มีความดีงามทางวัฒนธรรมเป็นตัวกำกับ รวมทั้งต้องมีการวางตัวที่เหมาะสมประกอบกันอยู่ด้วยเสมอ ในปัจจุบันสังคมไทยให้ความสำคัญกับเรื่องความเสมอภาคทางเพศมากขึ้น โดยมองบทบาททางเพศของชายและหญิงว่ามีระดับที่เท่าเทียมกัน ไม่มีการกีดกันทางเพศ แต่ขณะที่สิทธิเสรีภาพทางเพศมีมากขึ้น กลับพบว่าการทำความเข้าใจบทบาททางเพศของผู้คนบางส่วนโดยเฉพาะวัยรุ่น ยังมี การวางตัวที่ไม่เหมาะสมตามบทบาททางเพศในหลายเรื่อง ดังนั้น ความสำคัญของความเสมอภาคทางเพศ จึงขึ้นอยู่กับความเข้าใจในบทบาททางเพศและการมีสัมพันธภาพที่เหมาะสมระหว่างชายและ

หญิง โดยวัยรุ่นชายและหญิงจะรู้สึกอ่อนไหวกับคำพูดที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางเพศของตนค่อนข้างมาก

ทั้งนี้สัมพันธภาพระหว่างหญิงและชายในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ นั้น จะแตกต่างไปจากวัยเด็ก เนื่องจากจากความเจริญเติบโตและลักษณะทางร่างกาย โดยเฉพาะลักษณะทางเพศที่เป็นแรงกระตุ้นให้วัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงเริ่มสนใจซึ่งกันและกัน มีความพอใจในการพบปะ สังสรรค์ ร่วมเล่น เรียนทำงาน และพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งเมื่อวัยรุ่นชายและหญิงเริ่มมีความสนใจซึ่งกันและกันแล้ว ก็เริ่มให้ความสำคัญต่อการประพฤติปฏิบัติตนตามบทบาททางเพศที่ตนเองควรจะเป็นมากขึ้น

โดยรุ่นจะเลียนแบบพฤติกรรมซึ่งเป็นบทบาททางเพศจากบุคคลที่ใกล้ชิดกับตนเองกล่าวคือ วัยรุ่นชายจะเลียนแบบจากพ่อ พี่ชาย หรือญาติชายที่ใกล้ชิด เช่น ความเข้มแข็ง ความกล้าหาญ ความเป็นผู้นำ ในขณะที่วัยรุ่นหญิงก็จะเลียนแบบจากแม่ พี่สาว หรือญาติสาวที่สนิท เช่น ความนุ่มนวล อ่อนหวาน กิริยามารยาท เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมหรือบทบาททางเพศเหล่านี้ จะเป็นไปอย่างเหมาะสม ถ้าสภาพสังคมหรือครอบครัวที่วัยรุ่นอาศัยอยู่เป็นไปอย่างปกติตามที่ควรจะเป็น คือ มีบุคคลที่สามารถเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้องได้ แต่ถ้าไม่เป็นตามปกติ วัยรุ่นคนนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะเบี่ยงเบนในด้านการแสดงออกทางเพศที่ไม่เหมาะสม เช่น การเป็นกระเทย การเป็นทอม เป็นต้น

การวางตัวต่อเพศตรงข้าม

การวางตัวต่อเพศตรงข้าม หมายถึง การที่เพศชายและเพศหญิงประพฤติปฏิบัติต่อกันและกัน เพื่อสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างกัน

การวางตัวต่อเพศตรงข้ามในฐานะเพื่อน เมื่อชายหญิงคบกันในฐานะเพื่อน เราควรปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้ามทั้งในด้านการพูด การแสดงกิริยา และการประพฤติตัวด้านอื่นๆ ในลักษณะที่ทำให้เกียรติซึ่งกันและกัน เพศชายควรให้เกียรติเพศหญิงโดยประพฤติตนเป็นสุภาพบุรุษและชวนเหลือเฟือเพศหญิงตามสมควร เช่น การขึ้นรถหรือเรือโดยสาร ควรให้เพศหญิงขึ้นลงให้เรียบร้อยเสียก่อน เสียสละที่นั่งให้ ช่วยถือสิ่งของให้ ใช้งานที่สุภาพอ่อนโยน เป็นต้น ส่วนเพศหญิงก็เช่นเดียวกัน ควรรู้จักวางตัวให้เหมาะสม ไม่ตีไม้สุราหรือสูบบุหรี่ แต่งกายสุภาพ พูดจาอ่อนหวาน ไม่ประชดประชัน รู้จักแสดงความขอบคุณเมื่อได้รับการช่วยเหลือไม่แสดงกิริยาใดๆ ที่ทำให้เพื่อนผู้ชายรู้สึกอายนหรือทำให้เกิดความรู้สึกว่าเราไปชมเขา เป็นต้น การปฏิบัติตนดังกล่าวมาข้างต้น จะช่วยให้เพศชายและเพศหญิงสามารถปรับตัวเข้าหากันได้อย่างดี และเป็นการช่วยสร้างสัมพันธภาพอันดีงามระกว้างเพื่อนตัวเพศอีกด้วย

การวางตัวต่อเพศตรงข้ามในฐานะคู่รัก เมื่อชายหญิงมีความสัมพันธ์กันในฐานะคู่รัก ก็ควรหาโอกาสได้เรียนรู้อุปนิสัยความต้องการ ค่านิยม และความสนใจของกันและกัน เพื่อให้

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศตรงข้ามในฐานะคู่รักได้พัฒนาไปสู่คู่สมรส และมีชีวิตคู่สมรสที่มีความสุขต่อไป เพศชายและเพศหญิงควรรู้จักปฏิบัติต่อกันดังนี้ เพศชายควรไว้วางใจ ให้เกียรติ และให้ความช่วยเหลือปกป้องฝ่ายหญิงจากอันตราย แสดงความห่วงใยในสุขภาพและสวัสดิภาพต่างๆ ไม่ล่วงเกิน และกระทำในสิ่งที่จะทำให้เพศหญิงเสียหายหรือดูถูกนิทา และมีเวลาให้กับฝ่ายหญิงตามสมควร รวมทั้งหาโอกาสไปเยี่ยมบิดาและมารดาของเพศหญิงบ้าง ส่วนเพศหญิงก็ต้องไว้วางใจและให้เกียรติเพศชาย ให้กำลังใจในการทำงาน การเรียนและต่อสู้อุปสรรคต่างๆ ไม่ทำตัวฟุ้งเฟ้อ ไม่เรียกร้องให้เพศชายซื้อสิ่งของ หรือพาไปเที่ยวสถานที่ที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ไม่พูดจาประชดประชัน หาเรื่องทะเลาะ เพื่อให้เพศชายองง้อเอาใจ ตลอดจนควรหาโอกาสไปเยี่ยมบิดามารดาของเพศชายบ้างเช่นกัน

วัยรุ่นควรจะได้รู้และเข้าใจด้วยว่า ความปรารถนาที่จพแสดงออกซึ่งความพึงพอใจหรือความรักโดยการถูกเนื้อต้องตัวกันนั้น โดยทั่วไปยังถือว่าเป็นการฝ่าฝืน หรือผิดขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทย วันรุ่นจึงไม่สมควรที่จะปฏิบัติตนเช่นนั้น สำหรับการวางตัวต่อเพศตรงข้ามที่พึงปฏิบัติ มีดังนี้

ฝ่ายชาย

1. ฝ่ายชายควรให้เกียรติฝ่ายหญิง ไม่ทำให้ฝ่ายหญิงต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงด้วยการทำตนเป็นสุภาพบุรุษ เช่น ไม่ควรล่วงเกินทางกายแก่ฝ่ายหญิงในทุกโอกาส โดยการรู้จักยับยั้งอารมณ์ของตนเอง
2. ไม่ควรพูดจาเกี้ยวพาราสีฝ่ายหญิง หรือไม่ควรแสดงกิริยาอาการอื่นๆ ที่แสดงว่าตนชอบพอมากเกินไปจนเป็นที่น่ารังเกียจแก่ผู้พบเห็น
3. ไม่ควรพูดจาโอ้อวดหรือเยินยอเกินความเป็นจริงและหลอกลวงฝ่ายหญิง ซึ่งทำให้ฝ่ายหญิงหลงเชื่อตามคำพูด และเกิดความเสียหายขึ้น
4. ควรแสดงกิริยามารยาทที่ดีต่อฝ่ายหญิงอย่างเสมอต้นเสมอปลาย และควรวางตัวให้เหมาะสมให้เป็นที่น่าไว้วางใจแก่ฝ่ายหญิง
5. ควรให้ความช่วยเหลือแก่สุขภาพสตรีเท่าที่โอกาสอำนวย และตนเองสามารถจะกระทำได้

ใบงาน

เรื่อง การวางตัวต่อเพศตรงข้ามและความเสมอภาคทางเพศ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายและวิเคราะห์สถานการณ์ การวางตัวต่อเพศตรงข้ามและความเสมอภาคทางเพศ จากที่ได้ชมคลิปวิดีโอ เรื่อง “การวางตัวต่อเพศตรงข้าม”

1. ความสำคัญของความเสมอภาคทางเพศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. วิเคราะห์ การวางตัวต่อเพศตรงข้าม จากที่ได้ชมคลิปวิดีโอ เรื่อง “การวางตัวต่อเพศตรงข้าม” จากใบความรู้และจากการปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

แบบบันทึกการปฏิบัติ

ชื่อ ..... เลขที่ ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ประเด็นที่ประเมิน	การปฏิบัติ	
	มี	ไม่มี
1. พุดจาสุภาพ		
2. น้ำเสียงอ่อนโยน		
3. ไม่พุดจาเกี้ยวพาราสีหรือแซว		
4. ไม่พุดจาประชดประชันหรือเสียงดัง		
5. แสดงกิริยาที่สุภาพ		
6. ไม่ช่วยโอกาสถูกเนื้อต้องตัว		
7. ไม่แสดงกิริยาที่ตนชอบพอมากเกินไป		
8. ไม่เข้าไปในที่รโหฐานกันตามลำพัง		
9. เสียสละ เช่น หลีกทางให้เดินหรือขึ้นลงรถโดยสารก่อน และลุกให้นั่ง		
10. มีการให้ความช่วยเหลือเมื่อมีโอกาส เช่น ถือของช่วย		

ข้อควรปรับปรุง

.....
 .....
 .....

ข้อเสนอแนะ

.....
 .....
 .....

.....ผู้ประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา
โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 1 คาบ 50 นาที

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

ตัวชี้วัด 2/1 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ

สาระสำคัญ

วัยรุ่นไทยในปัจจุบันมีสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติ เช่น เพื่อน สื่อ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต สิ่งเหล่านี้อาจจะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย รวมถึงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้ ดังนั้นนักเรียนจึงต้องเรียนรู้เกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ เพื่อให้ นักเรียนจะได้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและสามารถพัฒนาตามศักยภาพของตนเองต่อไป

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถ

1. อธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศได้
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศได้
3. ปฏิบัติตนในการรู้เท่าทันพฤติกรรมทางเพศที่นิยมของสังคมได้

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลในเรื่องเพศของวัยรุ่น
2. กระบวนการคิดวิเคราะห์ในเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลในเรื่องเพศของวัยรุ่น

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ
2. ใบงานเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ
3. คลิปวิดีโอ เรื่อง เจตคติของวัยรุ่น

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถามและการคิดวิเคราะห์ในชั้นเรียน
2. สังเกตการให้ความร่วมมือในการคิดวิเคราะห์ภายในกลุ่มของตนเอง

3. แบบบันทึกการนำเสนอและการปฏิบัติ
4. ใบงานเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์

1. กำหนดสิ่งที่ต้องการจะวิเคราะห์

1.1 ครูให้นักเรียนชมคลิปวิดีโอ เรื่องสั้น เรื่อง “เจตคติของวัยรุ่น” (วัยรุ่นชาย) และให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นสิ่งที่ได้รับชม

1.1 ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ประเด็นปัญหา คนละ 1 ประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติของวัยรุ่นจากการชมคลิปวิดีโอ

2. กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์

2.1 ครูให้นักเรียนวิเคราะห์กำหนดปัจจัยที่มีอิทธิพลของแต่ละหัวข้อที่ต้องการหาคำตอบ

2.2 แจกใบความรู้ ร่วมกันคิดวิเคราะห์และอภิปรายในเนื้อหา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ ครอบครัว วัฒนธรรม เพื่อน และสื่อ

3. กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์

ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม เพื่อศึกษาใบความรู้เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศตามหัวข้อที่แตกต่างกันได้แก่หัวข้อ 1) ครอบครัว 2) เพื่อน 3) ค่านิยมและวัฒนธรรม และ 4) สื่อแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม วิเคราะห์สาระสำคัญที่ได้จากใบงานเป็นการกำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ที่จะนำไปปฏิบัติ

4. กำหนดการพิจารณาแยกแยะ

4.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตั้งคำถาม ใคร (Who) อะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไม (Why) อย่างไร (How) จากหัวข้อที่ได้รับมอบหมายของแต่ละกลุ่ม แล้วเขียนความคิดเห็นลงในกระดาษ

4.2 นักเรียนทำกิจกรรมวิเคราะห์และระดมความคิดเห็นในเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศตามที่ได้รับมอบหมาย

4.3 ครูให้นักเรียนออกมานำเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศตามที่ได้รับมอบหมาย และให้เพื่อนในชั้นเรียนร่วมกันวิเคราะห์ถึงการมีเจตคติในเรื่องเพศของวัยรุ่น

4.4 ครูสุ่มนักเรียนออกมา 2 กลุ่ม เพื่อแสดงการปฏิบัติตนในการรู้เท่าทันพฤติกรรมทางเพศที่นิยมของสังคม ได้แก่ ค่านิยมทางเพศของวัฒนธรรมตะวันตกกับวัฒนธรรมของไทย และให้นักเรียนช่วยกันคิดวิเคราะห์ว่าจะเลือกแนวทางปฏิบัติแบบไหน

5. สรุปคำตอบ

5.1 ครูและนักเรียนสรุปความรู้และผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในใบงาน

5.2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถามในประเด็นที่สงสัยและสนใจเพิ่มเติม

5.3 ครูกล่าวชมเชยที่นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมในวันนี้ และสรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศของวัยรุ่นและให้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ลงชื่อ.....

(.....)

วัน.....เดือน.....ปี.....

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ

เจตคติทางเพศของวัยรุ่นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

1.ครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ทำให้การอบรมเลี้ยงดูรวมถึงการสอนและปลูกฝังความรู้ ความเชื่อ ค่านิยม และการปฏิบัติตนต่างๆ ในชีวิตประจำวันให้กับเด็ก ซึ่งสถาบันครอบครัวนี้จะประกอบด้วยพ่อแม่ ลูก ถ้าครอบครัวใดที่พ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัวมีการศึกษาจะสามารถถ่ายทอดสิ่งที่ดีมีคุณค่าให้กับเด็ก เด็กก็จะได้รับการซึมซับสิ่งที่ดีมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แต่เด็กที่เกิดในครอบครัวที่เป็นแบบอย่างในทางตรงข้าม เช่น พ่อ แม่ หรือบุคคลในครอบครัวมีการศึกษาน้อย ยากจน พ่อแม่มีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง เช่น พุดจาหยาบคาย ไม่สุภาพ และมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เด็กก็จะซึมซับเอาพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องนั้นมาเป็นพฤติกรรมของตนเอง ดังนั้นการพูดคุยและการสื่อสารระหว่างพ่อแม่ และลูกเป็นสิ่งจำเป็น และควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันด้วย ซึ่งเป็นวิธีการที่ช่วยเปลี่ยนแปลงเจตคติทางเพศได้ โดยเฉพาะองค์ประกอบของเจตคติด้านความเชื่อ นักเรียนที่มีปัญหาหรือคำถามต่างๆ ควรซักถามและพูดคุยกับพ่อแม่อย่างเปิดเผย เพราะพ่อแม่ย่อมพร้อมที่จะให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ลูกเสมอ

ใบความรู้ที่ 2

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ

เจตคติทางเพศของวัยรุ่นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

2. เพื่อน

เพื่อนจะมีอิทธิพลต่อเจตคติทางเพศของวัยรุ่นอย่างมาก เด็กที่อยู่ในวัยเดียวกันมักจะชอบและปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่คล้ายคลึงกันหรือใกล้เคียงกันมีรสนิยมและสนใจเรื่องต่างๆ เหมือนกัน เพื่อนจึงมีอิทธิพลอย่างมากทั้งทางที่ดีและทางที่ไม่ดี เด็กที่รู้จักคบเพื่อนที่ดีมาจากครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีเด็กก็จะได้เพื่อนที่ดีชักชวนกันทำกิจกรรมที่ดีมีประโยชน์ เช่น รักเรียน ช่วยเหลือผู้อื่น อยู่ในกรอบระเบียบที่ดีของสังคม แต่ถ้าเลือกคบเพื่อนที่ไม่ดีก็จะพาไปในทางเสียหายได้ นักเรียนจึงต้องอาศัยการคิดและวิเคราะห์ในการเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ดี มีประโยชน์ และสร้างสรรค์ ถูกต้องตามกรอบวัฒนธรรมไทย

แหล่งที่มา <http://sing-dd.blogspot.com/2015/07/song-artist-retrospect-open-and-look-at.html>

ใบความรู้ที่ 3

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ

เจตคติทางเพศของวัยรุ่นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

3. ค่านิยมและวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นมรดกของสังคมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นด้วยภูมิปัญญาเพื่อเป็นวิถีชีวิตของคนในสังคมเป็นกฎระเบียบหรือมาตรฐานของพฤติกรรมที่คนในสังคมยอมรับโดยเป็นตัวกำหนดขีดเกล้า สร้างสรรค์มนุษย์ให้มีชีวิตที่ดีงามโดยวัฒนธรรมมีผลต่อค่านิยมทางเพศ ดังนี้

1) ค่านิยมทางเพศตามสังคมและวัฒนธรรมไทย

ค่านิยมทางเพศตามสังคมและวัฒนธรรมไทยในอดีตมีความแตกต่างจากในปัจจุบันอย่างเห็นได้ชัด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างค่านิยมทางเพศในอดีต	ตัวอย่างวัฒนธรรมทางเพศในปัจจุบัน
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้หญิงต้องอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน ถูกกดขี่ข่มเหงด้วยความไม่เสมอภาคทางเพศ - ผู้ชายมักเป็นใหญ่ในบ้าน มีอำนาจในการตัดสินใจทุกอย่าง - การนัดพบกัน สามารถพบกันได้โดยการแนะนำ จากผู้ใหญ่หรือพบกันตามวัดในเทศกาลต่างๆ ไม่มีโอกาสได้มาพบกันในสถานที่สาธารณะอย่างเช่นในปัจจุบัน - การถูกควบคุมจากผู้ใหญ่ในเรื่องของการเลือกคนรัก การแต่งงาน ที่เรียกว่า “คลุมถุงชน” โดยให้เหตุผลถึงความคู่ควร พร้อมทั้งปลูกฝังค่านิยมของเพศหญิงให้มีความรักและซื่อสัตย์ต่อสามีเพียงคนเดียว 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้หญิงได้รับการศึกษาในระดับสูงๆ เช่นเดียวกับผู้ชาย ผู้หญิงมีโอกาสมากขึ้นในการเลือกฝ่ายชายที่จะมาเป็นคู่ครอง การขอหย่าถ้าแต่งงานไปแล้วไม่มีความสุข - แต่งตัวเป็นที่ดึงดูดความสนใจของเพศตรงข้าม โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสม และความปลอดภัยทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมทางเพศได้ง่าย - การยอมมีเพศสัมพันธ์กับคู่รัก เพราะคิดว่าจะทำให้คนรักไม่ไปมีคนอื่น - การมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นได้ง่าย จะพบว่าผู้หญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์กับคนรักมาแล้ว มักจะยอมมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นได้

ค่านิยมทางเพศตามสังคมและวัฒนธรรมตะวันตก

การเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตกไม่ว่าจากสื่อโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือ หรืออินเทอร์เน็ตก็ตามได้ทำให้ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของสังคมไทยเปลี่ยนไปซึ่งวัฒนธรรมบางอย่างส่งผลดี เช่น การกล้าแสดงความคิดเห็น ความขยัน และความทุ่มเทให้กับงาน การมองโลก

ในแง่บวก การมีแนวคิดที่ดีต่างๆ เป็นต้น ในขณะที่วัฒนธรรมบางอย่างกลายเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยจากพฤติกรรมวัยรุ่น เช่น เสรีภาพในการคบเพื่อนต่างเพศ ซึ่งบางครั้งมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ การถูกเนื้อต้องตัวระหว่างชายกับหญิงมีมากขึ้น พฤติกรรมการแสดงออกทางเพศในที่สาธารณะ เช่น การโอบกอด การแต่งกายที่ล่อแหลม กิริยามารยาทที่ไม่เรียบร้อย การแสดงออกอย่างเปิดเผยในเรื่องเพศ หรือการที่วัยรุ่นหญิงบางคนตามจีบผู้ชาย เป็นต้น

ค่านิยมและทัศนคติทางเพศที่ถูกต้องเหมาะสมสำหรับวัยรุ่นชาย

1. เกิดเป็นลูกผู้ชายต้องมีความเป็นสุภาพบุรุษซึ่งแสดงออกถึงการให้เกียรติผู้หญิง
2. เมื่อทำอะไรลงไปต้องมีความรับผิดชอบในสิ่งที่กระทำลงไป
3. เมื่อเกิดอารมณ์ทางเพศต้องจัดการมันด้วยวิธีที่ถูกต้องสร้างสรรค์ และไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น
4. เป็นลูกผู้ชาย “ต้องไม่ชิงสุกก่อนห่าม” ต้องรอให้ถึงวัยและเวลาอันเหมาะสมก่อน
5. ไม่สำส่อนทางเพศ ไม่มั่วสุมทางเพศ มันอาจส่งผลกระทบต่อต่างๆ ตามมา

ใบความรู้ที่ 4

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ

เจตคติทางเพศของวัยรุ่นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

4. สื่อ

สื่อมีอิทธิพลอย่างมากต่อการปลูกฝังเจตคติทางเพศ โดยเฉพาะในกลุ่มของวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่อยากรู้หรืออยากลองในสิ่งใหม่ๆ และชอบเลียนแบบบุคคลที่เป็นที่ยกย่องหรือให้ความสำคัญ ตัวอย่างสื่อในที่นี้เช่น แผ่นพับ ใบปลิว ป้ายโฆษณา วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ วิดีทัศน์ เว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ต วารสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือนิยาย นิตยสาร หนังสือการ์ตูน เป็นต้น สื่อเหล่านี้บางชนิดจะมีข้อมูลด้านเพศโดยตรง แต่บางชนิดก็จะแอบแฝงอยู่ ซึ่งข้อมูลในด้านเพศในสื่อที่กล่าวมาข้างต้น อาจจะทำให้วัยรุ่นมีความเชื่อหรือมีทัศนคติทางเพศที่ไม่ถูกต้อง หรือเป็นด้านลบ การคิดอย่างมีวิจารณญาณต่อสิ่งที่นักเรียนได้รับจากสื่อจึงเป็นสิ่งจำเป็นนักเรียนจะต้องวิเคราะห์ถึงผลดีผลเสียของการนำความเชื่อนั้นๆ ไปปฏิบัติโดยใช้กรอบวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทยเป็นหลัก รวมถึงข้อเท็จจริงทางด้านวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับเพศศึกษาที่นักเรียนได้เรียนรู้มาประกอบ ไม่ควรหลงเชื่อตามข้อมูลที่ได้รับจากสื่อทุกเรื่อง

แหล่งที่มา <http://piyanud2013.blogspot.com/>

ใบงาน

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ

คำอธิบาย ให้นักเรียนวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ และบันทึกลงในใบงาน

<p>เพื่อน มีอิทธิพล อย่างไรต่อ นักเรียน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ครอบครัว มีอิทธิพลอย่างไรต่อนักเรียน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>สื่อ มีอิทธิพล อย่างไรต่อ นักเรียน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติ ในเรื่องเพศของนักเรียน</p>		
<p>วัฒนธรรม มีอิทธิพลอย่างไรต่อนักเรียน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>		

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

แบบบันทึกการนำเสนอและการปฏิบัติ

ชื่อกลุ่ม .....

สมาชิกในกลุ่ม 1..... 2.....
 3..... 4.....
 5..... 6.....
 7..... 8.....

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ประเด็นที่ประเมิน	ผลการประเมิน/ปฏิบัติ	
	มี	ไม่มี
1. เนื้อหาที่นำเสนอตรงประเด็นครบถ้วน และเป็นประโยชน์		
2. วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ		
3. มีส่วนร่วมในการให้แสดงความคิดเห็นของนักเรียน		
4. สื่อสารอธิบายความหมายและความสำคัญให้ผู้อื่นเข้าใจได้		
การปฏิบัติ		
1. การถูกเนื้อต้องตัวระหว่างชายหญิง		
2. การพูดจาทักทาย สุภาพ อ่อนโยน		
3. กิริยามารยาท สุภาพ อ่อนน้อม		
4. การแสดงออกอย่างเปิดเผยในเรื่องเพศ การโอบกอด		
5. การให้เกียรติสุภาพสตรี โดยการแสดงออกว่าตนชอบพองานมาก เกินไป		

ข้อควรปรับปรุง

.....
 .....

ข้อเสนอแนะ

.....
 .....

..... ผู้ประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา
โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน
ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2
เวลา 1 คาบ 50 นาที

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต
ตัวชี้วัด 2/2 วิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

สาระสำคัญ

วัยรุ่นส่วนใหญ่ในปัจจุบันมีค่านิยมในเรื่องเพศเปลี่ยนไปยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งไม่คำนึงถึงปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ซึ่งในความจริงแล้วปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาใหญ่ในสังคม ปัญหาและผลกระทบดังกล่าวเป็นเรื่องใกล้ตัว ที่วัยรุ่นควรเรียนรู้ หากวัยรุ่นรู้เท่าทันกับปัญหาก็จะเป็นการช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถ

1. วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้
2. นักเรียนระบุพฤติกรรมและปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ได้
3. นักเรียนปฏิบัติตัวหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้

สาระการเรียนรู้

1. ปัญหาและผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน
2. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น
3. การป้องกันหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่อง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน
2. ใบงานเรื่อง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน
3. คลิปวิดีโอ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวันเรียน
4. ภาพสถานการณ์และเหตุการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถามและการคิดวิเคราะห์ในชั้นเรียน

2. สังเกตการให้ความร่วมมือในการคิดวิเคราะห์ภายในกลุ่มของตนเอง
3. แบบบันทึกการปฏิบัติ

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์

ขั้นสอน

1. กำหนดสิ่งที่ต้องการจะวิเคราะห์

- 1.1 ครูนำคลิปวิดีโอ เรื่อง “ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวันเรียน” มาให้นักเรียนชม ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น โดยที่ครูคอยเสริม
- 1.2 ครูอธิบายเพิ่มเติมจากการนำภาพ สถานการณ์และเหตุการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์

2. กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์

- 2.1 แจกใบความรู้ เรื่อง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวันเรียน ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์อภิปรายและแสดงความคิดเห็นในเนื้อหา ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวันเรียน และจากคลิปวิดีโอ และภาพสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ได้ชมไป

- 2.2 ให้นักเรียนแบ่งเป็น 4 กลุ่ม กำหนดประเด็นและปัญหาจาก คลิปวิดีโอ และภาพ สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ได้ชม

- 2.3 ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม

3. กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์

- 3.1 ให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าจากประเด็นคำถามปัญหาเหตุการณ์และสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของเพื่อนแต่ละคน ครอบคลุมกับปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์ในวันเรียนหรือไม่

- 3.2 ศึกษาจากใบความรู้เพิ่มเติม เรื่อง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวันเรียน ครูคอยเดินกำกับกระตุ้นในการช่วยให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ โดยการสอบถาม

4. กำหนดการพิจารณาแยกแยะ

- 4.1 นักเรียนภายในกลุ่มช่วยกันตั้งคำถาม ใคร (Who) อะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไม (Why) อย่างไร (How) จากประเด็นคำถามของแต่ละสถานการณ์ จากคลิปวิดีโอ ภาพ เหตุการณ์และสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์

- 4.2 ครูสุ่มนักเรียนมาแสดงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์และการหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์เสี่ยง “เที่ยวสถานบันเทิง ผับ บาร์ เฮค”

- 4.3 ให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ในการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์จริงอย่างไร ช่วยกันแสดงความคิดเห็น

4.4 ให้นักเรียนเขียนบันทึก ความรู้ลงในใบงาน

5. สรุปคำตอบ

5.1 ครูให้นักเรียน 2 กลุ่มที่เหลือออกมานำเสนอปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ จากที่นักเรียนออกมาแสดงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ จากการชมคลิปวิดีโอ และภาพสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์

5.2 ครูสรุปความรู้และผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน และเปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถามประเด็นข้อสงสัยเพิ่มเติม

5.3 ครูกล่าวชมเชยที่นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมในวันนี้ และให้นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

วัน.....เดือน.....ปี.....

ใบความรู้

เรื่อง ปัญหาและผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

ปัญหาและผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

เป็นธรรมชาติของชายหญิงที่เมื่อมีความรักย่อมต้องมีความสัมพันธ์ทางกายตามมา แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าว ควรเกิดขึ้นบนความพร้อมในทุกๆ ด้านของทั้งสองฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ การงาน ฐานะการเงิน ความรับผิดชอบและวุฒิภาวะทางอารมณ์ หากรู้ตัวว่ายังไม่พร้อม ก็ต้องหักห้ามใจและดูแลตัวเอง ก่อนจะต้องมานั่งเสียใจภายหลังเพียงเพราะว่าสถานการณ์พาไป ซึ่งเมื่อเกิดปัญหาขึ้นมาแล้ว จะทำให้เสียโอกาสต่างๆ ในชีวิต รวมทั้งในอนาคตที่สดใสภายหน้าก็อาจจะต้องสะดุดลง

สถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์

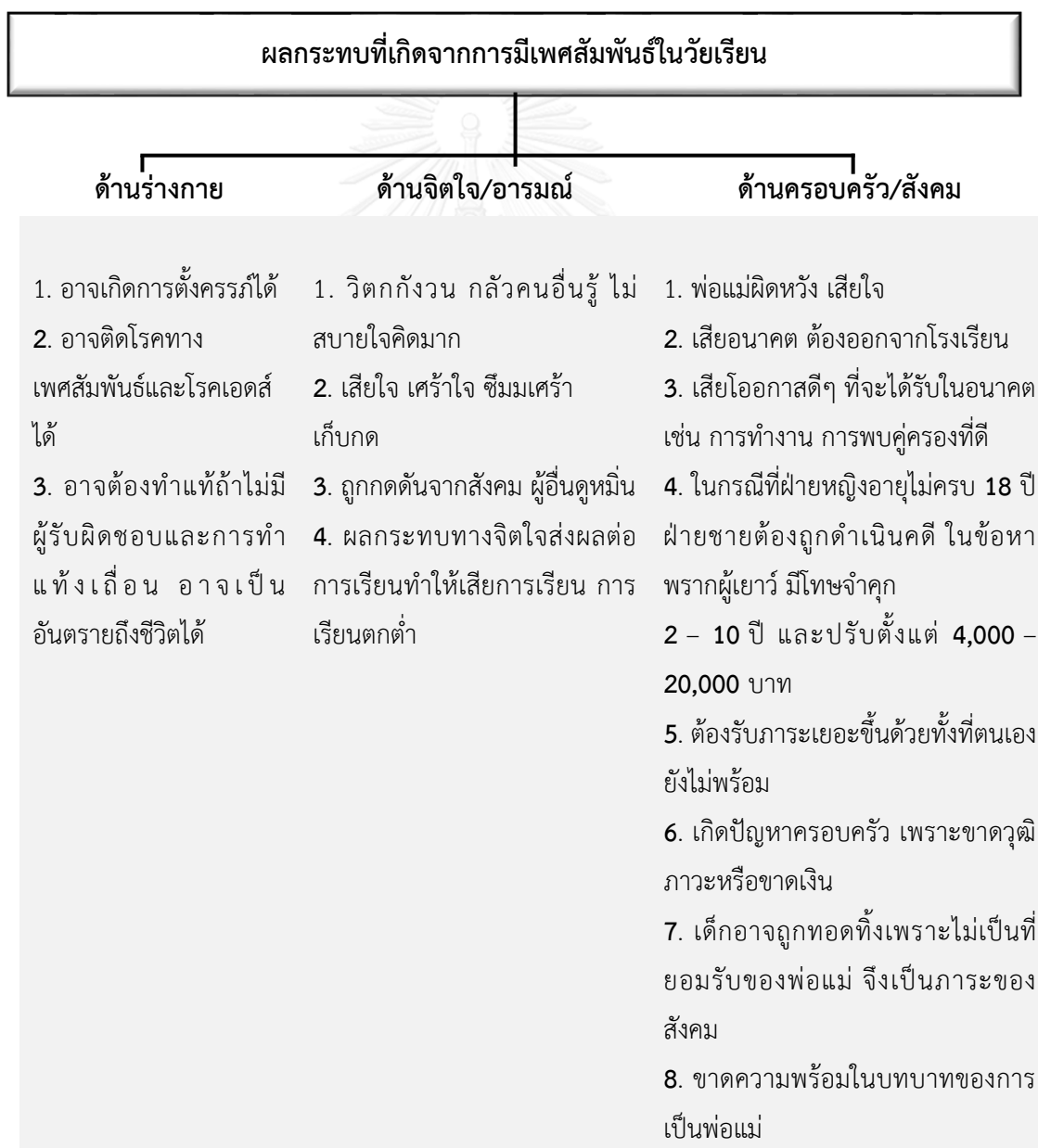
ในบางครั้งเราอาจเข้าไปอยู่ในสถานการณ์เสี่ยง จึงควรต้องมีความระมัดระวังตนเอง สถานการณ์ดังกล่าวที่อาจเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน เช่น

1. เจตนาหรือยินยอมได้รับสิ่งกระตุ้นทางเพศ เช่น ชื้อหนังสือโป๊หรือแผ่นซีดีหนังโป๊ ดูเวปโป๊ และสื่อลามกอนาจาร การได้เห็นเพศตรงข้ามที่ตนพึงพอใจ เป็นต้น
2. ไปเที่ยวกับเพื่อนสองต่อสอง (ชายและหญิง) เช่น ดูหนัง ฟังเพลง เป็นต้น ทำให้มีโอกาสอยู่ด้วยกันตามลำพังโดยเฉพาะในเวลากลางคืน เมื่อมีโอกาสใกล้ชิดกัน มีการจับมือถือแขน สัมผัสซึ่งกันและกันยอมเป็นการปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ
3. การต้องเข้าไปอยู่ด้วยกันตามลำพังในสถานที่ลับตาคน เช่น บ้านที่ไม่มีผู้ใหญ่อยู่ โรงภาพยนตร์ที่ดับไฟมืดขณะภาพยนตร์กำลังฉาย ห้องนอน เป็นต้น
4. การดื่มสุราหรือใช้ยาเสพติดประสาท ทำให้ไม่สามารถควบคุมตนเองได้และจะทำให้เกิดอารมณ์ทางเพศ หากมีการเผลอโลมจะขาดการยับยั้งใจตัวเอง
5. เหตุการณ์พาไป เป็นความบังเอิญที่ได้มีโอกาสได้อยู่กันสองต่อสอง โดยชายและหญิงหากได้สัมผัสร่างกายต่อกันอาจส่งผลให้เกิดความต้องการทางเพศ ซึ่งเกิดจากฮอร์โมนที่มีอยู่ในตัวของชายและหญิงได้ถูกกระตุ้น จนยากต่อการควบคุมจิตใจและอารมณ์ทางเพศ ทำให้เหตุการณ์เลยเถิด จนนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในที่สุด ซึ่งอาจทำให้พ่อแม่และคนรอบข้างเกิดความเสียใจ รวมถึงได้รับข้อความเตือนร้อนตามมาภายหลังข้อเตือนใจสำหรับวัยรุ่นเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ ถึงแม้วัยรุ่นจะเที่ยวกันเป็นกลุ่ม ก็ไม่ควรแยกตัวเองออกไปเที่ยวตามลำพังเป็นคู่ และควรพยายามเลือกไปเฉพาะเวลากลางวันในสถานที่ที่ไม่ลับตาคน อย่างน้อยก็ยังสามารถบ่งชี้ภัยเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ได้มาก เนื่องจากช่วงวัยนี้ยังควบคุมอารมณ์ได้ไม่มากนัก ดังนั้น เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดตามมา จึงควรปิดโอกาสที่จะอยู่เพียงลำพังสองต่อสอง

ปัญหาและผลกระทบ

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่พบในกลุ่มวัยรุ่นไทย คือ การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย ทั้งต่อตัววัยรุ่นเอง ครอบครัว และสังคมโดยรวม การมีเพศสัมพันธ์ในวันเรียนนี้อาจจะเกิดโดยที่วัยรุ่นไม่ได้คาดคิด ไม่ได้ตั้งใจ หรือเป็นความยินยอมอันเกิดจากความต้องการทางเพศของตนเอง สภาพแวดล้อมเอื้ออำนวย เช่น การอยู่ตามลำพังกับคนรัก การใช้ยาหรือสารเสพติดต่างๆ

การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนจะก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบด้านต่างๆ ทั้งสองฝ่ายไม่ว่าหญิงหรือชาย หรืออาจจะเกิดขึ้นกับฝ่ายเดียวกรณีเมื่อถูกฝ่ายชายไม่รับผิดชอบ ซึ่งปัญหาต่างๆ มีดังนี้

ใบงานที่ 1

เรื่อง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน จากที่ได้ชมคลิปวิดีโอ เรื่อง “ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวันเรียน”

1. ปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อให้เกิดปัญหาใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. เสนอแนวทางการป้องกันตนเองจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 2

เรื่อง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

คำชี้แจง จากภาพที่นักเรียนดูบนสไลด์ ให้นักเรียนวิเคราะห์และบอกพฤติกรรมความเป็นไปได้ว่าภาพ
ใดมีโอกาสที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนมากที่สุด

ภาพที่.....

เพราะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกการปฏิบัติ

ชื่อกลุ่ม .....

สมาชิกในกลุ่ม 1..... 2.....
 3..... 4.....
 5..... 6.....
 7..... 8.....

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ประเด็นที่ประเมิน	การปฏิบัติ	
	มี	ไม่มี
1. หลีกเลียงเครื่องตีมีแฮลกอชฮล์		
2. ไม่ใช่สารเสพติดทุกประเภท		
3. ไม่อยู่ในที่ลับตาคน		
4. อยู่กันเป็นกลุ่มไม่แยกตัวออกไปตามลำพัง		
5. หลีกเลียงการถูกเนื้อต้องตัว		
6. เครื่องตีของตนเองอยู่กับตัวตลอดเวลา		
7. หลีกเลียงการตีมีเครื่องตีแก้วเดียวกับผู้อื่น		
8. หลีกเลียงการรับเครื่องตีมีจากคนแปลกหน้าที่ไม่รู้จัก		
9. หลีกเลียงการตีมีเครื่องตีอย่างรวดเร็ว		
10. ไม่คบหรือไปกับเพื่อนต่างเพศที่ไม่รู้จักดีพอ		

ข้อควรปรับปรุง

.....
 .....
 .....

ข้อเสนอแนะ

.....
 .....
 .....

.....ผู้ประเมิน

**แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา
โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์**

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 1 คาบ 50 นาที

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

ตัวชี้วัด 2/4 อธิบายความสำคัญของความเสมอภาคทางเพศและวางตัวได้อย่างเหมาะสม

สาระสำคัญ

ปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันนี้ คือ ปัญหาทางเพศซึ่งมีอยู่หลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นความสับสนต่างๆ ว่าตนเองเป็นชายหรือเป็นหญิงกันแน่ การมีความรักใคร่ชอบพอรักที่เป็นเพศเดียวกัน เป็นต้น บางคนพยายามปฏิเสธหรือเก็บกดพฤติกรรมเช่นนี้ไว้ในใจ เพราะกลัวสังคม คนใกล้ชิด ครอบครัวไม่ยอมรับ ทำให้เกิดความเครียด การเรียนรู้จะช่วยทำให้มีความเข้าใจตัวเราและบุคคลรอบข้างได้ดีขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถ

1. วิเคราะห์ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศได้ถูกต้อง
2. ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ
3. นักเรียนแสดงการปฏิบัติตัวสำรวจตนเองในเรื่อง ปัญหาทางเพศและแนวทางการ

แก้ปัญหาทางเพศ

สาระการเรียนรู้

1. ปัญหาทางเพศ
2. ลักษณะปัญหาทางเพศ
3. แนวทางการแก้ไขปัญหาทางเพศ

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่อง ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ
2. ใบงานเรื่อง ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ
3. คลิปวิดีโอ ปัญหาการเบี่ยงเบนทางเพศ

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถามและการคิดวิเคราะห์ในชั้นเรียน

2. สังเกตการให้ความร่วมมือในการคิดวิเคราะห์ภายในกลุ่มของตนเอง
3. แบบบันทึกการปฏิบัติ

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์

ขั้นสอน

1. กำหนดสิ่งที่ต้องการจะวิเคราะห์

1.1 ครูนำคลิปวิดีโอ เรื่อง “ปัญหาการเบียดเบียนทางเพศ” มาให้นักเรียนชม ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น โดยที่ครูคอยเสริมให้ความรู้เพิ่มเติม

1.2 ครูอธิบายเพิ่มเติมจากคลิปวิดีโอ เรื่อง “ปัญหาการเบียดเบียนทางเพศ” และจากใบความรู้ เรื่อง ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ

2. กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์

2.1 แจกใบความรู้ เรื่อง ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในเนื้อหา ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ และจากคลิปวิดีโอได้ชม

2.2 ให้นักเรียนจับคู่ และช่วยกันกำหนดประเด็นและปัญหาจากใบความรู้ เรื่อง เรื่อง ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ และคลิปวิดีโอที่ได้ชม

2.3 ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นกันกับคู่ของตนเองในเรื่อง เรื่อง ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ

3. กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์

3.1 ให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าจากประเด็นคำถามปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศของกลุ่มตนเองเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

3.2 ศึกษาจากใบความรู้เพิ่มเติม เรื่อง ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ ครูคอยเดินกำกับกระตุ้นในการช่วยให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ โดยการสอบถาม

4. กำหนดการพิจารณาแยกแยะ

4.1 ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถาม ใคร (Who) อะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไม (Why) อย่างไร (How) จากประเด็นคำถามจากปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ จากคลิปวิดีโอและใบความรู้ เรื่อง ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ

4.2 สุ่มนักเรียนออกมานำเสนอการคิดวิเคราะห์ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ และให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น

4.3 ครูให้นักเรียนแต่ละคู่ผลัดกันแสดงการปฏิบัติตัวสำรวจตนเองในเรื่อง ปัญหาทางเพศ และแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ จากแบบบันทึกการปฏิบัติ ได้แก่ การสนทนา การแนะนำตัวเอง และการสังเกตจากพฤติกรรมของนักเรียนจากเพื่อนสนิท

4.4 ให้นักเรียนเขียนบันทึก ความรู้ลงในใบงาน

5. สรุปคำตอบ

5.1 ครูสรุปความรู้และผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน และเปิดโอกาสให้นักเรียน สอบถามประเด็นข้อสงสัยเพิ่มเติม

5.2 ครูกล่าวชมเชยที่นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมในวันนี้ และให้นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....
 .....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
 .....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข

.....
 .....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 CHULALONGKORN UNIVERSITY

ลงชื่อ.....

(.....)

วัน.....เดือน.....ปี.....

ใบความรู้

เรื่อง ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ

ปัญหาทางเพศ

ปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตของหลายๆ คนก็คือ ปัญหาทางเพศซึ่งมีอยู่หลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นความสับสนต่างๆ ว่าตนเองเป็นชายหรือเป็นหญิงกันแน่ การมีความรักใคร่ชอบพอกันที่เพี้ยนเพี้ยนไปจากเดิม เป็นต้น บางคนพยายามปฏิเสธหรือเก็บกดพฤติกรรมเช่นนี้ไว้ในใจ เพราะกลัวสังคม คนใกล้ชิด ครอบครัวไม่ยอมรับ ทำให้เกิดความเครียด การเรียนรู้จะช่วยให้มีความเข้าใจตัวเราและบุคคลรอบข้างได้ดีขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

ลักษณะปัญหาทางเพศ

สถานภาพทางเพศเป็นสิ่งที่ติดตัวทุกคนมาตั้งแต่กำเนิด ปัจจุบันเมื่อมารดาตั้งครรภ์และอยากทราบว่าจะมีบุตรเป็นเพศใดก็สามารถตรวจสอบได้โดยใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ ดังนั้น ความเป็นชายหรือหญิงจึงระบุได้ด้วยลักษณะทางสรีรวิทยาภายนอก แต่สถานภาพทางเพศก็อาจมิใช่ปัจจัยกำหนดความเป็นชายหญิงได้อย่างแท้จริงทั้งหมด เนื่องจากบุคคลบางกลุ่มอาจเกิดการเบี่ยงเบนทางเพศ ทำให้เกิดปัญหาทางเพศขึ้นในชีวิต ซึ่งสามารถจำแนกลักษณะปัญหาทางเพศได้ ดังนี้

1. **ความสับสนในความเป็นชายหญิง** จะเริ่มต้นในวัยเด็ก โดยเด็กผู้ชายอายุ 3 – 4 ปี บางคนอาจมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เช่น ชอบเล่นตุ๊กตา ชอบแสดงท่าทางคล้ายผู้หญิง แอบนำลิปสติกของแม่มาทาปาก แต่พอโตขึ้นคนนี้อายุ 12 – 13 ปี ความรู้สึกและการแสดงออกอย่างนี้อาจหายไปเลย แต่บางคนอาจหายไปเพียงชั่วคราว และเริ่มแสดงออกชัดเจนอีกครั้งว่ามีพฤติกรรมเป็นแบบผู้หญิงเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น

2. **ความเบี่ยงเบนทางเพศ (Sexual Deviations)** คือ กลุ่มคนที่มีพฤติกรรมทางเพศผิดปกติ เป็นความแปรปรวนในเอกลักษณ์ทางเพศ ซึ่งแบ่งได้ 3 ประเภทดังนี้

2.1 **ปฏิสexual (Transsexual)** คือ ผู้ที่ไม่พอใจและไม่ยอมรับในเพศที่แท้จริงที่มีมาตั้งแต่กำเนิด รวมทั้งมีความเชื่อว่าเพศที่ปรากฏทางร่างกายของตนไม่ถูกต้อง บางคนอาจมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะผ่าตัดแปลงเพศของตนเอง ส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นกับเพศชาย โดยชายเหล่านี้จะตระหนักรู้และมีลักษณะท่าทางการแสดงออกเป็นเพศหญิง ตลอดจนมีเอกลักษณ์ทางเพศแน่ชัดว่ามีความเป็นเพศหญิง ถึงแม้มีรูปลักษณ์ภายนอกจะเป็นเพศชายก็ตาม ตัวอย่างที่เห็นได้ในทุกวันนี้ คือ กระเทยหรือสาวประเภทสอง ซึ่งเป็นชายแต่กำเนิดแต่แสดงลักษณะ ท่าทาง และพฤติกรรมออกมาให้ปรากฏเป็นแบบหญิง รวมทั้งต้องการให้ผู้อื่นในสังคมปฏิบัติกับตนเฉกเช่นผู้หญิงคนหนึ่ง

2.2 **รักร่วมเพศ (Homosexual)** คือ ผู้ที่มีความพึงพอใจที่จะมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน ได้แก่ ชายรักชาย และหญิงรักหญิง

1. **ชายรักชายหรือเกย์ (Gay)** แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เกย์คิง หมายถึง ผู้ที่แสดงบทบาททางเพศเป็นเพศชายหรือฝ่ายกระทำเมื่อมีเพศสัมพันธ์ การแสดงออกภายนอกจะมีลักษณะเป็นชาย เช่น บิกปิ่น หัวหาญ เป็นต้น ส่วนอีกประเภทหนึ่ง คือ เกย์ควีน หมายถึง ผู้ที่แสดงบทบาททางเพศเป็นเพศหญิงหรือฝ่ายถูกกระทำเมื่อมีเพศสัมพันธ์ การแสดงออกภายนอกจะมีลักษณะเป็นหญิง เช่น กระตุงกระต้าง อ่อนช้อย นุ่มนวล เป็นต้น

2. **หญิงรักหญิงหรือเลสเบียน (Lesbian)** คนไทยมีคำเรียกดั้งเดิมว่า อัญจารี แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ทอม มาจากภาษาอังกฤษว่า Tom Boy การแสดงออกภายนอกจะมีลักษณะเป็นชาย เข้มแข็ง เป็นผู้นำ ส่วนอีกประเภทหนึ่ง คือ ดี มาจากภาษาอังกฤษว่า Lady การแสดงออกภายนอกจะมีลักษณะเป็นหญิง บอบบาง อ่อนโยน นุ่มนวล

รักร่วมเพศมิใช่ความผิดปกติร้ายแรงหรือโรคภัยไข้เจ็บแต่อย่างใด สามารถพบได้มากในประชากรทั่วไป โดยพบในเพศชายมากกว่าเพศหญิง บางคนเปิดเผยต่อสังคม แต่บางคนไม่เปิดเผย และสังเกตจากภายนอกก็ไม่สามารถทราบได้

2.3 **รักสองเพศ (Bisexuality)** หมายถึง ผู้ที่สามารถมีเพศสัมพันธ์ได้ทั้งกับเพศชายและเพศหญิง ภาษาชาวบ้านนิยมเรียนว่า เสือใบ หรือพวกกระแสบ

แนวทางการแก้ไขปัญหาทางเพศ

ปัญหาทางเพศที่กล่าวมาแล้ว ปัจจัยส่วนใหญ่เกิดมาจากสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่เด็กได้สัมผัสมาตั้งแต่เล็กๆ ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ดังนั้น เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้อง พ่อแม่ ผู้ปกครอง จึงควรให้การดูแลเด็ก ดังนี้

1. พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูก เพราะลูกชายจะเลียนแบบพฤติกรรมที่เข้มแข็งจากพ่อ และลูกสาวจะเลียนแบบพฤติกรรมนุ่มนวลจากแม่ หากพ่อแม่แสดงบทบาททางเพศไม่เหมาะสม จะทำให้ลูกเกิดความเบี่ยงเบนทางเพศได้ เช่น พ่อที่อารมณ์ร้าย เกรี้ยวกราดลูกเสมอ และไม่ลงรอยกับลูก อาจทำให้ลูกชายห่างเหินและขาดแบบฉบับที่ดี จึงหันไปใกล้ชิดและลอกเลียนแบบจากแม่ ในที่สุดก็จะมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ หรือหากพ่อมีบุคลิกภาพอ่อนแอและแม่มีอำนาจเป็นใหญ่ในครอบครัว ลูกชายก็อาจเลียนแบบพฤติกรรมอ่อนแออันนำไปสู่การเป็นรักร่วมเพศ ส่วนลูกสาวหากพ่อเป็นแบบฉบับที่ดี แต่แม่เป็นแบบอย่างไม่ดี ลูกสาวจะสนใจแบบฉบับความเป็นชายของพ่อและไม่สนใจความเป็นหญิง ก็อาจนำไปสู่การเป็นรักร่วมเพศได้เช่นกัน

2. สนับสนุนให้วัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิงแสดงเอกลักษณ์ทางเพศของตนเองให้ถูกต้องเหมาะสม ดังนี้

- เพศชาย สวมกางเกง การแสดงออกต้องเข้มแข็ง บึกบึน หัวหาญ ใช้สรรพนามแทนตนเองว่า “ผม” พูดจาลงท้ายว่า “ครับ” ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กผู้ชาย เช่น เล่นปืนปาย หกคะเมนตีลังกา เล่นฟุตบอล ชกมวย เปลี่ยนหลอดไฟฟ้า ซ่อมแซมก๊อกน้ำ เป็นต้น

- เพศหญิง สวมใส่กระโปรงหรือกางเกง การแสดงออกต้องอ่อนโยน นุ่มนวล รักสวยรักงาม ใช้สรรพนามแทนตนเองว่า “หนู” หรือ “ดิฉัน” พูดจาลงท้ายว่า “ค่ะ” ทำกิจกรรมที่เน้นความเรียบร้อย เช่น จัดดอกไม้ เย็บปักถักร้อย ทำอาหาร ทำงานบ้าน เป็นต้น กิจกรรมหรือกีฬาที่ปฏิบัติ ก็ต้องไม่ผาดโผนมากนัก

3. การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามที่สังคมไทยและกรอบของขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมไทยได้กำหนดไว้ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เด็กเห็นคุณค่าและความสำคัญของความเป็นเพศชายและเพศหญิง โดยให้ข้อเสนอแนะและเสนอแนะกับเด็กที่กำลังเป็นวัยรุ่น ดังนี้

- ยอมรับตนเอง โดยค้นหาและทำความรู้จักตนเองให้ได้ว่าตนเองคือใคร เป็นเพศชายหรือเพศหญิง จะได้ทำตามบทบาททางเพศที่สังคมกำหนดไว้

- เข้าใจธรรมชาติว่า เมื่อเกิดมาเป็นเพศชายหรือเพศหญิงแล้ว จะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ความรู้สึกและพฤติกรรมของทั้งสองเพศจึงเป็นสิ่งที่เราต้องทำความเข้าใจแลปฏิบัติให้ถูกต้อง

- ภาควิชาใจในเพศของตนเองและเห็นอกเห็นใจเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศตลอดจนเข้าใจว่า การรักชอบเพศเดียวกันนั้น ต้องเผชิญกับคำติฉินนินทา ดูถูก และความกดดันมากมาย หากผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศเลือกเกิดได้ คงต้องการเกิดมาмирสนิยมรักต่างเพศดูคนปกติทั่วไป เพื่อที่จะได้ไม่ต้องเผชิญกับสภาวะการอันแสนทุกข์ทรมานเช่นนั้น

- ส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องด้านเพศศึกษา พัฒนาการทางเพศ ความเบี่ยงเบนทางเพศ และการแสดงแบบอย่างทางเพศที่เหมาะสม รวมทั้งต้องสร้างความเข้าใจว่า พฤติกรรมทางเพศมิใช่สิ่งที่จะมาเป็นตัวกำหนดว่าเขาจะเป็นคนดีหรือไม่ดี ดังนั้น จึงควรพูดให้กำลังใจ ไม่กล่าวล้อเลียน หรือแสดงการกระทำข้อยึดหยุ่นผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

ใบงาน

เรื่อง ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ จากที่ได้ชมคลิปวิดีโอ เรื่อง “ปัญหาการเบี่ยงเบนทางเพศ”

1. ปัญหาทางเพศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. แนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบบันทึกการปฏิบัติ

ชื่อ ..... เลขที่ ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ประเด็นที่ประเมิน	การปฏิบัติ	
	มี	ไม่มี
1. การแสดงออกเข้มแข็ง อดทน		
2. ใช้สรรพนามตนเองว่า “ผม”		
3. พุดจาลงท้ายว่า “ครับ”		
4. กิจกรรมที่ทำ เช่น เล่นฟุตบอล แต่งรถมอไซค์		
5. การแสดงออกอ่อนโยนนุ่มนวล		
6. ใช้สรรพนามตนเองว่า “ฉัน” หรือ “ดิฉัน”		
7. พุดจาลงท้ายว่า “ค่ะ”		
8. กิจกรรมที่ทำ เช่น แต่งหน้าทาปาก รักสวยรักงาม		
9. รักร่วมเพศ		
10. รักสองเพศ		

ข้อควรปรับปรุง

.....
 .....
 .....

ข้อเสนอแนะ

.....
 .....
 .....

.....ผู้ประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา
โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิเสธ)
ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 1 คาบ 50 นาที

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต
ตัวชี้วัด 2/2 วิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

สาระสำคัญ

วัยรุ่นส่วนใหญ่ในปัจจุบันมีค่านิยมในเรื่องเพศเปลี่ยนไปยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งไม่คำนึงถึงปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ซึ่งในความจริงแล้วปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาใหญ่ในสังคม ปัญหาและผลกระทบดังกล่าวเป็นเรื่องใกล้ตัว ที่วัยรุ่นควรเรียนรู้ หากวัยรุ่นรู้เท่าทันกับปัญหาก็จะเป็นการช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถ

1. วิเคราะห์การใช้ทักษะการปฏิเสธและทักษะการต่อรองเพื่อการประนีประนอม
2. นักเรียนระบุพฤติกรรมและปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ได้
3. นักเรียนแสดงการปฏิบัติตัวหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้โดยการใช้ทักษะการปฏิเสธและทักษะการต่อรองเพื่อการประนีประนอม

สาระการเรียนรู้

1. ทักษะการปฏิเสธ
2. คุณลักษณะของการปฏิเสธ
3. หลักการปฏิเสธ
4. การเลือกใช้ทักษะการปฏิเสธ
5. ทักษะการต่อรองเพื่อการประนีประนอม
6. คุณลักษณะของการต่อรองเพื่อการประนีประนอม
7. ความสำคัญของทักษะการต่อรองเพื่อการประนีประนอม
8. การเลือกใช้ทักษะการต่อรองเพื่อการประนีประนอม

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่อง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิเสธ)

2. ใบงานเรื่อง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิเสธ)
3. คลิปวิดีโอ ทักษะการปฏิเสธ

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถามและการคิดวิเคราะห์ในชั้นเรียน
2. สังเกตการให้ความร่วมมือในการคิดวิเคราะห์ภายในกลุ่มของตนเอง
3. แบบบันทึกการปฏิบัติ

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์

1. กำหนดสิ่งที่ต้องการจะวิเคราะห์

1.1 ครูนำคลิปวิดีโอ เรื่อง “ทักษะปฏิเสธ” มาให้นักเรียนชม ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น โดยที่ครูคอยเสริม

1.2 ครูอธิบายเพิ่มเติมจากสถานการณ์และเหตุการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์

2. กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์

2.1 แจกใบความรู้ เรื่อง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิเสธ) ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ห่อภิปรายและแสดงความคิดเห็นในเนื้อหา ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิเสธ) และจากคลิปวิดีโอ และสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ได้ชม

2.2 ให้นักเรียนแบ่งเป็น 4 กลุ่ม โดยการเรียงเลขที่ ให้กำหนดประเด็นและปัญหาจากใบความรู้ เรื่อง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิเสธ) คลิปวิดีโอ และสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ได้ชม

2.3 ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม เรื่อง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิเสธ)

3. กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์

3.1 ให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าจากประเด็นคำถามปัญหาเหตุการณ์และสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ (ทักษะการปฏิเสธ) ของเพื่อนแต่ละคน

3.2 ศึกษาจากใบความรู้เพิ่มเติม เรื่อง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิเสธ) ครูคอยเดินกำกับกระตุ้นในการช่วยให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ โดยการสอบถาม

4. กำหนดการพิจารณาแยกแยะ

4.1 นักเรียนภายในกลุ่มช่วยกันตั้งคำถาม ใคร (Who) อะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไม (Why) อย่างไร (How) จากประเด็นคำถามจากสถานการณ์ จากคลิปวิดีโอ เหตุการณ์และสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์และใบความรู้ เรื่อง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิเสธ)

4.2 ครูสุ่มนักเรียนมาแสดงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์และการหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์เสี่ยงโดยการใช้ทักษะการปฏิเสธ

4.3 ให้นักเรียนวิเคราะห์ในการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์จริงอย่างไร ช่วยกันแสดงความคิดเห็น

4.4 ให้นักเรียนเขียนบันทึก ความรู้ลงในใบงาน

5. สรุปคำตอบ

5.1 ครูให้นักเรียน 2 กลุ่มที่เหลือออกมานำเสนอสรุปเรื่อง ทักษะการปฏิเสธและทักษะการต่อรองเพื่อการประนีประนอม จากที่นักเรียนออกมาแสดงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ (ทักษะการปฏิเสธ) จากการชมคลิปวิดีโอ และสถานการณ์เสี่ยงต่างๆ

5.2 ครูสรุปความรู้และผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน และเปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถามประเด็นข้อสงสัยเพิ่มเติม

5.3 ครูกล่าวชมเชยที่นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมในวันนี้ และให้นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....

วัน.....เดือน.....ปี.....

ใบความรู้

เรื่อง ปัญหาและผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิเสธ)

ทักษะการปฏิเสธ

ทักษะการปฏิเสธเป็นทักษะที่สำคัญต่อความสามารถและเป็นสิทธิส่วนบุคคลในการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร โดยการใช้คำพูดหรือท่าทาง เพื่อสื่อสารแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้และยอมรับโดยไม่เสียสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

คุณลักษณะของการปฏิเสธ

1. การปฏิเสธเป็นสิทธิและความต้องการส่วนบุคคลโดยชอบธรรมที่จะสื่อออกมา
2. การปฏิเสธเป็นการแสดงให้เห็นว่า บุคคลนั้นที่เจตคติหรือความต้องการตัดสินใจอย่างชัดเจนว่า จะปฏิเสธหรือบอกความไม่ต้องการต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง
3. ควรพิจารณาว่า พฤติกรรมนั้นเป็นสิ่งที่ต้องปฏิเสธ
4. การปฏิเสธมีองค์ประกอบในด้านการบอกความรู้สึก การแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ และการถามความคิดเห็น

หลักการปฏิเสธ

1. ควรปฏิเสธด้วยคำพูด น้ำเสียง ท่าทางจริงจังอย่างสุภาพ เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนในการปฏิเสธ
2. แสดงพฤติกรรมความรู้สึกควบคู่กับข้ออ้างประกอบเหตุผล
3. การขอความเห็น ร่วมกับการแสดงการขอบคุณ ขอโทษ เพื่อรักษาน้ำใจและสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน
4. มีสิทธิในการแก้ไขปัญหาเมื่อถูกรบเร้าหรือสบบประมาท ไม่ควรหวั่นไหว ลังเลต่อคำพูด ควรยืนยันการปฏิเสธและหาทางออกโดยวิธีการ ดังนี้
  - ควรปฏิเสธซ้ำโดยไม่ต้องใช้ข้ออ้าง พร้อมทั้งกล่าวคำลา โดยไม่ฟังคำพูดอื่นใดอีก เพื่อไม่ให้เกิดความลังเลใจหรือขาดความเชื่อมั่นในตนเอง
  - การต่อรองหรือผัดผ่อน โดยการหากิจกรรมอื่นที่ดีกว่ามาทดแทน
  - การผัดผ่อน โดยยืดระยะเวลาออกไป เพื่อให้ฝ่ายตรงข้ามเปลี่ยนใจ

การเลือกใช้ทักษะการปฏิเสธ

ทักษะการปฏิเสธเป็นเทคนิคแห่งการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ต้องมีการฝึกฝนทั้งความรู้และประสบการณ์ต่อสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันนักเรียนอาจใช้ทักษะการปฏิเสธในกรณีต่างๆ ดังนี้

1. เมื่อไม่ชอบหรือไม่ต้องการร่วมกิจกรรมต่างๆ ซึ่งถ้าต้องทำแล้วจะรู้สึกอึดอัดใจ คับข้องใจ เช่น

- นักเรียนไม่ยอมเรียนในวิชาซีพีหรือศึกษาต่อในคณะที่ไม่ชอบ ในขณะที่พ่อแม่อยากให้เรียน
  - นักเรียนไม่ชอบเล่นกีฬา แต่ชอบเล่นดนตรีมากกว่า
2. เมื่อรู้สึกกังวลใจต่อการเลือกสถานการณืใดสถานการณืหนึ่ง เช่น
- นักเรียนอยากไปเที่ยวคูนึงกับเพื่อน แต่ต้องการส่งการบ้านให้ทันในวันรุ่งขึ้น
  - นักเรียนอยากไปเที่ยวชายทะเลกับเพื่อน แต่พ่อแม่ไม่อนุญาต
3. เมื่อรู้ว่าสถานการณืนั้นเสี่ยงต่อตนเอง เช่น
- คำสบประมาทหรือคำพูดชักชวนจากเพื่อนให้ทดลองบุหรื ดืมสุรา ใช้สารเสพติด
- เที่ยวสถานเริงรมย์ เล่นการพนัน
- การอยู่ในสถานการณืที่จะคล้อยตามในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ การคูนึงไป
- การชวนไปทะเลวิวาทกับผู้อื่น การชวนไปแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน
- การถูกชักชวนจากคนแปลกหน้าให้ร่วมเดินทางหรือไปส่งที่บ้าน
  - การได้รับโทรศัพท์จากเบอร์ที่ไม่คุ้นเคยบอกว่าติดหนี้บัตรเครดิต และให้โอนเงินไป
- ยังเลขบัญชีตามที่บอก

ทักษะการต้อรองเพื่อการประนีประนอม

ทักษะการต้อรอง หมายถึง กระบวนการติดต่อสื่อสารของบุคคลในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร เพื่อร่วมกันตัดสินใจและแก้ไขปัญหา โดยแต่ละฝ่ายจะแสดงความต้องการ ความรู้สึก ความคิดเห็น ตลอดจนความคาดหวังของตนเองให้ฝ่ายตรงข้ามได้ทราบ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากความตั้งใจเดิมมาคล้อยตามตนเอง โดยรักษาไว้ซึ่งสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันไว้

คุณลักษณะของการต้อรองเพื่อการประนีประนอม

การสื่อสารและการสร้างสัมพันธ์ภาพโดยใช้วิธีการต้อรอง เป็นกระบวนการหนึ่งของทักษะชีวิตที่นักเรียนควรฝึกปฏิบัติเพื่อใช้ในการเปลี่ยนแปลงความคิด ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ต่อพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่พึงประสงค์ การต้อรองเพื่อการประนีประนอมมีคุณลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. **เป็นการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ** หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการใช้คำพูด การเขียน และภาษาท่าทาง เพื่อแสดงออกถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารความรู้สึกนึกคิด ความเห็นของตนเองได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณืต่างๆ โดยสามารถที่จะแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการ การขอร้อง การต้อเตือน การช่วยเหลือ การยอมรับ และการปฏิเสธ เป็นต้น

2. **เป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี** หมายถึง ความสามารถของบุคคลต่อการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม เพื่อรักษาและดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อันนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข

ความสำคัญของการทักขการต่อรองเพื่อการประนีประนอม

การทักขการต่อรอง เป็นสิ่งที่เราใช้ปฏิบัติกันบ่อยในชีวิตประจำวัน เพราะมนุษย์ทุกคนย่อมมีการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อการดำรงชีวิตที่สงบสุขในสังคม ซึ่งรวมถึงการเจรจาต่อรองที่มักเกิดขึ้นกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในด้านการทำงาน การค้าขาย การประกอบธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งการทักขการต่อรองมีความสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล หรือสังคมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ด้วยดีทั้ง 2 ฝ่าย
2. เป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์คาดการณ์ ประเมินเหตุการณ์ โดยใช้กระบวนการแบบบูรณาการทักขชีวิตหลายๆ อย่างเข้าด้วยกัน เช่น การสื่อสาร การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน การรู้จักแก้ปัญหา การรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การรู้จักคิดอย่างมีจรรยาบรรณ เป็นต้น ในขณะที่เผชิญปัญหาได้อย่างรอบคอบ
3. เป็นการสร้างความตระหนักรู้ในตนเองของบุคคลต่อการรู้จักรักษาสิทธิของตนเอง และเคารพสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน
4. เป็นกระบวนการช่วยพัฒนาการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
5. เป็นการปลูกฝังจิตสำนึกของบุคคลให้รับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเองและผู้อื่น เพื่อพัฒนาการจัดการและการประเมินตนเองได้อย่างเหมาะสม

การเลือกใช้การทักขการต่อรองเพื่อการประนีประนอม

การทักขการต่อรองเป็นเทคนิคหรือกลวิธีอย่างหนึ่งของบุคคลในการปกป้องสิทธิส่วนบุคคล เพื่อป้องกันการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ที่จะทำให้เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่นในด้านต่างๆ เช่น สุขภาพ การทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นต้น การทักขการต่อรองเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิเสศ เนื่องจากการต่อรองเป็นการรักษาสิทธิของตน เพื่อแสดงถึงความต้องการของตนเองอย่างตรงไปตรงมาในการทำความตกลงร่วมกันกับอีกฝ่ายหนึ่ง ในขณะที่การปฏิเสศเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่ทุกคนควรเคารพต่อความคิดและความต้องการที่แตกต่างกันออกไปของบุคคล 2 ฝ่าย

ปัจจุบันด้วยสภาวะสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในสังคมเมืองการเอาใจเอาเปรียบ ความเห็นแก่ประโยชน์ หรือความสุขส่วนตัวของผู้คนมีมากขึ้น ขณะที่ความเห็นอกเห็นใจกันมีน้อยลง ดังนั้น เราจึงควรฝึกทักษะชีวิตทุกรูปแบบเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ปัญหาด้านสุขภาพ เนื่องจากอาจนำไปสู่ความเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่พึงประสงค์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ความรักกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ การเกิดโรคทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ได้

- การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ทำให้ขาดสติควบคุมตัวเอง อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุและการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ

- การใช้ยาและสารเสพติด อาจนำไปสู่การขาดสติในการควบคุมตนเอง การติดยา การแพ้ยาร การเมายา อาจก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม อุบัติเหตุ และการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ เป็นต้น

ตัวอย่างปัญหาดังกล่าว นักเรียนควรตระหนักว่า การรู้จักฝึกปฏิบัติทักษะการต่อรองที่เหมาะสมและถูกต้อง จะเป็นการป้องกันและสร้างเสริมภูมิคุ้มกันที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่พึงประสงค์ได้ โดยมีวิธีการสร้างทักษะการต่อรองที่เหมาะสม ดังนี้

1. ตั้งสติให้ดี ไม่แสดงความตกใจ ความเครียด หรือความหวาดกลัวจนเกินเหตุ
2. รับฟังข้อเสนออย่างตั้งใจ พร้อมทั้งหาคำตอบโดยการขังใจตนเองในประเด็นต่างๆ อย่างละเอียด รวดเร็ว
3. ไม่แสดงอาการตอบรับหรือปฏิเสธทันที ด้วยการแสดงกิริยาท่าทางที่มาจากอีกฝ่ายเกิดความรู้สึกไม่ดี เช่น ก้าวร้าว ตุก โกรธ อันจะก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองได้
4. แสดงท่าทางที่เป็นมิตรด้วยการพูดจา ดารแสดงกิริยาท่าทางที่สุภาพนุ่มนวล ใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส การรู้จักใช้คำว่า “ขอบคุณ” เมื่อเขาแสดงไมตรีจิตต่อเจตนาของเขา พร้อมทั้งปฏิเสธด้วยคำว่า “ขอโทษ” หรือ “เสียใจ” ที่เราไม่สามารถสนองต่อความต้องการของเขาได้ โดยคำนึงถึงความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อรักษาสัมพันธภาพเอาไว้
5. แสดงความรู้สึกของตนเองพร้อมประกอบเหตุผลที่สามารถโต้แย้งได้มากกว่าการให้เหตุผลธรรมดา โดยแสดงถึงข้อดีและข้อเสียที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์นั้นๆ
6. เลี่ยงกิจกรรมอื่นมาแทน เช่น การชวนไปออกกำลังกาย เล่นกีฬา ดูภาพยนตร์ หรือทำกิจกรรมอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แทนการแสดงพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การจูบ กอด การขอมิเพศสัมพันธ์ การชักชวนให้ใช้ยาเสพติด เป็นต้น
7. ผัดผ่อนหรือเลี่ยงออกจากสถานการณ์ เช่น การหยุดทำพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ การบอกปฏิเสธอย่างนุ่มนวล การเดินเลี่ยงจากสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัยนั้น เป็นต้น

ใบงาน

เรื่อง ปัญหาและผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิเสธ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์ การใช้ทักษะปฏิเสธ จากที่ได้ชมคลิปวิดีโอ เรื่อง “ทักษะการปฏิเสธ”

1. สถานการณ์เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. การใช้ทักษะปฏิเสธ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

แบบบันทึกการปฏิบัติ

ชื่อกลุ่ม .....

สมาชิกในกลุ่ม 1..... 2.....
 3..... 4.....
 5..... 6.....
 7..... 8.....

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ประเด็นที่ประเมิน	การปฏิบัติ	
	มี	ไม่มี
1. น้ำเสียงหนักแน่น		
2. ท่าทางจริงจัง		
3. สุภาพ		
4. แสดงพฤติกรรมความรู้สึกควบคู่กับข้ออ้างประกอบเหตุผล		
5. ไม่หวั่นไหว ลังเลต่อคำพูดเมื่อถูกรบเร้า		
6. ปฏิเสธซ้ำ		
7. ผัดผ่อน ยืดระยะเวลาออกไป เพื่อให้ฝ่ายตรงข้ามเปลี่ยนใจ		
8. เชื้อมั่นในตนเอง		
9. แสดงการขอบคุณ ขอโทษ เพื่อรักษาน้ำใจและสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน		
10. กล่าวคำลา แล้วเดินออกมา โดยไม่ฟังคำพูดอื่นได้อีก		

ข้อควรปรับปรุง

.....
 .....
 .....

ข้อเสนอแนะ

.....
 .....
 .....

.....ผู้ประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา
โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 โรคติดต่อทางทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์)

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 1 คาบ 50 นาที

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต
ตัวชี้วัด 2/3 อธิบายวิธีป้องกันตนเองหลีกเลี่ยงจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอดส์ และการตั้งครรรภ์
โดยไม่พึงประสงค์

สาระสำคัญ

ปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ ซึ่งในปัจจุบันนับได้ว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาใหญ่ในสังคม เป็นเรื่องใกล้ตัวที่วัยรุ่นควรเรียนรู้หากวัยรุ่นมีความรู้ความเข้าใจถึงอันตรายและการป้องกันการติดโรคด้วยวิธีการที่ปลอดภัยเพื่อให้สามารถป้องกันตนเองไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าว

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถ

1. วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง
2. บอกถึงพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดต่อของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้
3. สามารถแสดงการสวมถุงยางอนามัยได้

สาระการเรียนรู้

1. ปัญหาและสาเหตุของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
2. อาการ และการติดต่อของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
3. พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดต่อของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
4. การป้องกันและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดต่อของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์)
2. ใบความรู้ที่ 2 เรื่องการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง
3. ใบงานเรื่อง โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์)
4. แบบบันทึกการปฏิบัติ เรื่องการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง
5. คลิปวิดีโอ เรื่อง ผู้ป่วยจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

6. ถูยงอนนมนัย
7. แตงกวาง
8. ทิชชู่

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถามและการคิดวิเคราะห์ในชั้นเรียน
2. สังเกตการให้ความร่วมมือในการคิดวิเคราะห์ภายในห้องเรียน
3. ใบงานเรื่อง โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์)
4. แบบบันทึกการปฏิบัติ เรื่อง การใช้ถูยงอนนมนันที่ถูกวินิ

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์

1. กำหนดสิ่งที่ต้องการจะวิเคราะห์

1.1 ครูนำคลิปวิดีโอ “ผู้ป่วยจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์” มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น

1.2 ครูให้นักเรียนดูรูปภาพโรคติดต่อที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์

1.3 ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ปัญหา คนละ 1 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์) คลิปวิดีโอ “ผู้ป่วยจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์” และรูปภาพโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์)

2. กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์

2.1 แจกใบความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์) และเรื่องการใช้ถูยงอนนมนันที่ถูกวินิ

2.2 ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน

2.3 นักเรียนศึกษาจากใบความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์) และให้นักเรียนวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ อาการ การติดต่อของโรค พฤติกรรมเสี่ยงและการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

3. กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์

ให้นักเรียนและคู่ของตนเอง วิเคราะห์และแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาของกันและกัน จากใบความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์) เรื่องการใช้ถูยงอนนมนันที่ถูกวินิและจากคลิปวิดีโอ “ผู้ป่วยจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์” และรูปภาพโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์)

4. กำหนดการพิจารณาแยกแยะ

4.1 ครูสู่มักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์) และวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ อาการ การติดต่อของโรค พฤติกรรมเสี่ยงและการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

4.2 นักเรียนชวนกันตั้งคำถามจากที่เพื่อนนักเรียนออกมานำเสนอเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์) สาเหตุ อาการ การติดต่อของโรค พฤติกรรมเสี่ยงและการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยกันวิเคราะห์ระหว่างผู้นำเสนอและผู้รับฟัง

4.3 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกวิธี นักเรียนและคู่ของตนเองฝึกปฏิบัติการสวมถุงยางอนามัยตามขั้นตอนในใบความรู้เรื่องการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกวิธีกับอุปกรณ์จำลองที่ครูเตรียมมา

5. สรุปคำตอบ

5.1 นักเรียนสรุปความรู้และผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเรื่องการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกวิธี

5.2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถามในประเด็นที่สงสัยและสนใจเพิ่มเติมและบันทึกความรู้ลงในใบงาน

5.3 ครูสรุปเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเรื่องการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกวิธี ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและกล่าวชมนักเรียนที่ชวนกันทำกิจกรรมในวันนี้

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....

วัน.....เดือน.....ปี.....

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์)

ความหมายของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ คือ โรคที่ติดต่อโดยการร่วมเพศกับผู้ที่ป่วยเป็นโรค หรือการทำความสะอาดไม่ถูกสุขลักษณะหลังการร่วมเพศ ซึ่งโรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีดังนี้

1. โรคเอดส์
2. กามโรค เช่น โรคหนองใน โรคแผลริมอ่อน โรคซิฟิลิส

ความหมายของคำว่าเอดส์

เอดส์ มาจากคำว่า “AIDS” ซึ่งย่อมาจาก Acquired Immuno Deficiency Syndrome

A = Acquired หมายถึง ภาวะที่เป็นขึ้นมาภายหลังไม่เป็นแต่กำเนิด

L = Immuno หมายถึง ภูมิคุ้มกันของร่างกาย

D = Deficiency หมายถึง บกพร่องหรือเสียไป

S = Syndrome หมายถึง กลุ่มอาการหรือมีอาการหลายๆ อย่าง

โรคเอดส์ (AIDS) คืออะไร

โรคเอดส์ หรือ โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง (Acquired Immune Deficiency Syndrome - AIDS) เป็นกลุ่มอาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นเพราะร่างกายได้รับเชื้อไวรัส เอชไอวี (HIV) ซึ่งจะเข้าไปทำลายเม็ดเลือดขาว ที่เป็นแหล่งสร้างภูมิคุ้มกันโรค ทำให้ภูมิคุ้มกันโรคลดน้อยลง จึงทำให้ติดเชื้อโรคฉวยโอกาสแทรกซ้อนเข้าสู่ร่างกายได้ง่ายขึ้น เช่น วัณโรคในปอด หรือต่อมน้ำเหลือง เยื่อหุ้มสมองอักเสบจากเชื้อรา โรคผิวหนังบางชนิดหรือเป็นมะเร็งบางชนิดได้ง่ายกว่าคนปกติ ซึ่งสาเหตุของการเสียชีวิตมักเกิดขึ้นจากโรคติดเชื้อฉวยโอกาสต่างๆ เหล่านี้ ทำให้อาการจะรุนแรง และเสียชีวิตอย่างรวดเร็ว

ลักษณะอาการ

ผู้ได้รับเชื้อเอดส์ จะมีอาการต่างๆ ของโรคแบ่งได้เป็น 2 ระยะดังนี้

1. ระยะไม่ปรากฏอาการ [Asymptomatic Stage]

ผู้ติดเชื้ออาจจะไม่มีอาการผิดปกติแต่อย่างใด ระหว่างนี้สุขภาพจะแข็งแรงเหมือนคนปกติเลือดจะให้ผลบวกหลังรับเชื้อประมาณ 4 สัปดาห์ขึ้นไป ผู้ติดเชื้อจำนวนมากจะอยู่ในระยะนี้และไม่ทราบว่าตนเองติดเชื้อเมื่อมีเพศสัมพันธ์ก็แพร่เชื้อเอดส์ไปสู่คู่อีกได้

2. ระยะที่มีอาการ [Symptomatic Stage]

2.1 ระยะเริ่มปรากฏอาการ [Symptomatic HIV Infection]

ผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์นอกจากจะตรวจพบเลือดบวกแล้ว จะปรากฏอาการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างให้เห็นเป็นเวลานานกว่า 3 เดือน โดยไม่ทราบสาเหตุ เช่น ต่อม

น้ำเหลืองใต้ มีไข้ ท้องเสียเรื้อรัง น้ำหนักลด มีเชื้อราในปาก ระยะนี้ถ้ายังรักษาสุขภาพ แข็งแรงอยู่เสมอส่วนมากยังสามารถทำงานได้ตามปกติ แต่ถ้าผู้ป่วยมีร่างกายอ่อนแอลงมากๆ และมีโรคแทรกซ้อนอาจเสียชีวิตได้

2.2 ภาวะโรคเอดส์ [AIDS]

เป็นระยะที่ภูมิคุ้มกันของร่างกายเสียไปเกือบหมด ผู้ป่วยจะมีอาการของการติดเชื้อฉวยโอกาสบ่อยๆ เช่น ปอดบวม มะเร็งของหลอดเลือด สมองอักเสบ มีอาการทางจิตประสาท ส่วนใหญ่คนที่เป็โรคเอดส์เต็มขั้นจะตายภายใน 2 – 4 ปี

การติดต่อกันได้อย่างไร

1. การร่วมเพศ โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย ไม่ว่าจะชายกับชาย ชายกับหญิง หรือหญิงกับหญิง ทั้งช่องทางธรรมชาติ หรือไม่ธรรมชาติ ก็ล้วนมีโอกาสติดโรคนี้ได้ทั้งสิ้น และปัจจัยที่ทำให้มีโอกาสติดเชื้อมากขึ้น ได้แก่ การมีแผลเปิด และจากข้อมูลของสำนักกระบาดวิทยา ประมาณร้อยละ 84 ของผู้ป่วยเอดส์ ได้รับเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์

2. การรับเชื้อทางเลือด

- ใช้เข็มหรือกระบอกฉีดยาร่วมกับผู้ติดเชื้อเอดส์ มักพบในกลุ่มผู้ติดยาเสพติด และหากคนกลุ่มนี้ติดเชื้อ ก็สามารถถ่ายทอดเชื้อเอดส์ ทางเพศสัมพันธ์ได้อีกทางหนึ่ง

- รับเลือดในขณะผ่าตัด หรือเพื่อรักษาโรคเลือดบางชนิด ในปัจจุบันเลือดที่ได้รับบริจาคทุกขวด ต้องผ่านการตรวจหาการติดเชื้อเอดส์ และจะปลอดภัยเกือบ 100%

3. ทารก ติดเชื้อจากแม่ที่ติดเชื้อเอดส์ การแพร่เชื้อจากแม่สู่ลูก ผู้หญิงที่ติดเชื้อเอดส์ หากตั้งครรภ์ และไม่ได้รับการดูแลอย่างดี เชื้อเอช ไอ วี จะแพร่ไปยังลูกได้ ในอัตราร้อยละ 30 จากกรณีเกิดจากแม่ติดเชื้อ จึงมีโอกาสที่จะรับเชื้อเอช ไอ วี จากแม่ได้

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ มีดังนี้

1. การสำส่อนทางเพศ มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย
2. การเสพยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น โดยการใช้อุปกรณ์ร่วมกับผู้อื่น
3. การสัมผัสกับเลือดของผู้อื่นโดยไม่ใส่ถุงมือป้องกันและมีบาดแผลทำให้เชื้อเอดส์ในเลือดของผู้ป่วยเอดส์เข้าสู่ร่างกายได้

4. การใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ที่ต้องสัมผัสกับเลือดร่วมกับผู้อื่น เช่น แปรงสีฟันไม้แคะหู มีดโกนหนวด กรรไกรตัดเล็บ อุปกรณ์ที่ใช้เจาะหู อุปกรณ์ที่ใช้ในการสัก เป็นต้น

พฤติกรรมที่ไม่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

จากการศึกษาในประเทศต่างๆ เท่าที่ผ่านมา ไม่พบว่ามีการติดต่อโดย

1. การกินอาหาร และดื่มน้ำร่วมกัน
2. หายใจ ไอ จามรดกัน

3. การกินอาหาร และดื่มน้ำร่วมกัน
4. การว่ายน้ำในสระ หรือเล่นกีฬาร่วมกัน
5. การใช้ห้องน้ำร่วมกัน
6. การอยู่ในห้องเรียน ห้องทำงาน ยานพาหนะ หรือการอยู่ใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อ
7. การสัมผัส โอบกอด
8. การใช้คร้ว ภาชนะเครื่องครัว จาน แก้ว หรือผ้าเช็ดตัวร่วมกัน
9. การใช้โทรศัพท์ร่วมกัน
10. การถูกยุง หรือแมลงกัด

การป้องกันโรคเอดส์

เอดส์เป็นโรคที่ป้องกันได้ แต่ยังไม่มียาใดสามารถรักษาให้หายได้ในขณะนี้ การปฏิบัติตนซึ่งจะช่วยป้องกันโรคเอดส์ได้ มีดังนี้

1. ไม่สำส่อนทางเพศ และควรใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่มีใช้คู่สมรสของตน
2. ไม่เสพสารเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้ามใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นนอกจากนี้การเสพสารเสพติดบางชนิดจะทำให้ผู้เสพเกิดความเคลิบเคลิ้ม งุนงง และชักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการป้องกัน อันอาจนำมาซึ่งการติดเชื้อเอดส์ในที่สุด
3. ไม่ใช้แปรงสีฟัน ไม้แคะหู กรรไกรตัดเล็บ มีดโกนหนวด หรืออุปกรณ์อื่นๆร่วมกับผู้อื่น
4. เลือกลงยงอนามัยที่มีคุณภาพดี และใช้อย่างถูกวิธีทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์
5. ถ้ามีเหตุที่ต้องสัมผัสเลือด เช่น การปฐมพยาบาลบาดแผลให้ผู้อื่น ควรใช้ถุงมือยาง ถุงมือพลาสติก หรือถุงพลาสติกที่สะอาดสวมมือทุกครั้ง
6. ก่อนแต่งงาน ควรตรวจเลือดทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง

กามโรค

เป็นโรคติดต่อที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งเป็นกลุ่มโรคที่มีการติดเชื้อหลายชนิด เช่น โรคหนองใน เป็นโรคที่ติดต่อได้ง่ายและมีอาการอย่างรวดเร็ว ท่อปัสสาวะจะอักเสบมีหนองไหล

โรคแผลริมอ่อน เป็นกามโรคที่จะเกิดแผลเจ็บแสบที่อวัยวะเพศและทำให้ต่อมน้ำเหลืองขาอักเสบโดยการเกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ชั้นแรกจะเป็นเม็ดผื่นที่อวัยวะเพศ ต่อมาจะกลายเป็นตุ่มหนอง ลูกกลม อย่างรวดเร็วถึงต่อมน้ำเหลืองบริเวณขาหนีบจนกลายเป็นฝี แผลที่อวัยวะเพศหากไม่รักษาจะกินเนื้อไปเรื่อยๆ อาจถึงขั้นทำให้อวัยวะเพศแห้งได้

โรคซิฟิลิส เป็นโรคติดต่อที่เรื้อรังร้ายแรงหากไม่ได้รับการรักษาเชื้อจะลูกกลมต่อไปอาจเข้าไปในระบบประสาท กระดูก และข้อ อาจทำให้เกิดความพิการและเสื่อมสมรรถภาพทางร่างกายได้

นอกจากการที่แยกตัวอย่างเบี่ยงต้นนี้แล้ว ยังมีโรคและท่อน้ำเหลือง โรคเรื้อรัง บริเวณขาหนีบ เป็นต้น โรคติดต่อทางเพศไม่ได้ติดต่อกันด้วยการอยู่ร่วมกันเราสามารถอยู่ร่วมกับผู้ป่วยโรคเหล่านี้แต่ต้องป้องกัน ซึ่งจะมีวิธีการป้องกันดังต่อไปนี้

1. ไม่ควรสำส่อนทางเพศ ไม่ควรมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่ไม่แน่ใจว่ามีโรคติดต่อหรือไม่
2. ก่อนการมีเพศสัมพันธ์ควรรู้จักป้องกันตนเอง โดยสวมถุงยางอนามัยทุกครั้ง
3. หลีกเลี่ยงการสัมผัสน้ำในช่องคลอด น้ำสุจิ เลือด น้ำลาย เสมหะ เหงื่อปัสสาวะของผู้อื่น
4. ไม่ควรเสพสารเสพติด
5. ไม่ใช้สิ่งของเครื่องใช้ร่วมกับผู้อื่น เช่น เสื้อผ้า ผ้าเช็ดตัว มีดโกนหนวด กรรไกรตัดเล็บ
6. ควรมีการตรวจเลือดและตรวจสุขภาพเป็นประจำ
7. เมื่อพบความผิดปกติในร่างกาย ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที

ใบความรู้ที่ 2

เรื่อง การใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกวิธี

ถุงยางอนามัย ป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ ได้แค่ไหน

ถุงยางอนามัย สามารถป้องกันโรคเอดส์ได้แน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการใช้ว่าถูกต้องหรือไม่ เช่น ถุงยางมีคุณภาพดีพอหรือไม่ หมดอายุการใช้งานหรือยัง โดยปกติให้ดูจากวันผลิตไม่เกิน 3 ปี หรือดูวันหมดอายุที่ซอง ซองต้องไม่ชำรุด หรือฉีกขาด นอกจากนี้ต้องเลือกขนาดใช้ให้เหมาะสม ถ้าขนาดไม่พอดี ก็อาจฉีกขาด หรือหลุดออกง่ายซึ่งจะไม่สามารถป้องกันโรคเอดส์อย่างได้ผล

วิธีใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง

1. หลังจากตรวจสอบว่า ถุงยางอนามัยไม่หมดอายุ ซองไม่มีรอยฉีกขาด ฉีกมุมซองโดยระมัดระวัง ไม่ให้เล็บมือเกี่ยวถุงยางอนามัยขาด

2. ใช้ถุงยางอนามัยในขณะที่อวัยวะเพศแข็งตัว บีบปลายถุงยาง เพื่อไล่อากาศ รูดถุงยางอนามัย โดยให้ม้วนขอบอยู่ด้านนอก

3. สวมถุงยางอนามัย แล้วรัดให้ขอบถุงยางอนามัย ถึงโคนอวัยวะเพศ

4. หลังเสร็จกิจ ควรรีบถอดถุงยางอนามัย ในขณะที่อวัยวะเพศยังแข็งตัว โดยใช้กระดาษชำระหุ้มถุงยาง อนามัยก่อนที่จะถอด หากไม่มีกระดาษชำระต้องระวัง ไม่ให้มือสัมผัสกับด้านนอกของถุงยาง ควรสันนิษฐานว่า ด้านนอกของถุงยาง อาจจะปนเปื้อนเชื้อเอดส์และเชื้อโรคอื่น ๆ

6. ทิ้งถุงยางอนามัยที่ใช้แล้ว ลงในภาชนะรองรับ เช่น ถังขยะ

ใบงานที่ 1

เรื่อง โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์)

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และอธิบายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์) และวิธีป้องกัน

โรคเอดส์	การดูแลตนเอง/การป้องกัน
<p style="text-align: center;">พฤติกรรมเสี่ยง</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p style="text-align: center;">ลักษณะอาการ</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p style="text-align: center;">การป้องกัน</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

แบบบันทึกการปฏิบัติ
เรื่อง การใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกรวิธี

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

การปฏิบัติ	ผลการประเมิน	
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
1. ตรวจสอบถุงยางดู วันที่ผลิตและวันหมดอายุ ไม่มีรอยฉีกขาด		
2. ฉีกซองอย่างระมัดระวัง จากด้านข้าง		
3. ตรวจสอบถุงยางอีกครั้ง ระวังอย่าให้โดนเล็บและของมีคม		
4. บีบจุก ให้รอยม้วนขอบถุงยางอนามัยอยู่ด้านนอก		
5. ใช้มือรัดถุงยางจนสุดโคนอย่างระมัดระวังและช้าๆ		
6. หลังเสร็จกิจ จับที่โคนหรือใช้ทิชชู์รองจับ		
7. ค่อยๆ รูดออกอย่างช้าๆ		
8. ขมวดปมมัดปลายถุงยางให้เรียบร้อย		
9. นำไปทิ้งถังขยะ		
10. ทำความสะอาดมือ ล้างมือ/เช็ดมือ		

ชื่อควรปรับปรุง

.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

.....
ผู้ประเมิน

แบบวัดความรู้เรื่องเพศศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบความรู้เรื่องเพศศึกษามีข้อสอบทั้งหมด 20 ข้อ
2. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวเลข 1. 2. 3. หรือ 4. ของแต่ละข้อที่เห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวลงในแบบทดสอบทั้งฉบับ

1. การวางตัวต่อเพศตรงข้าม ข้อใดที่น่าเป็นห่วงมากที่สุด
  1. การไม่ให้เกียรติซึ่งกันและกัน
  2. การที่ผู้ชายไม่ดูแลและช่วยเหลือผู้หญิง
  3. ความสัมพันธ์ที่เกินเลยจนถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์กัน
  4. ความอิจฉาริษยาที่อยู่ในใจแล้วแสดงออกเป็นการกระทำ
2. การนัดหมายพบปะสังสรรค์ระหว่างเพื่อนต่างเพศในสังคมไทยควรปฏิบัติอย่างไร
  1. แต่งกายสุภาพเรียบร้อยและถูกกาลเทศะ
  2. นัดพบกันในที่ลับตาผู้คนหรือลำพังเพียงสองคน
  3. ขออนุญาตผู้ปกครองและอยู่ในความดูแลของผู้ปกครอง
  4. วางตัวให้เหมาะสมกับเพศใช้ถ้อยคำและภาษาสนทนาเป็นกันเอง
3. สิ่งใดเป็นหลักการวางตัวที่ดีเมื่อต้องคบกับเพื่อนต่างเพศ
  1. พยายามหลีกเลี่ยงในการให้ความช่วยเหลือ
  2. ให้ความสนิทสนมเหมือนเพื่อนเพศเดียวกัน
  3. ใช้กริยาวาจาตามสมันิยมเพื่อความเป็นกันเอง
  4. หญิงควรรักษาวลสงวนตัว ชายควรให้เกียรติฝ่ายหญิง
4. การคบเพื่อนมีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร
  1. สำคัญ เพราะคนต้องมีเพื่อน
  2. สำคัญ เพราะจะทำให้อยู่สังคมได้ดี
  3. ไม่สำคัญ เพราะคนเราอยู่คนเดียวได้
  4. ไม่สำคัญ เพราะการมีเพื่อนมากก็มีเรื่องมาก

5. ถ้าเพื่อนต่างเพศชวนให้ไปค้างคืนที่บ้าน เพื่อเตรียมตัวก่อนสอบนักเรียนจะอย่างไร
1. ไป เพราะจะได้อยู่กับสองคน
  2. ไป แต่ตัวหนังสือเสร็จแล้วกลับบ้าน
  3. ไม่ไป เพราะผู้ปกครองไม่ให้ไปค้างที่อื่น
  4. ไม่ไป เพราะมีอะไรสงสัยก็โทรถามจะดีกว่า
6. ถ้าเพื่อนชวนให้นักเรียนไปเที่ยวสถานเริงรมย์ นักเรียนจะบอกอย่างไร
1. ไป เพราะสนุกกับกลุ่มเพื่อน
  2. ไป เพราะรู้สึกว่่าเท่ คูลมีเสน่ห์ ในสายตาผู้หญิง
  3. ไม่ไป เพราะไร้สาระ ไม่มีประโยชน์
  4. ไม่ไป เพราะเป็นสถานที่ไม่เหมาะกับวัย
7. หากเพื่อน ชวนนักเรียนไปดูวิดีโอหรือภาพลามกที่มีเนื้อหาช่วยุอารมณ์เพศ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร
1. บอกเพื่อนว่า ดีเหมือนกัน ดูแป๊บเดียวนะให้พอสนุกสนาน
  2. บอกเพื่อนว่า ดูคนเดียวไปก่อน ต้องรีบกลับบ้าน ไว้คราวหน้า
  3. บอกเพื่อนว่า ไม่ดีนะจะกระตุ้นอารมณ์ทางเพศและอาจจะควบคุมไม่ได้
  4. บอกเพื่อนว่า ไม่ดีนะเป็นการกระตุ้นอารมณ์เพศ ให้ตั้งใจเรียนดีกว่าพ่อแม่จะเป็นห่วง
8. พฤติกรรมใดที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์มากที่สุด
1. การไปดูหนังในโรงภาพยนตร์เพียงลำพัง
  2. การดื่มสุราในงานฉลองวันขึ้นปีใหม่ที่บ้าน
  3. การเที่ยวกลางคืนตามสถานบันเทิงเริงรมย์กับคู่รัก
  4. การสวมเสื้อสายเดี่ยว เหวลอย ในงานเปิดตัวสินค้าตัวใหม่
9. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นุ่นข้อใดเป็นปัญหาสังคมมากที่สุด
1. การเที่ยวกลางคืน
  2. การมีแฟนตั้งแต่อายุน้อย
  3. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
  4. การดูคลิปโป๊ และสื่อลามกอนาจาร

10. เมื่อเพื่อนบอกว่า การให้เพื่อนต่างเพศกอดจูบลูบคลำเป็นเรื่องธรรมดา นักเรียนจะบอกเพื่อนอย่างไร
1. เห็นด้วย เพราะเป็นเรื่องรูปกายภายนอก ไม่เสียหายอะไร
  2. ไม่เห็นด้วย เพราะอาจจะทำให้ฝ่ายชายเข้าใจผิดว่าเป็นหญิงใจง่าย
  3. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นจุดเริ่มต้นที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน
  4. ไม่เห็นด้วย เพราะเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ก่อนวัยและจะมีปัญหาต่อตนเองและครอบครัวตามมา
11. หากนักเรียนมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ นักเรียนจะปฏิบัติต่อเพื่อนนักเรียนอย่างไร
1. ปฏิบัติต่อเขาเหมือนคนปกติ
  2. ล้อเลียนพฤติกรรมของเขา
  3. แสดงความรังเกียจ
  4. พุดจาตุญก
12. บุคคลใดแสดงออกถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ
1. ชาย(ช) มีแต่เพื่อนเพศเดียวกับตน
  2. โก้(ช) รักและชอบแจ๊ค(ช) แบบคู่รัก
  3. หน้อย(ญ) คบเพื่อนเพศหญิงหลายคน
  4. ขวัญ(ญ) มีเพื่อนในกลุ่มเป็นผู้หญิงที่มีอายุมากกว่า
13. วิธีปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ในข้อใดดีที่สุด
1. รู้จักระงับอารมณ์
  2. ไม่เสพสารเสพติดและสิ่งมีนเมา
  3. ต้องรู้เท่าทันถึงสถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์
  4. การวางตัวต่อเพศตรงข้ามและรู้จักรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
14. หากนักเรียนมีคนรักในระหว่างเรียน นักเรียนควรหลีกเลี่ยงสถานการณ์ในข้อใดมากที่สุด
1. การให้ความสนิทสนมกับเพื่อนเพศตรงข้ามคนอื่นๆ
  2. การไปเที่ยวทะเลกับคนรักและพักผ่อนพร้อมกลุ่มเพื่อน
  3. การรับประทานอาหารกับคนรักและกลุ่มเพื่อนในโรงอาหาร
  4. การอยู่ด้วยกันตามลำพังในบ้านของคนรักที่ไม่มีผู้ปกครองอยู่ด้วย

15. ถ้าเลิกเรียน เพื่อนต่างเพศที่นักเรียนรู้สึกชอบเป็นพิเศษชวนไปงานวันเกิด นักเรียนจะอย่างไร
1. ไป เพราะอยากสนุก
  2. ไป เพราะจะได้มีโอกาสใกล้ชิดกัน
  3. ไม่ไป เพราะคงไม่ได้อยู่ด้วยกันตามลำพัง
  4. ไม่ไป เพราะให้ของขวัญที่โรงเรียนก็พอแล้ว
16. นักเรียนจะมีวิธีแนะนำเพื่อนที่ชอบเที่ยวกลางคืนจนติดกับเพื่อนต่างเพศอย่างไร
1. ไปได้แต่ควรชวนเพื่อนคนอื่นๆ ไปด้วย
  2. ให้เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของการเที่ยวกลางคืนกับเพื่อนต่างเพศ
  3. มีความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ก่อนวัยได้ จะทำให้พ่อแม่เสียใจภายหลัง
  4. ทำให้ไม่ได้พักผ่อน มีผลเสียต่อสุขภาพ และมีผลให้ไปเรียนหนังสือไม่ได้
17. หากเพื่อนชวนนักเรียนไปหาความสุขด้วยการดื่มแอลกอฮอล์หรือของมีนเมา พุดคุยแต่เรื่องทางเพศที่หะลึ่งลามก นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร
1. รับคำชวนและบอกเพื่อนว่าให้ชวนเพื่อนชายหญิงคนอื่นไปด้วยหลายๆ คน เพื่อความสนุกสนานเต็มที่
  2. รับคำชวนด้วยความเกรงใจ ไปดื่มด้วยสักพักแล้วกลับ เพื่อไม่ให้ขัดใจเพื่อนและคงรักษาความเป็นเพื่อนไว้ได้
  3. ปฏิเสธคำชวนและบอกเพื่อนว่าแอลกอฮอล์ไม่มีผลดีต่อร่างกาย อาจจะทำให้เสื่อมสมรรถภาพทางเพศได้
  4. ปฏิเสธและเตือนเพื่อนว่าจะเป็นการกระตุ้นอารมณ์เพศที่ควบคุมไม่ได้จะมีผลเสียต่อตนเองและครอบครัวได้
18. ปัญหาและผลกระทบจากการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ที่รุนแรงที่สุด คือ
1. เสียชีวิต
  2. เสียค่ารักษาพยาบาลมาก
  3. เกิดความทุกข์ทางกายและใจ
  4. ทำให้คนในครอบครัวเดือดร้อนและอับอาย

19. การป้องกันและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ที่ดีที่สุด คือ

1. ไม่มีเพศสัมพันธ์
2. หลีกเลี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์
3. ไม่เที่ยวสถานบันเทิงเรีงรมย์
4. ไม่ใช่เครื่องใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้ป่วย

20. วิธีเลือกถุงยางอนามัยในข้อใดไม่ถูกต้อง

1. ดู วัน เดือน ปี ที่ผลิตและหมดอายุ
2. ดูลิ้นที่สวยงามมีกลิ่นหอม
3. ซองบรรจุไม่ชำรุด หรือฉีกขาด
4. เลือกขนาดให้เหมาะสม

แบบสอบถามเจตคติเรื่องเพศศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเจตคติของนักเรียนเรื่องเพศศึกษามีจำนวนข้อคำถาม 20 ข้อ
2. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อความที่ตรงกับความคิด ความรู้สึกที่แท้จริง
ของนักเรียนมากที่สุด

ระดับความคิดเห็น

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง นักเรียนมีความคิดหรือมีความรู้สึกไม่ เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นหรือมีความรู้สึก ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น
เห็นด้วย	หมายถึง นักเรียนมีความคิดหรือมีความรู้สึกตรง กับข้อความนั้น
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง นักเรียนมีความคิดหรือมีความรู้สึกตรง กับข้อความนั้นมากที่สุด

ข้อที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
1.	ผู้ชายไม่ควรไปสัมผัสร่างกายในส่วนที่สงวนของ ผู้หญิง เช่น ต้นคอ หน้าท้อง แก้ม หน้าขา					
2.	การกอดจูบเป็นเรื่องธรรมชาติของวัยรุ่น					
3.	การที่จะรักใคร่สักคนต้องยอมแลกความรักด้วย ร่างกาย					
4.	สุภาพบุรุษต้องให้เกียรติผู้หญิงเสมอ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
5.	การห่วงใยกัน ดูแลและแนะนำสิ่งดีๆ ให้แก่กัน คือ การแสดงออกทางความรัก รูปแบบหนึ่ง				
6.	เมื่อประสบกับปัญหานักเรียนชอบปรึกษาเพื่อน มากกว่าปรึกษาพ่อแม่				
7.	การที่เราเป็นชายหรือเป็นหญิงควรที่รักในตนเอง มองเห็นคุณค่าของตนเองให้มาก ถ้าหากมีเรื่อง หรือปัญหาควรปรึกษาบิดา - มารดาหรือ ผู้ปกครองเป็นดีที่สุด				
8.	การสอนเรื่องเพศทำให้เกิดความรู้เข้าใจเรื่องเพศ				
9.	วัยรุ่นควรเรียนเพศศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง				
10.	การคบเพื่อนต่างเพศควรอยู่ในกรอบของ สังคมไทย				
11.	ครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเรื่องเพศของ วัยรุ่น				
12.	การมีแฟนหรือมีกิ๊กในวัยเรียนเป็นเรื่องที่ธรรมดา ใครๆ ก็มีกันได้				
13.	การเที่ยวกลางคืนหรือการจัดงานปาร์ตี้ในหมู่ วัยรุ่นก่อให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ได้				

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
14.	วัยรุ่นที่อยู่หอพักมีโอกาสเสี่ยงสูงในการเกิดเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร				
15.	การมีคู่อรักในวัยเรียนไม่ทำให้เกิดผลเสียต่อการ เรียน				
16.	ในสภาพสังคมปัจจุบันพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็น เรื่องปกติ				
17.	การออกกำลังกายช่วยผ่อนคลายความรู้สึกทาง เพศได้				
18.	การพกถุงยางติดตัวเป็นสิ่งที่ไม่น่าอาย				
19.	โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สามารถหายขาดได้แม้ ไม่ต้องไปพบแพทย์				
20.	การสวมถุงยางอนามัยสามารถป้องกันการติดโรค ทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ได้				

แบบวัดทักษะการปฏิบัติเรื่องเพศศึกษา

คำชี้แจง

แบบวัดนี้เป็นแบบวัดการปฏิบัติ มี 20 ข้อ ให้ผู้ตอบแบบประเมิน โดยมีการพิจารณาหลักเกณฑ์ในการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	หมายถึง	ปฏิบัติ 6 – 7 วัน ต่อสัปดาห์
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 3 – 5 วัน ต่อสัปดาห์
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 1 – 2 วัน ต่อสัปดาห์
ไม่เคยปฏิบัติเลย	หมายถึง	ไม่ได้ปฏิบัติเลย

ข้อความคำถามด้านการปฏิบัติพฤติกรรมทางเพศ

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ข้อความคำถาม	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่ปฏิบัติเลย
1. นักเรียนอยู่ตามลำพังกับเพศตรงข้าม โดยที่นักเรียนทำตัวเป็นสุภาพบุรุษ และให้เกียรติผู้หญิงอยู่เสมอ				
2. นักเรียนระมัดระวังตัวเมื่อคบเพื่อนต่างเพศ พยายามไม่อยู่ในที่ลับตาคนหรืออยู่ด้วยกันสองต่อสอง				
3. นักเรียนพูดจาสุภาพกับผู้หญิง และไม่แซวหรือพูดแกล้งในทางที่เกี่ยวสัดส่วนตัวของผู้หญิง				
4. นักเรียนไม่ให้เกียรติยกย่องเพศตรงข้าม โดยไม่ฉวยโอกาส กอด จูบ และลูบลำ				
5. นักเรียนไม่ควรถือโอกาสเอาเปรียบเพศหญิง				
6. นักเรียนขอคำปรึกษาจากผู้ปกครองหรือครู เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ หรือเกี่ยวกับการปรับตัวทางเพศ หรือการมีเพื่อนต่างเพศ				

ข้อความ	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่ปฏิบัติเลย
7. นักเรียนดูคลิปวีดีโอ และเว็บลามกจากมือถือและคอมพิวเตอร์				
8. นักเรียนหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ทำให้นักเรียนเกิดความเสี่ยงที่จะมีเพศสัมพันธ์				
9. นักเรียนไปเที่ยวสถานเริงรมย์กับเพื่อนแล้วดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จนไม่ได้สติ				
10. นักเรียนไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสอง				
11. นักเรียนมีสติรู้จักยับยั้งชั่งใจ เมื่อนักเรียนหญิงมาจับมือ				
12. นักเรียนไปพักค้างแรมร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือตามลำพัง โดยไม่มีผู้ใหญ่คอยดูแล				
13. นักเรียนเที่ยวสถานบันเทิงทุกรูปแบบ				
14. นักเรียนคบเพื่อนหรือออกเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศที่ไม่รู้จักดีพอ				
15. เมื่อนักเรียนมีความรู้สึกทางเพศ นักเรียน เล่นกีฬา ออกกำลังกาย ร้องเพลง เล่นดนตรี				
16. นักเรียนแสดงความรังเกียจและล้อเรียนพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียนที่เป็นเพศที่สาม				
17. นักเรียนปฏิบัติตัวปกติกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ				
18. นักเรียนรู้จักปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนในทางที่ไม่ดี				

ข้อความ	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่ปฏิบัติเลย
19. นักเรียนไม่ทำพฤติกรรมเสี่ยงในรูปแบบต่างๆ ที่จะทำให้เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์				
20. นักเรียนอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนจะสวมใส่ถุงยางอนามัยทุกครั้ง				

ภาคผนวก ง

การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1.คุณภาพของแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้
- 2.ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแผนการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาเรื่องเพศศึกษา
- 3.ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ และการปฏิบัติ

คุณภาพแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายชื่อของแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้

จำนวน 20 ข้อ จำนวนนักเรียน 24 คน

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้มีค่าเท่ากับ 0.84

ค่า p (ความยาก-ง่าย) อยู่ในช่วง 0.29 – 0.79

ค่า r (อำนาจจำแนก) อยู่ในช่วง 0.25 – 0.67

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.75	0.50
2	0.37	0.42
3	0.54	0.42
4	0.79	0.42
5	0.33	0.33
6	0.70	0.42
7	0.50	0.67
8	0.70	0.58
9	0.54	0.58
10	0.54	0.58
11	0.70	0.25
12	0.54	0.42
13	0.29	0.25
14	0.29	0.25
15	0.41	0.33
16	0.29	0.25
17	0.50	0.50
18	0.70	0.25
19	0.70	0.25
20	0.45	0.58

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาค่าความตรงตามเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวมของคะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปรผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
		1	2	3	4	5			
1.การวางตัวต่อเพศตรงข้ามและความเสมอภาคทางเพศ	1.สาระสำคัญ	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	2.จุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	3.สาระการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	4.กระบวนการคิดวิเคราะห์	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
	5.สื่อและแหล่งการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	6.การวัดประเมินผล	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
รวม							0.96	ใช้ได้	

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาค่าความตรงตามเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวมของคะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปรผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
		1	2	3	4	5			
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ	1.สาระสำคัญ	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	2.จุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	3.สาระการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	4.กระบวนการคิดวิเคราะห์	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
	5.สื่อและแหล่งการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาค่าความตรงตามเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวมของคะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปรผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
2.ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ	6.การวัดประเมินผล	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
รวม							0.96	ใช้ได้	

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาค่าความตรงตามเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวมของคะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปรผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
3.ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	1.สาระสำคัญ	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	2.จุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	3.สาระการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	4.กระบวนการคิดวิเคราะห์	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
	5.สื่อและแหล่งการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	6.การวัดประเมินผล	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
รวม							0.96	ใช้ได้	

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาค่าความตรงตามเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวมของคะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปรผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
		1	2	3	4	5			
4.ปัญหาทางเพศและแนวทางการแก้ปัญหาทางเพศ	1.สาระสำคัญ	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	2.จุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	3.สาระการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	4.กระบวนการคิดวิเคราะห์	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
	5.สื่อและแหล่งการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	6.การวัดประเมินผล	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
รวม							0.96	ใช้ได้	

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาค่าความตรงตามเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวมของคะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปรผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
		1	2	3	4	5			
5.ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิบัติ)	1.สาระสำคัญ	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	2.จุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	3.สาระการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	4.กระบวนการคิดวิเคราะห์	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
	5.สื่อและแหล่งการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาค่าความตรงตามเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวมของคะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปรผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
5.ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ทักษะการปฏิเสธ)	6. การวัดประเมินผล	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
รวม							0.96	ใช้ได้	

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาค่าความตรงตามเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวมของคะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปรผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
6.โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์)	1.สาระสำคัญ	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	2.จุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	3.สาระการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	4.กระบวนการคิดวิเคราะห์	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
	5.สื่อและแหล่งการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	6.การวัดประเมินผล	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
รวม							0.96	ใช้ได้	

ตารางค่า IOC ในการหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านความรู้

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวมของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
	1	2	3	4	5			
ข้อที่ 1	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 2	1	1	0	1	0	3.00	0.60	ใช้ได้
ข้อที่ 3	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 4	1	1	0	1	0	3.00	0.60	ใช้ได้
ข้อที่ 5	1	1	0	1	0	3.00	0.60	ใช้ได้
ข้อที่ 6	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 7	1	1	0	1	0	3.00	0.60	ใช้ได้
ข้อที่ 8	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 9	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 10	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 11	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 12	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 13	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 14	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 15	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 16	1	1	0	1	0	3.00	0.60	ใช้ได้
ข้อที่ 17	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 18	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 19	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 20	1	1	1	1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
รวม							0.75	ใช้ได้

ตารางค่า IOC ในการหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านเจตคติ

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวมของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
	1	2	3	4	5			
ข้อที่ 1	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 6	1	1	1	0	1	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 7	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 8	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 9	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 10	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 11	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 12	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 13	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 14	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 15	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 16	1	1	0	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 17	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 18	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 19	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 20	1	1	0	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
รวม							0.97	ใช้ได้

ตารางค่า IOC ในการหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดพฤติกรรมทางเพศด้านการปฏิบัติ

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวมของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
	1	2	3	4	5			
ข้อที่ 1	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	-1	1	1	1	1	3.00	0.60	ใช้ได้
ข้อที่ 6	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 7	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 8	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 9	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 10	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 11	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 12	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 13	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 14	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 15	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 16	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 17	1	1	0	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 18	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 19	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 20	1	1	-1	1	1	3.00	0.60	ใช้ได้
รวม							0.95	ใช้ได้

ภาพกิจกรรมชมคลิปวิดีโอ เรื่อง ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และอภิปรายสรุปผล

ภาพกิจกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง

ภาพกิจกรรมการตั้งคำถาม 5W 1H

ภาพกิจกรรมการตั้งคำถาม 5W 1H

ภาพกิจกรรมสัปดาห์สุดท้ายของการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายอุดมชัย มัณยานนท์ เกิดเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2529 สำเร็จการศึกษาหลักสูตร
วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา จากคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อปี
การศึกษา 2552 และเข้าศึกษาต่อในปริญญาโท สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2558

